

bb. 90. a rapsodia romana

rj la

1972. december 11.

román népi ének- és táncgyűttes nagy sikerrel mutatkozott be hétfőn este az erkel színházban. a bemutatón jelen volt dr. simó jeno művelődésügyi miniszterhelyettes, és ioan cotot budapesti román nagykövet. /mti/

--

bb. 91. kigyulladt egy tehervagon a tatabányai vasútállomáson

vid/tr/rj la

1972. december 11.

egynökéntes tűzoltó észrevette hétfőn este a tatabányai vasútállomáson, hogy füst szivárog egy tehervagonból. értesítése nyomán a tatabányai és a komáromi tűzoltók gyorsan a helyszínre érkeztek, közben a vasutasok a füstölő kocsit lekapcsolták a tehervonat többi kocsijától és egy távolabbi vágányra tolták. az állomás területén áramtalanították a magasfeszültségű hálózatot, hogy a tűzoltók akadálytalanul oltthassanak a vizsugárral. ez alatt a villanyvontatású szerelvények nem közlekedhettek. 35 perces kiesés után helyreállt a forgalom. az égő vagonban papírgöngyölegeket szálítottak. a tűz okozta kár nem jelentős, okának és a felelősségnek a megállapítására a vizsgálat folyik. /mti/

--

bb. 92. belföldi híreink jegyzéke 18.00 órától zárásig

rj la

1972. december 11.

- 78. magyar-benelux
- 79. utazási korlátozások
- 80. petőfi emlékbizottság
- 81. gyógyfürdők
- 82. szovjet lakásgazdálkodási delegáció
- 83. elhunyt moravcsik gyula
- 84. lezuhant
- 85. néphadsereg művészegyüttese
- 86. időjárásjelentés
- 87. hazaérkezett aczél györgy
- 88. közlekedési balesetek
- 89. halálos autóbaleset
- 90. rapsodia romana
- 91. kigyulladt egy tehervagon
- 92. hírjegyzék.

/mti/

--
-56-

- v é g e -

21.25 rj

1972.12.11

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fő utca 3-7. Telefon: 199-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1972. december 12.

felhasználható 18.00 órától!

bb 1. változás negyvenhat villamos és autóbusz utvonalaiban - sajtótájékoztató az új metroszakasz megnyitásával kapcsolatos felszíni forgalmi változásokról

t -don/gk um zs la

1972. december 12.

a budapesti közlekedési vállalat székházában kedden sajtótájékoztatót tartott dr. nagy rudolf, a fővárosi tanács vb közlekedési főigazgatóságának vezetője és daczó józsef, a bkv vezérigazgatója a kelet-nyugati metróvonal második szakaszának megnyitásával kapcsolatos felszíni forgalmi változásokról, valamint a lépcsőzetes munkakezdés eddigi tapasztalatairól. elmondták, hogy a kelet-nyugati metró teljes vonalának üzembe helyezését követően december 23-tól összesen 46 villamos és autóbusz utvonalaiban lesz változás.

a kelet-nyugati metró második szakaszának legnagyobb forgalmu állomása a moszkva téri lesz. ebben a csomópontban ugyanis hat villamos és tíz autóbusz végállomását alakítják ki. a 6-os, az 56-os, az 58-as, az 59-es és a 61-es villamosok moszkva téri végállomása fogadja december 23-tól a 4-es villamosokat is. a sárga szerelvények ugyanis rövidített utvonalon - budafok-császárfürdő utvonala helyett - a légmányosi lakótelep és a moszkva tér között járnak majd. a fehérvári uton a kocsikat a meghosszabbított utvonalon közlekedő 9-es és 47-es villamosok pótolják. a 4/a. villamosjárat megszűnik. a 9-es új utvonala: batthyány tér - budai duna-part - fehérvári ut - budafok, varga jeno tér. a 9/a. villamosjárat ugyancsak megszűnik. a 11-es és a 17-es jelzésű kocsik meghosszabbított utvonalon közlekednek: a 11-esek a margithid-frankel leo ut - vörösvári ut - bécsi ut; a 17-esek a margithid-frankel leo ut - bécsi ut - margit kórház utvonalon bonyolítják le a forgalmat.
/folyt.köv./

- 1 -

13

bb 1. /változás 1.folyt./um

a moszkva teret továbbra is érinti a 18-as villamos, bár utvonala megváltozik, mert a császárfürdő-kelenföldi pályaudvar utvonala helyett a jános kórháztól az albertfalvai kiterőig megy majd. /Igy a 18-as a módosított utvonalon közlekedő 63-as gellért szálló - jános kórház közötti szakaszát pótolja, s a mórlicz zsigmond körtéren fordul a fehérvári utra./ rövidül a 41-es, a 43-as és a 43/a jelzésű villamosok utvonala. a 41-es budafok, forgalmi telep - szabadság ut - rózsavölgy - budaörs, máv állomás; a 43-as budafok, varga jenő tér - nagytétényi ut - nagytétényi között, míg a 43/a villamos az előbbi utvonalon közlekedik majd, de végállomását a kulturparknál alakítják ki. a 47-es jelzésű sárga szerelvények - amelyek részben a 4-es villamosokat pótolják a fehérvári uton - a marx tér - bajcsy zsilinszky ut - szabadság hid - fehérvári ut - budafok, varga jenő tér utvonalon járnak majd. a császárfürdő - moszkva tér - bösörmenyi ut - csórsz utca utvonalon járó 57-es villamosok december 23-tól nem közlekednek. a 63-as jelzésűek az új metro szakasz megnyitását követően nem a nagyvárad tér - üllői ut - szabadság hid - moszkva tér - jános kórház utvonalon járnak, hanem a kálvin téren a muzeum körútra fordulnak, s befutnak madách téri végállomásukra.

a kelet-nyugati metro-vonal budai szakaszának megnyitását követően a rákóczi ut forgalmában lesz a legnagyobb változás. mint ismeretes, december 22-én a 44-es és a 67-es, 30-án pedig a 19-es és a 68-as villamosok bucsúznak a rákóczi uttól. a 44/a és a 67/a jelzésű villamosjárat megszűnik. a 19-esek a batthyány tér - budai duna-part - bartók béla ut - kelenföldi pályaudvar utvonalon járnak majd. a rákospaták végállomásról induló 44-esek a moszkva tér helyett csak a baross térig közlekednek. a 67-es villamosok új utvonala: pestujhely - erzsébet királyné utja - thököly ut - keleti pályaudvar, baross tér. a 68-asoké: órs vezér tér - nagy lajos király utja - thököly ut - baross tér. a sárga szerelvényeket autóbuszokkal pótolja a bkv.

a rákóczi uti villamosforgalom megszüntetését követően a forgalmas utvonala kétszer három sávós lesz. az autóbuszok gyors közlekedéséért a buszok külön sávot kapnak, amely az utvonala menetirány szerinti szélső, jobb sávja lesz. a személygépjármű forgalom a belső sávokon bonyolódik le. a buszok részére fenntartott külön sávba a közúti forgalomban résztvevő autók vezetői csak jobbra kanyarodás esetén térhetnek át. az illetékesek azt kérik a gépkocsivezetőktől, hogy ha a rákóczi utról, illetve a kossuth lajos utcából jobbra akarnak befordulni, kanyarodás előtt körülbelül 30-40 méterrel változtassanak sávot, tehát a védett utvonalt 30-40 méteres szakaszban használják.

/folyt.köv./

- 2 -

bb 1. /változás 2.folyt./um

a külön sávra a köztisztasági hivatal kocsijai is csak akkor hajthatnak rá, ha munkájuk végzéséhez szükséges, tehát ha a sávot takarítják, tisztítják. a buszok részére fenntartott utvonalon a taxik sem közlekedhetnek. a védett sávra - amely a baross tértől az erzsébet hid budai hídfőjéig tart - a figyelmet „busz”, felirat hívja fel, amelyet 20 méterenként festenek fel az uttestre. a belső sávon, a villamos síneken 1973. január 1-től lehet közlekedni.

a bkv dolgozói a következő hetekben rendbehozzák a vágányzónákat, hogy a síneken is zökkenő nélkül, biztonságosan lehessen közlekedni. a kátyuk eltüntetéséig óvatos vezetésre kérik a gépjárművezetőket: az autótulajdonosok a hideg, téli időbeállítással fokozottan ügyeljenek a biztonságos közlekedésre - különösen a még meglevő járdaszigetek mentén. vonatkozik ez elsősorban az astoriánál levő utszakaszra, mert ott a legkisebb a járdaszigetek közötti távolság.

a jövő év első hónapjaiban a lépcső nélküli villamosperonszigeteket bontják el, tehát a szabadsajtó uti, a vas utcai, a luther utcai, és a baross tér torkolatában levő megállót. a többi peronszigetet, ahova lépcső vezet fel, mint a blaha lujza térenél és az astoriánál, ideiglenesen egyelőre láncsal zárják el a forgalom elől. a lépcső - lejárókban a későbbiekben üzleteket rendeznek be.

a kelet-nyugati metro vonal második szakaszának megnyitásával egyidejűleg az autóbuszok közlekedésében is számos változás lesz. a buszok közül öt rövidebb, kilenc hosszabb, kettő pedig módosított utvonalon jár majd.

új járat lesz a 2/y, amely elsősorban a pagony utcai lakótelep utasait szállítja majd. utvonala: déli pályaudvar - bösörmenyi ut - stromfeld aurél ut - fodor utcai körforgalom. az 5-ös autóbusz a jövőben a pasaréti tér - moszkva tér - erzsébet hid - március 15 tér között közlekedik: pesti szakaszát az új járatként belépő 74-es pótolja, amely a madách tér - dohány utca - hungária körút - csáktornya park között jár majd.

/folyt.köv./

- 3 -

bb 1. /változás 3.folyt./um

a rákóczi uti 68-as villamosforgalmat bonyolítja le az ugyancsak új, 7/a jelzésű autóbusz, amely a baross tér - rákóczi ut - erzsébet hid - bartók béla ut - bornemissza tér utvonalon közlekedik. a 11-esek hosszabb utat járnak be: december 23-tól a nagybányai uton és a bimbó uton végig a csalogány utcán át a batthyány térig mennek. a 16-osok a jövőben a moszkva tér - vár - lánchíd - engels tér között bonyolítják le a forgalmat. a 18-as buszok az óbuda - árpád hid - bécsi ut - borosjenői téglagyár utvonalon közvetlen kapcsolatot biztosítanak a hév-hez. rövidül a 19-esek utvonala, mert a metro üzembahelyezését követően a gvadányi ut - kerepesi ut - népstadion között közlekednek. a 19/a jelzésű járat megszűnik. a 25/y szintén megszűnik, helyébe az új, 74/a járat lép, amely a 25/y utvonalaán jár majd. közvetlen kapcsolatot biztosít a helyiérdekűhöz a 34-es az óbuda, árpád hid - szentendrei ut - emőd utca - fővárosi tanács üdülő utvonalon; a 34/y az óbuda, árpád hid - szentendrei ut - pók utca, nímród utca utvonalon csakugy, mint a 37/e az óbuda, árpád hidtől az erdőalja utcáig, a 37/j a jablonka utig és a 37/m a máramaros utig. meghosszabbodik a 38/b utvonala, amely a későbbiekben a csepeli tanácsház térről a Lakihegyre viszi az utasokat.

jelentősen változik a 39-es autóbusz utvonala, mert december 23-tól csak a goldmark károly utca - alkotás utca - krisztina körut - daniel utca között jár majd. ezzel egyidejűleg megszűnik a 39/a betétjárat. közvetlen kapcsolata lesz a hév-hez a 42-eseknek is az óbuda, árpád hid - szentendrei ut - békásmegyér utvonalon. megszűnik az 56-osnak a metróval párhuzamos szakasza és a jövőben a hűvösvölgy - vörös hadsereg utja - moszkva tér között közlekedik. hasonlóképpen megszűnik a metróval párhuzamos szakasza a 60-as járatnak, amelynek új utvonala: óbuda, máv állomás - bécsi ut - lajos utca - batthyány tér lesz. december 23-tól új járat a 75-ös, amely a 107-es megszűnő szakaszát pótolja az öv utca - szugló utca - népstadion ut - népstadion között. a rákóczi uti 44-es villamos helyett 89/a jelzéssel új autóbusz közlekedik a baross tér - rákóczi ut - erzsébet hid - attila ut - mikó utca utvonalon. ugyancsak új járatként lép be a 95/a a baross tér - kerepesi ut - pongrác ut - zalka máté tér - kápolna tér utvonalon. hosszabbodik és közvetlen kapcsolata lesz a metróhoz a 99-eseknek, amelyek módosított utvonala, a népszínház utca - nagykörut - kőrís utca - vajda péter utca - kossuth lajos utca /pesterzsébet/ - pesterzsébet vasut sor között járnak majd. hosszabbodik a 99/y utvonala is, amely a jövőben a népszínház utca - nagykörut - kőrís utca - vajda péter utca - határ ut - pesterzsébet, tátra tér között közlekedik. /folyt.köv./

- 4 -

bb 1. /változás ... 4.folyt./um

december 23-tól 103-es jelzéssel új gyorsjáratot kapnak a xxii. kerületiek. a buszok a mórícz zsigmond körtérről a fehérvári uton végig a nagytétényi máv-állomásig mennek. a 105-ös gyorsjárat megszűnik. a 107-es buszok módosított utvonalon, a bosnyák tér - thököly ut - erzsébet hid - bartók béla ut - kelenföldi pályaudvar között járnak. a 156-os gyorsjárat szintén megszűnik. 181-es jelzéssel új gyorsjáratot kapnak az Üllői uti negyed lakói. a busz utvonala megegyezik a 81-esekével, tehát az Üllői uti új lakótelep - Üllői ut - madách tér között járnak. az új gyorsjárat indításával egyidejűleg a 81-esek egész nap közlekednek. csúcsforgalomban öt és félpercenként, egyébként pedig nyolc percenként indulnak a végállomásról. a 181-esek csúcsforgalomban közlekednek.

a kelet-nyugati metro vonal forgalomba adását követően a császárfürdőtől induló hév-szerelvények a batthyány térről mennek szentendrőre, illetve békásmegyerre. a kishajók közül a kossuth lajos tér - batthyány tér között közlekedő hajójárat megszűnik.

a villamosok közül éjszaka közlekedik a 6-os, a 28-as, a 31-es, a 43-as, a 49-es, az 52-es, az 55-ös, az 55/a jelzésű, a 65-ös és a 68-as. a rákóczi uti villamosokat pótolja az éjszaka is közlekedő 89/a jelzésű autóbusz.

a lépcsőzetes munkakezdés tapasztalatairól a sajtótájékoztatón elmondták: a tömegközlekedés zsufoltságának enyhítését célzó intézkedéssel a hajnali csúcsforgalmat sikerült szétválasztani, s ezzel csökkenteni. a budapesti gyárakban bevált a differenciált munkakezdés. elsőként, mint ismeretes, a budafoki uti Üzemekben állapították meg új munkakezdési időpontokat, amelyeknek szétválasztásával mintegy 25-30 százalékkal, a fehérvári uton és a gyömrői uton pedig körülbelül 10-20 százalékkal csökkent a zsufoltság a buszokon. december 4-től újabb dél-budai üzemekben vezették be a lépcsőzetes munkakezdést. a tapasztalatok itt is kedvezőek.

mint elmondták, a bkv szakemberei már hozzáálltak a következő „lépcsőzetes”, körzetek előkészítéséhez. 1973-ban először budapest külső kerületeiben térnek át differenciált munkakezdésre a gyárak, majd a belvárosi intézményekben kezdenek lépcsőzetesen. az 1973-74-es tanévben már a közép- és a felsőfokú intézményekben is korábban vagy későbbi időpontban csöngetnek, mint jelenleg. /mt1/

- 5 -

bb 2. ünnepi kantáta

vid/um ká cz

1972. december 12.

veszprémben a megyei művelődési központ jövő évi megnyitására simon istván kossuth díjas költő és szervánszky endre kossuth-díjas zeneszerző ünnepi kantátát írt. a művet veszprém város vegyeskara és a veszprémi szimfónikus zenekar mutatja be. a kantátát a költő és a zeneszerző e két együttesnek ajánlotta. /mti/

--

bb 3. felébredt téli álmából a mecsek - kinyitlak a tavaszi virágok, fiasítanak a méhek

vid/um ká cz

1972. december 12.

a mecsek felébredt téli álmából: az enyhe idő hatására kinyitlak a tavaszi virágok, a méhek pedig annak rendje-módja szerint megkezdték a virágpor nordását a fiasításhoz. a különös természeti jelenség feltehetően azzal függ össze, hogy az idén korán beköszöntött a tél a hegyvidéken. november 20. táján már hó borította a mecsek csucsait. a korai zord idő - szerencsére - rövid ideig tartott és a decemberi tavaszi enyhéséget hozott. a hat-nyolc órás napsütés, a nyolc-tíz fokos meleg megzavarta a természet rendjét. a pécshoz tartozó aranyhegyen virágba borultak a mogoróbokrok és a méhek - akárha március volna - szorgalmasan hordják a virágport a barkákról. a kaptárakban megindult a fiasítás, a szokott időpontnál 70-80 nappal előbb. a méhészek persze nem örülnek a jelenségnek, hiszen a fiasító családok most kétszer háromszor annyi mézet fogyasztanak, mint megszokott nyugalmi állapotukban. a mecsek más pontjain is virágzó növényekkel találkozunk a kirándulók. a misina környékén kinyitlak a táj jellegzetes koratavaszi virága: az illatos hunyor és sokfelé sárgállik a kankalin. a védett fekvésű istenáldás völgyben előbujt az avarból az ibolya. a már é vár falai alatt tömegesen található gyermekláncfű. /mti/

--

bb 5. fülesbaglyok az ártéri erdőkben

vid/um kz cz

1972. december 12.

az időjárás hidegebbre fordultával, megjelentek atisza, a holt-tisza és a zagyva ártéri erdeiben az egyébként hegyvidékeken és európa északi tájain tanyázó fülesbaglyok. a rendkívül hasznos és védett éjszakai ragadozók tíz és huszas csapatokban érkeztek. általában március végéig időznek alföldi telelő helyeiken. ott tartózkodásuk ideje alatt, mivel főleg egérrel és pocokkal táplálkoznak, jelentős hasznot hajtanak a mezőgazdaságnak. /mti/

--
- 6 -

bb 4. péntektől kézbesítik a nyugdíjakat - előjegyeztethetők a külföldi telefonbeszélgetések - a posta előkészületei a ünnepi csucsforgalomra

i kf/kf um ie la

1972. december 12.

néhány napja már érezhető az év végi csucsforgalom, s rövidesen megkezdődik az ünnepi nagyüzem is a postánál. a tapasztalatok szerint a következő három hétben csaknem háromhónapi forgalommal felérő munka hárul a postásokra. ezért az illetékes partnerekkel, a máv-val, a volán-nal összehangolták a tennivalókat, egyeztették az igényeket, összeállították a mentesítő postajáratok, a küldeményfelvétel, továbbítás és kézbesítés menetrendjét.

az ünnepi forgalom tehermentesítésére ezen a héten már maga a posta nem ad fel szolgálati küldeményt. a több éves jól bevált gyakorlatnak megfelelően egy héttel korábban, december 15-én, megkezdik a nyugdíjak kézbesítését, kifizetését. a jövő héttől megerősítik a forgalmi, a felvevő szolgáltatást; nemcsak nyugdíjasaikat hívták be a postahivatalok, hanem a postás családtagokat is munkára kérték és kiségitőket is felvesznek.

a hivatalok utasítást kaptak, hogy a forgalmat gyorsító értékcsikk automatákat rendszeresen töltsék fel, s gondoskodjanak a közönség megfelelő tájékoztatásáról. a hivatalokban ezért jól látható eligazító táblákat helyeztek el a félreértésre legtöbb okot adó fontosabb tudnivalókról: külföldre mi és milyen értékben adható fel vámmentesen, a levelekre, az üdvözlőlapokra, a különböző méretű küldeményekre milyen értékű bélyeget kell ragasztani, stb. - az ünnepi üdvözlöteknél egyébként a tavalyihoz képest egyetlen változás az, hogy - a tokiói posta-világkongresszus határozata szerint - belföldre sem vesznek fel névjegyborítékos küldeményeket.

a posta nemzetközi telefonszolgálatára is felkészült az ünnepek idején többszörösére növekvő forgalom minél zavartalanabb lebonyolítására. a legforgalmasabb nemzetközi vonalakon pótszolgáltatásokat kért az illetékes külföldi postalgazgatásoktól. a budapesti nemzetközi központban egyébként - külön díjazás nélkül - már most előjegyeztethetők karácsonyi, szilveszteri, újévi külföldi, főleg tengerentúli telefonbeszélgetések.

/folyt.köv./

- 7 -

bb r. /péntektől kézbesítik ...folyt./um

a posta a lehetőségek szerint minden előkészületet megtett az ünnepi forgalom sikeréhez, azonban szükség van hozzá a közönség megértő segítségére is. miután az adottságok nem teszik lehetővé, a szokásos forgalom többszörösének naprakész feldolgozását, továbbítását, számítani lehet egy-két napos késedelemre; ezért kéri ügyfeleiket, hogy ne halasszák az utolsó napokra az ünnepekre szánt küldemények feladását./mt1/

bb 6. kézműipari műhelyek a muzeumban

vidum ká cz

1972. december 12.

két kézműipari műhely berendezésével gyarapodott a nyírbátori báthori István muzeum. özv. Lengyel Lajosné egy kalaposműhely, özv. Somos Jánosné egy kerékgyártó műhely teljes felszerelését adta át a muzeumnak. a berendezésekkel együtt sok, a műhelyben készült kisipari termék is a muzeum tulajdonába került. ezek közül legérdekesebbek az itt készült kossuth kalapok, valamint a nyírbátor környékén használt pörge kalapok. ezzel együtt a muzeum kézműipari gyűjteménye most már 14 műhelyfelszerelésből és azok termékeiből áll./mt1/

bb 7. megérkezett a szovjet borostyán - tizenöt ország ajándéka a magyar üzletekben

1 hz/pá um ie la

1972. december 12.

a teljes évi ajándékaru-behozatalnak csaknem 30 százalékát az év utolsó heteiben, karácsony előtt szállítják 15 országból a konzumex külkereskedelmi vállalat külföldi partnerei. a nagy karácsonyi forgalomra felkészülve, egyebek között többszázféle bizsut, több mint 30féle órát, sokféle öngyújtót, a szocialista és tőkés országok márkás kozmetikumait szerezte be a vállalat.

a karácsonyi piac várhatóan egyik legnagyobb slágere a szovjet borostyán lesz, amely most kerül először nagy tételben a magyar üzletekbe. nagy érdeklődés várható a legújabb divatvonalakat követő világhírű csehszlovák Jabloneci bizsuk iránt, és valószínűleg sikerük lesz a napokban érkezett különleges osztrák láncoknak, gyűrűknek és broszoknak is. a nagy választékot svájci, angol, olasz és francia áru egészíti ki, melyek közül külön érdemes megemlíteni az arannyal fúttatott, különleges csiszolású szép karpereceket és mandzsetta-gombokat.
/folyt.köv./

- 8 -

bb 7. /megérkezett afolyt./um

bővült az órák választéka is. idén 600 ezer szovjet, 200 ezer ndk-beli és 12 ezer svájci órát kapott a kereskedelem. karácsonyi újdonságnak számítanak a kéz mozgásától automatikusan felhuzódó ndk-beli karórák, és most lesz először kapható nálunk az nszk-ból érkezett szuperpontos kvarcóra is. a tetszetős kivitelű asztali óra felhuzás nélkül egy évig jár és a gyáró cég garantálja, hogy ez idő alatt egy percnél többet nem késik, vagy siet.

könnyű lesz ajándékot vásárolni a dohányosoknak is. százharmincezer érkezett a jól ismert imco öngyújtókból, és az idén vásárolhatunk először a nyugatnémet ivelo cég világszerte ismert gázöngyújtóiból is. az évek óta kapható ismert francia kozmetikumokban sem lesz a karácsonyi vásár idején hiány, s idén mutatkoznak be először hazánkban a különleges egyéni illatu spanyol parfümök, kölnivizek és habfürdők.

sok gyerek örülhet majd az ndk-beli, Lengyel és csehszlovák gyártmányú szinesceruza, festék-és pasztell-készleteknek, vagy az idén első ízben kapható osztrák 6, 8, illetve 12 színű rost-toll készleteknek. az értékes nszk-beli és angol gyártmányú golyós-és tolltollakból az idei karácsonyra is nagy mennyiség érkezett.

a speciálisan karácsonyi áruból, a karácsonyfa-diszából is nagy mennyiséget importált a konzumex. csehszlovákiából mintegy félmillió csillogó üveggömb, csillag és egyéb dísz érkezett, sőt jugoszláviából olyan karácsonyfadísz hoztunk be, melyben karácsonyi dal játszó mini zenegépet rejtettek el./mt1/

bb 8. termel a bajai gombaház

vi/um ká cz

1972. december 12.

gombatermesztésre is berendezkedett a bajai duna termelőszövetkezet. többmillió forintos költséggel alakították ki a felszíni gombatenyésztő telepet, ahonnan évente 8-10 vagonnyi sampinyon gombát értékesítenek majd. főleg a környező városok: szeged, pécs, kecskemét fogyasztóit látják el egész éven át gombával. az első termés a napokban került piacra./mt1/

- 9 -

bb 9. színes, változatos tévé-műsor a téli szünetben a gyerekeknek

1 n n / t r u m z s l a

1972. december 12.

gazdag, színes összeállítással készül a televízió gyermekosztálya a téli szünetre. mint pápai lajos, az osztály vezetője elmondotta, ismét rendszeresen jelentkeznek majd a vakációban a szüneti matiné; szerdai és szombati napokon 60 percnyi, máskor pedig 2 órás adásokkal. ebben bábfilmek, rajzfilmek váltogatják majd egymást olyan népszerű játékfilmekkel, mint a gögös herceg-nő, a rigócsőr királyfi című az ivan szemjonov három napja, a papa szerep nekem kiskutyát című produkciók.

a tti karácsony előtti ötletzsákjában nemcsak az ajándékozás művészetéről lesz szó, hanem arról is, hogyan állítsák össze a kicsinyek a szüneti programot, mit nézzenek meg a mozikban, hogyan készüljenek a téli táborozásra. december 24-én, délután egy óráig csak gyerekeknek című összeállítás kerül képernyőre, s ekkor vetítik a kincskereső kisködmön móra-adaptáció utolsó epizódját. karácsonyi kiadással jelentkezik a papírsárkány is, amelyben a mesemondók klubja érdekes mesékkel szórakoztatja a gyerekeket. az esti órákban sugározzák gáli józsef ,,a tűz balladája,, című mesejátékát, amely a magyar televízió első, kicsinyeknek szánt színes tv-játéka. a főbb szerepekben venczel verát, tolnay klárit, gobbi hildát, bessenyei ferencet és sinkovits imrét láthatja a közönség. a rendező pauló lajos.

december 25-én róka, rege, róka címmel verses, zenés összeállítást közvetítenek weöres sándor verseiből. a szabó mártá által szerkesztett programban margittay ági és vallai péter működik közre. a koldus és királyfi kétrészes csehszlovák mesefilm-változata szintén bizonyára kellemes perceket szerez az ifjú nézőknek.

december 31-én indul a ,,játsszunk bábszínházat,, című műsorsorozat, amelyben a gyermekbábosok országos fesztiváljának legjobb csoportjai szerepelnek. a képernyőn immár harmadik alkalommal szereplő seregszemle abban különbözik elődeitől, hogy ezuttal nem versenyre épül, hanem felsorakoztatja a legjobb ifjú műkedvelőket. a játsszunk bábszínházat adásaiban 24 amatőr bábegyüttes ad majd számot képességeiről, tehetségéről. a vasárnap délelőttönként jelentkező sorozatot bálint ágnes szerkeszti. a riportert feledi péter, a rendező kökényessy ferenc.

január 1-én ismét feltűnik a televízióban örsi ferenc tv-játékának népszerű hőse, a tenkes kapitánya. január 3-án, 4-én és 5-én sugározzák a barkácsoljunk című műsort, amely a könyvespolc-készítés ,,rejtelseibe,, kalauzolja a gyerekeket. az év elején kezdődik berkes péter ,,az öreg bánya,, című ötrészes kalandos gyermekfilm-sorozata, amelyben kovács krisztián és bánhidy lászló főszereplő. a rendező fejér tamás./mti/

- 10 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fő utca 5-7. Telefon: 159-490

A szerkesztőségért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l p o l i t i k a i k ü l ö n

k i a d á s

1972. december 12.

bkk. 1. pénzügyminiszteri expozé

- z s r j

1972. december 12.

rendelkezésre bocsátjuk faluvégi lajos költségvetési expozéját, amely a parlament keddi ülésén hangzik el.

e m b a r g o : f e l o l d á s i g !

x x x

tisztelt országgyűlés!
kedves képviselő elvtársak!

a magyar népköztársaság 1973. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat beterjesztése alkalmat ad arra, hogy egy-szersmind áttekintsük a IV. ötéves terv végrehajtását is. két esztendő már magunk mögött hagytunk, s a következő évben a középtávu terv felezővonalához érkezünk. a lezárult időszak eredményei és a jövő év előirányzatai együttesen befolyásolják az ötéves terv teljesítésének kilátásait- kezdte expozéját a miniszter, majd rámutatott:

- az első, majd a második évben lendületes gazdasági fejlődés bontakozott ki, bár nehézségek és feszültségek is előtűntek. gazdaságpolitikánk vonala töretlen; irányítási rendszerünk alapelvei helyesek, kiállták a gyakorlat próbáját. ennek is köszönhető, hogy 1972.-ben a gazdaság egyenletes fejlődéséről számolhatunk be. a termelés és forgalom, a nemzeti jövedelem gyarapítása és az elosztás terén tervszerű munka folyt. különösen örvendetes, hogy exportunk növekedése messze meghaladta a várakozásokat. jó néhány területen már korszerűsödött a termelés technikai fel-tétele, számottevő siker a termelékenység töretlen fejlődése.

/folyt.köv./

- 1 -

Ab

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 1. folyt./rj

az ötéves terv első évében, a gazdaság egyensúly feszültségei elsősorban a túlzott beruházási lendületben és a külkereskedelmi egyenleg romlásában jelentek meg. a hazai források növekedése kevésnek bizonyult a felhalmozás és a fogyasztás együttes fedezéséhez, s a hiányt a kivitt meghaladó behozatal pótolta. kormányunk már a múlt év végén határozott intézkedéseket tett, amelyek a kedvezőtlen jelenség megszüntetését célozták. egy év az ország gazdasági életében nagyon rövid idő, annál inkább öröndetes, hogy már ez évben tapasztalhattuk az intézkedések kezdeti hatását. az arányok kiigazítása nemcsak a beruházási vásárlóerő és kapacitások közötti összhangot javította, hanem kihatott az import kedvező alakulására, a költségvetés helyzetére is.

változatlanul gondunk, hogy népgazdaságunk jövőbeni gyors növekedését egyelőre még nem alapozzuk meg kellően. a termelés gazdaságossága nem javul kielégítő mértékben, a gyártmánystruktúra átalakítása lassabban halad, mint szeretnénk. gazdaságunk egészére befolyást gyakorló néhány nagyüzemünk termelési struktúrája két évtized alatt bizony „előregedett”, ezért gazdaságunk problémáival küzd. sok helyen a munkaerő- vagy a piaci igények hiánya folytán a korszerű kapacitásokat sem használják ki.

a fejlődés előrevivő tényezőinek erősítése gazdasági munkánk legfontosabb feladata. ennek programját adja az mszmp központi bizottságának 1972. novemberi állásfoglalása, melynek végrehajtására összpontosítják erejüket a dolgozók különböző rétegei, a munkáskollektívák és az irányítás valamennyi résztvevője. ezért nézhetünk bizakodással a jövő esztendő elé is!

/folyt.köv./

- 2 -

9

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 2. folyt./rj

tisztelt országgyűlés!

gazdaságpolitikánk elveivel összhangban, 1973-ban az a törekvésünk, hogy a fejlődés minél jobban illeszkedjék a IV. ötéves terv céljaihoz és arányaihoz, ezzel párhuzamosan a népgazdaság fejlesztésében, egyensúlyának javításában elért eredmények megszilárduljanak. ezek a célok társadalmi értelemben azt fejezik ki, hogy kellő ütemben bővüljön a nemzeti jövedelem és vagyon; gazdagodjunk a szocializmus szellemi, humánus értékeivel, és ezekkel harmóniában erősödjen mindenütt a jól végzett munka anyagi-erkölcsi megbecsülése.

a gazdasági építőmunka fő követelményei 1973-ban a következők:

1. a fejlődés járjon együtt a termelékenység és a hatékonyság további jelentős növekedésével; folytatódjék a gazdaság szerkezetének korszerűsítése.
2. a nemzeti jövedelem felhasználásában érjük el az ötéves tervben körvonalazott fő arányokat; ezért a felhalmozási alap még mindig csak mérsékelten növekedjen. a fogyasztás bővülése adjon módot életszínvonalpolitikai céljaink valóra váltásához, mindenekelőtt ahhoz, hogy az állami ipar és építőipar munkásainak reálbére és reáljövedelme az átlagosnál gyorsabban emelkedjen.
3. tovább erősödjen az ország gazdasági, külkereskedelmi- és pénzügyi egyensúlya.

az 1973. évi népgazdasági terv, a gazdaságfejlődést átfogóan mutató, bruttó nemzeti termelés 5,5-6 százalékos növekedésével számol. ez valamelyest mérsékeltebb az ideinél, többéves irányzata mégis kiegyenlített, mert a termelés emelkedése az ötéves terv első két évében meghaladta az előirányzott évenkénti átlagot.

/folyt.köv./

- 3 -

10

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 3. folyt./rj

a termelés bővülése a nemzeti jövedelem 4,5-5 százalékos növekedését alapozza meg. ez az előirányzat némileg alacsonyabb az idei várhatónál, ami - az egyensúlyi követelményeket is mérlegelve - realisabbá teszi a megvalósítását. az egyensúly további szilárdítása most azt követeli, hogy a nemzeti jövedelem termelését biztonságosan tervezzük, ne építsünk különösen jó mezőgazdasági évre, viszont a ráfordítások viszonylagos csökkentését minden ágazatban erősen szorgalmazzuk. a döntő szerepet ebben a termelés hatékonyságának fokozása, és a költséggazdálkodás javítása játssza. erre alapoz az állami költségvetés is, amikor lényegében változatlan adórendszer mellett, a vállalatoktól származó bevételek kerekén 10 százalékos növekedését irányozza elő.

módosul 1973-ban a vállalatoktól származó jövedelmek összetétele. a béremelkedések fedezetét több mint 50 százalékban az állam viseli, emiatt a költségvetés nyereségadóbevételének növekedése 1 milliárd forintot meghaladó összeggel kisebb lesz. az adók közül az illetményadó aránya növekszik, míg az eszközlekötési járuléké csökken. ez összhangban van a szabályozási rendszer továbbfejlesztésére kialakuló távlati elképzeléseinkkel.

a költségvetés forgalmiadó-bevételeit a dohányárak és az égett szeszesitalok fogyasztói árának elhatározott emelése több mint 1 milliárd forinttal gyarapítja. számolunk azzal, hogy az áremelés társadalmi szempontból kedvezően befolyásolja a fogyasztási szerkezetet és várhatóan valamelyest mérsékli a cikkek keresletét. a lakosságtól származó bevételek a jövedelmek bővülése alapján és a gépjárműadó emelése folytán nőnek. az új adótételeket a kisebb és közepes műszaki teljesítményű gépkocsiknál - ilyen a kocsik 75 százaléka - havi 60- és 150 forint között állapítjuk meg. a lakossági adózás szabályainak túlnyomó többsége a már végrehajtott változtatások után megfelel rendeltetésének, a tervszerűbb jövedelemszabályozáshoz azonban nagyon következetes alkalmazásukra van szükség.

/folyt.köv./

- 4 -

5

10

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri.... 4. folyt./rj

minden bevételt egybevetve, az államháztartás 1973-ban 229,5 milliárd forintra számíthat. a bevételek növekedése számottevő lesz, de még mindig nem éri el a kiadások színvonalát.

a nemzeti jövedelem 1973-ra tervezett elosztási folyamatai az állami költségvetés kiadási előirányzataiban is tükröződnek. a költségvetési kiadásoknak több mint az egyötöde a felhalmozással kapcsolatos. ennek mérsékelt, mindössze 1-2 százalékos növekedési előirányzatát nagymértékben az határozza meg, hogy az állami beruházások körében az egyedi nagyberuházások kiadásai abszolút összegben csökkennek, a központi fejlesztési programokra viszont többet fordítunk. a költségvetés a tanácsi fejlesztési alapokba 11,2 milliárd forintot juttat, amely túlnyomórészt az állami lakásépítés finanszírozását szolgálja.

a jövő esztendőben is vállalnunk kell, hogy egy-egy indokolt és önmagában szükségesnek látszó beruházás megkezdését későbbre halasztjuk. ezzel segíthetjük a többi, már megkezdett beruházás gyorsabb, szervezettebb befejezését. az egész beruházási tevékenység tökéletesítésében azonban ez csak előfeltétel, mert teljes sikerről csak a hatékonyság általános javulása esetén beszélhetünk.

az erőforrások koncentrált felhasználását igazolja, hogy a terv és a költségvetés 1973-ban 23 egyedi nagyberuházás befejezésével, és mindössze 5 új indításával számol. az induló beruházások a következők: magyar-szovjet gázvezeték építése, a székesfehérvári szélesszalaghengermű II. üteme, a leninvárosi kőolajfinomító, a dunaujvárosi hullámpapírgyár, a kisköreai vízlépcső II. üteme. ezek gazdaságunk távlati fejlesztése szempontjából egytől-egyig meghatározó és sok irányba kisugárzó vállalkozások.

/folyt.köv./

- 5 -

10

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri.... 5. folyt./rj

a költségvetési támogatások összege 1973-ban kerekén 7 milliárd forinttal növekszik. e kiadások negyede termelési és forgalmi támogatás. az eddiginél nagyobb terhet vállal a költségvetés az importárak drágulásának /pl. bőr, gyapju stb./ közömbösítésére vagy mérséklésére. ez alól kivétel az import fa drágulása, amelynél a világpiaci árak emelkedését érvényesítjük a hazai árakban.

a jövő évben is számottevő a mezőgazdasági gépekre, gépalkatrészekre és műtrágyára jutó költségvetési dotáció. a termelés ösztönzése érdekében jelentősen növekszik a szarvasmarha, kisebb mértékben az élő sertés felvásárlási ára, ugyszintén az azokat feldolgozó iparágak termelői ára és ennek folytán, az állam részéről nyújtott fogyasztói árkiegészítés.

továbbra is vallott gazdaságpolitikai elvünk, hogy a fogyasztói árarányokat közelíteni kell a termelői árarányokhoz, úgy azonban, hogy ezek rendezése társadalmilag elfogadható legyen. bár több mezőgazdasági termék árának rendezése közgazdaságilag indokolt lenne, csak a tej- és tejtermékek fogyasztói árát emeljük 1973-ban. a műanyag tasakos tej ára 3 forint 60 fillér helyett 5 forint, a kannatejé 3 forint helyett 4 forint 50 fillér, a vajé 5 forint helyett 6 forint lesz, a sajtoké 10-15 százalékkal emelkedik. e cikkek fogyasztását az áremelés ellenére a költségvetés továbbra is támogatja. a lakosság azon rétegeinél pedig, amelyek a tejfogyasztás, illetve a jövedelemszínvonal szempontjából leginkább érintettek, szociálpolitikai intézkedéssel ellensúlyozzuk az áremelkedés hatását. a nyugdíjakat, családi pótlékot, gyermekgondozási segélyt, és más szociális juttatásokat, amelyek együttesen közel 4 millió állampolgárt érintenek, január 1-től havi 50 forinttal emeljük. ennek mérlege a költségvetés oldaláról azt mutatja, hogy a tej- és tejtermékek áremelése kerekén 1.4 milliárd forinttal csökkenti, a szociális intézkedések 2,3 milliárd forinttal növelik az állami kiadásokat.

/folyt.köv./

10

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 6. folyt./rj

a tejáremeléssel érintett termékek közül a tejes péksütemények és a fagylalt ára változatlan, viszont a cukrászati és vendéglátói árak egy kisebb része emiatt valamelyest emelkedik. ez elkerülhetetlen, mert sem kettős árrendszerrel, sem állami dotációval nem képzelhető el racionálisan ennek kiküszöbölése.

a költségvetés kiadásainak mintegy kétötöde kerekén 97 milliárd forint- a társadalmi közös fogyasztás céljait szolgálja. e kiadások több, mint 9 százalékkal növekednek, ezáltal fokozatosan megerősítjük a társadalombiztosítás, az egészségügyi törvény, valamint az állami oktatás fejlesztéséről hozott határozatok végrehajtásának anyagi feltételeit és a legtöbb területen az ellátási színvonal emelésének lehetőségét.

a költségvetés az ugynevezett gazdasági feladatok ellátására 12,6 milliárd forintot irányoz elő. e kiadásoknak majdnem a fele - kerekén 6 milliárd forint- az utak karbantartását, felújítását, a forgalombiztonságot segíti elő.

az igazgatási kiadások szerényebb aránya jelzi azt a szándékunkat, hogy e téren takarékoság érvényesüljön. egyre gyakrabban tapasztaljuk ugyanis, hogy néhány központi hivatalnál, intézménynél, ugyszintén a vállalati szervezeteknél az eredményesebb munkára, a határozottabb irányításra vonatkozó követelményből mindjárt az alkalmazottak létszámának emelésére gondolnak. ez nem járható út, mert így amit nyernénk a réven, elveszítünk a vámon. a megoldást jobb szervezéssel, felkészültebb munkatársak segítségével kell keresni.

mint említettem, a népgazdaság egészét az 1971. évben még a túlfelhasználás jellemezte. ezzel együttjárt a külföldi erőforrások nagymértékű igénybevétele. az 1972. évben már a nemzeti jövedelem termelésének és felhasználásának kedvező arányáról számolhatunk be. az 1973. évi terv ezt a javuló egyensúlyt kívánja megerősíteni és ez nyilvánul meg a költségvetés helyzetének lassu javulásában is. az állami költségvetés hiánya 1971-ben a tervezettet meghaladta és 3,3 milliárd forintot tett ki. ez évben várhatóan némileg mérséklődik és valamivel az előirányzott alatt lesz. a betervezett törvényjavaslat szerint 1973-ra a tervezett hiány 2,7 milliárd forint. ezt úgy fedezzük, hogy a hitelforrások egy részét az államháztartás vérsi igénybe.

/folyt.köv./

10

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 7. folyt./rj

a költségvetés hiánya tenát csökkenő irányzatot mutat, emellett jó, hogy a kiadási többletek néhány fontos és hasznos célt szolgálnak. a hiány teljes megszüntetéséhez nem lett volna helyes mereven ragaszkodni, mert az a gazdasági növekedés lassulását eredményezné, vagy érzékenyen érintené az életszínvonalat. érdemi megoldást kizárólag a termelésből származó jövedelmek növelése eredményezhet, ez pedig a költségvetési hiány fokozatos megszüntetését hozza magával.

a népgazdaság pénzügyi viszonyait és helyzetét a költségvetés mellett a hitel-lehetőségek és a nemzetközi pénzügyi kapcsolatok is befolyásolják.

jövőre változatlanul fenntartjuk a hitelpolitika jelenlegi irányelveit. a vállalati beruházásokat gazdaságosságuk alapján rangsoroljuk, hogy ezáltal is fékezzük a túlzott beruházási igényeket és az indokolatlan készletgyűjtést. a vállalatoknak számolniuk kell azzal, hogy a hitelígények változatlanul szigorú elbírálás alá esnek, és elsősorban a központi fejlesztési programokra, valamint a támogatott célok beruházásaira összpontosulnak.

nemzetközi pénzügyi helyzetünket 1972-ben elsősorban külkereskedelmi forgalmunk kedvező alakulása alapozta meg. az import, több tényező hatására, a megelőző évhez képest csökkent, az exportot pedig, kihasználva a jó piaci lehetőségeket, sikerült dinamikus növelni. a külkereskedelmi mérleg szocialista viszonylatban számottevő aktivumot, tőkés viszonylatban pedig mind az 1971. évhez, mind az 1972. évi tervhez képest jelentős javulást mutat. nemzetközi fizetési mérlegünkhöz és valutáris pozícióinkhoz - a nem szocialista országok viszonylatában - előnyösen járul hozzá, hogy ma már kötelezettségeink kétnarmada közép- és hosszulejratu. az ország helyzete a külföld felé való fizetőképesség terén szilárd, mindenkinek megbízható partnerei a magyar vállalatok.

/folyt.köv./

10

- 8 -

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 8. folyt./rj

nemzetközi pénzügyi elszámolásaink rendezettek, hitelképességünk jó, ezek megőrzését a jövőben is fontos feladatnak kell tekinteni.

terveink szerint 1973-ban a behozatal mind rubel, mind dollár viszonylatban növekszik. a behozatal növekedése némileg meghaladja ugyan a kivitelét, az ez évben kialakult kedvező kereskedelmi mérleg-helyzet azonban lényegében 1973-ban is fennmarad. az előttünk álló évben tovább kell fáradozni azon, hogy népgazdaságunk exportképességét növeljük, a külpiazi értékesítési lehetőségeket jól kihasználjuk és a szükségtelen importot elkerüljük. külgazdasági kapcsolatainkban is hosszútávú gazdaságpolitikát kell folytatnunk, külpolitikánk elveinek és gazdasági érdekeinknek megfelelően.

tisztelt országgyűlés!

amint egész népgazdaságunknak, úgy a vállalatok - szövetkezetek munkájának is szervező ereje a terv. a terv megvalósulása szempontjából nagyon fontos, hogy a szabályozórendszer - a központi döntéseket közvetítve - megteremtse azokat a feltételeket, amelyek hatására a vállalati-szövetkezeti gazdálkodás összhangba kerül a népgazdasági érdekekkel.

a gazdaságirányítás alapelveinek tartós érvényesülése mellett természetesen kell tekinteni, hogy a gazdasági helyzet, egyes gazdaságpolitikai célok változásával szükségképpen együttjár egyes szabályozók módosítása. kötelességemnek tartom ezzel együtt azt is hangsúlyozni, hogy a szabályozórendszer módosításától önmagában az elosztható javak nagysága még nem növekszik. a szabályozástól helyesebb, tervszerűbb elosztási arányokat, erőteljesebb, a népgazdasági érdekeket jobban kifejező ösztönzést követelhetünk, de mindig csak annyit lehet elosztani, amennyit megtermelünk. a vállalati jövedelmek gyarapítását tehát elsősorban nem a szabályozórendszer gyakori megváltoztatásától, hanem a vállalatok jobb munkájától, tartalékaik feltárásától, a termelési költségek csökkentésétől várhatjuk.

/folyt.köv./

10

- 9 -

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 9. folyt./rj

gazdaságpolitikánk nyomán folyamatosan javul gazdaságunk ágazati szerkezete. az ipari termelés a terv szerint az ideihez közel azonosan, 5,5-6 százalékkal emelkedik, a gépipar, a vegyipar és a villamosenergiaipar termelésnövekedése az átlagosnál gyorsabb lesz. az ágazati szerkezet módosulásának folyamatát ki kell, hogy egészítse több helyütt a vállalatok termelési szerkezetének átalakulása. sokat várunk az erre vonatkozó határozat végrehajtásától. nagy hiba lenne ezt a munkát kampányként kezelni, amely egy-két sikeres lépés után lezárható. nem tekinthető ez a feladat néhány, gondokkal küszködő vállalat „magánügyének”, sem. egész gazdaságunkat át kell hatnia a szerkezetjavítás igényének, annak az eltökéltségnek, hogy a termelő munka eredményei minél jobban megfeleljenek a szükséglet, a korszerűség és a gazdaságosság hármaskörének. ilyen szempontok vezetnek az eldöntésünkhöz is, hogy a legnagyobb 40-50 iparvállalat fejlődését a jövőben különös figyelemmel kísérjük és 8-10 nagyvállalatnál központi intézkedésekkel segítjük a gazdaságos termékszerkezetet, az általános rekonstrukciót. ez egyáltalán nem annyit jelent, hogy a vállalatok egy részét kivesszük a gazdaságirányítás általános rendjéből, hanem azt kiegészítő, pótlólagos módszerekről és intézkedésekről van szó.

az élőmunka célszerű felhasználása egyre érzékenyebb mércénk, mert a népgazdaság legfőbb ágaiban a termelést hosszú távon változatlan, sőt csökkenő létszámmal kell bővíteni.

már bizonyos, hogy a iv. ötéves terv végére a termelő ágazatokban számításba vett létszám nem fog rendelkezésre állni. ugyanakkor sok új üzem létszámszükséglettel lép fel. a meglévő üzemekben tehát a termelékenységnek jobban kell nőnie, mint a termelésnek, mert azt akarjuk, hogy iparunk lendületesen fejlődjön tovább.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 10. folyt./rj

a bérszabályozásnak a szükségletekhez igazodó termelésre, a hatékonyság ösztönzésére, az elosztási és az egyensúlyi szempontokra egyaránt figyelemmel kell lennie. a bérszabályozás korábbi és jelenlegi módszerei sem képesek ezeket a követelményeket ellentmondások nélkül kielégíteni. ezért keressük azokat a megoldásokat, amelyek jobban teljesítik e rendkívül fontos követelmények összehangolását. az új tartós átfogó megoldások kidolgozása még hosszabb időt követel, de kisebb módosítások addig is sokat segíthetnek. kísérletképpen, tapasztalatok gyűjtése céljából néhány vállalatnál bevezetjük a bértömegszabályozást. megszűnik az az előírás, amely a bérfejlesztési mutató romlása esetén többszörös befizetési kötelezettséggel terhelte a részesezési alapot.

sokszor hajlunk arra, hogy a termelési szerkezet javításának teendőit az ipari termelésre szűkítsük, holott ez mezőgazdaságunkban sem kevésbé időszerű. a mezőgazdasági üzemek kiemelt feladata: a szarvasmarhatenyésztés komplex fejlesztési programjának végrehajtása, ami az egész élelmiszergazdaság átfogó szerkezeti változásának folyamatába tartozik. ennek feltételeit az idén hozott kormányhatározat teremtette meg azzal, hogy a tej felvásárlási ára január 1-től literenként 5 forint 30 fillérré, a vágómarnáé különként átlagosan 30 forintra emelkedik.

tovább ösztönzi a borjuszaporulatot és a tehénállomány növelését a nagy- és kisüzemeknek nyújtott tenyésztési támogatás, valamint a kedvezőbb hitelfeltételek. a kormányhatározat megjelenése óta már élénkült a szarvasmarhatartási kedv, de az intézkedések életbelépésétől még erőteljesebb fellendülést várunk. az állattenyésztésben, főleg a sertésenyésztésben tapasztalható fejlődés mellett meg kell állapítani, hogy a cukorrépa, de különösen a zöldségtermesztés területén még sok tenni-való van a hazai szükségletek kielégítése érdekében.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 11. folyt./rj

az idei év jó termést hozott a kalászosokban és a kukoricában, amit nagyon nehéz körülmények között kellett betakarítani. szövetkezeteink, amelyek lassan már a zárszámadáshoz készülődnek, bizonyára megemlékeznek majd azokról, akik leginkább helyt álltak a közös gazdaságban és azokról is, akik támogatást adtak ehhez. biztosan eszükbe jutnak majd a szomszéd megyéből, vagy az ország távolabbi részéből jött kombájnosok, katona fiaink, akik küzdöttek a dráva mentén az árvíz ellen és ahol kellett segítettek a betakarítás csucsidejében is. az ilyen szerevezettség és társadalmi összefogás biztatást kell adjon a jövőre, hiszen az előirányzott további 1-2 százalékos termelés-növekedés, amire az ország számít, bizony újabb komoly erőfeszítést igényel!

köztudott, hogy országunkban milyen fontos szerepe van a külgazdasági kapcsolatoknak. a terv egyfelől azzal számol, hogy gazdagodnak a vállalatok közötti nemzetközi együttműködés különböző formái, vállalataink kezdeményezik az előnyös kooperációkat és közös vállalkozásokat.

másfelől arra épít, hogy a termelési kapacitások jobb kihasználása révén bővíthetők külkereskedelmi árukapcsolataink. tisztában kell lennünk azzal, hogy az 1973. évi gazdasági növekedés dinamikája nagyrészt attól függ, hogy a nagyobb belföldi fogyasztás által támasztott kereslet mellett mennyire tudják vállalataink exportjukat fokozni.

a vállalati gazdálkodás alakításában nem jelentéktelenek azok a hatások, amelyek világpiaci részvételünkből adódnak. a tőkés piacokon ránk is hatnak a konjunkturális tényezők, viszont kívánatos, hogy az időleges világpiaci árváltozások lehetőleg ne jelenjenek meg a belföldi árakban. ezért fordítottunk az elmúlt években növekvő milliárdokat a tőkés országokból behozott főbb termékek áremelkedésének ellensúlyozására.

/folyt.köv./

16

- 12 -

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 12. folyt./rj

ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy az ország, a népgazdaság számára valóságosan emelkednek a bekerülési költségek, de ezeket nem hárítjuk át a termék felhasználóra, hanem közösen viseljük. e társadalmi költségek így a közösség, a költségvetés más irányu anyagi lehetőségeit korlátozzák, mert lekötik a nemzeti jövedelem egy részét.

a világpiaci árak elég széles körében - a gyakori kisebb ingadozások ellenére - mérsékeltek az árváltozások. ebben a körben elsősorban a vállalati árpolitikának kell a stabilitásra figyelemmel lennie. vállalataink döntési szabadsága az árpolitikában is elég nagyfokú. de ezzel a lehetőséggel is mint minden mással, előrelátóan kell élni. a jövőben ezért az eddiginél nagyobb szerepet kívánunk biztosítani az ún. ár-különbözeti tartalékalapoknak, amelyek az időleges, a belső gazdaságban nem kívánatos ármozgást a vállalatoknál egyenlítik ki.

külkereskedelmi vállalatainkkal és kiviteli joggal rendelkező iparvállalatainkkal szemben természetes követelmény, hogy termékeink külföldi értékesítéskor használják ki a világpiaci áralakulás lehetőségeit. ehhez elsősorban versenyképes termékekre van szükség. az utóbbi években ipar termékeink egy része már elérte a világszínvonalat. de szakembereink szerint sok termékünk van, amelyek majdnem olyan jók, mint az iparilag legfejlettebb országoké, és még olcsóbban is értékesíthetjük azokat. nekünk azonban nem majdnem olyan jók kell gyártanunk, hanem legalább olyan jók, legalább olyan izléeses, esztétikus termékeket, mint az iparfejlődésben előttünk járó országok. ha ezt még valamivel olcsóbban is állíthatjuk elő, akkor leszünk igazán versenyképesek. több figyelmet kell fordítani tehát a gyártás utolsó fázisaira, a festésre, a csomagolásra stb. kedvezőbb árakat csak akkor érhetünk el külföldön, ha a termék jobb, haladottabb műszaki színvonalat képvisel, s egyúttal külsejével is „kedvet csinál”, a vásárláshoz.

/folyt.köv./

16

- 13 -

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 13. folyt./rj

ami most már közelebbről, a hazai árszínvonal alakítását illeti, a valóság az, hogy ebben a termelő és a kereskedelmi vállalatok közvetlen érdekei gyakran eltérőek, a termelők költségeik emelkedését igyekeznek a kereskedelemnél érvényesíteni. ez azonban társadalmilag akkor jogos, ha a költségemelkedés magasabb technikai színvonalat, nagyobb értéket tükröz. ellenkező esetben a kereskedelem kötelessége, hogy árleszorításra törekedjék. sajnos korántsem ritka, hogy a költségek emelkedését a fogyasztókra hárítják.

a megoldás utja az, hogy egyrészt a kereskedelem kockázatviselésének feltételeit szélesítsük, a jövő évtől a fogyasztási cikk-kereskedelemben csökkentjük a kereskedelmi adót, s ezáltal több lehet az árkövetési alap. másrészt azonban a vállalatok felelőssége is megnő, következésképp: még erőteljesebben érvényesítjük és szankcionáljuk ezt a felelősséget, beleértve az árak ellenőrzését is.

a beruházások területén - ahogy az a központi döntésekénél is történik -, a vállalatoktól elsősorban beruházási elképzeléseik jobb rangsorolását várjuk. az elhatározott beruházásoknál a program körültekintőbb, realisabb kidolgozását igényeljük, amit is jelenti, hogy előrelátóan kell számolni a pénzügyi lehetőségekkel, tartalékot is előirányozva. intő példa mind az irányító szervek, mind a vállalatok számára az a több tucat beruházás, amelyek költség-tülsége végülis fedezethiányhoz vezetett, és ez akadályozta a beruházás befejezését. ezek sorában néhány vállalat olyan pénzügyi helyzetbe került, hogy a kormánynak kellett beavatkozni és a fejlesztési alaphiányt megszüntetnie.

a vállalatoknak tudniuk kell, hogy nekik is hozzá kell járulniuk egyensúlyi törekvésekhez: a beruházási erőforrások koncentrációjával, gondosabb előkészítéssel, szervezettebb kivitelezéssel; ellenkező esetben újabb intézkedésekre kényszerülünk. az árszabályozás tervezett új intézkedései is - az építőiparban, de más beruházási termékek szállítójánál is - hozzásegítenek a tervszerűbb munkához. az építőipari teljesítmények mintegy 4 százalékos növekedése lehetővé teszi, hogy a keresletnek jobban megfeleljen a kivitelezők kínálata.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 14. folyt./rj

építkezéseinket gyakran az anyagi lehetőségeinken túlmenő megoldások jellemzik. akik kizárólag a költséges megoldások útján keresik a korszerűnek az alkalmazását, nem tesznek jó szolgálatot az országnak. a korszerű építészeti a gyakorlatban is igazolta már, hogy a „szép”, és az „olcsó”, nincs szükségképp ellentétben egymással.

mind a munkaerő, mind a berendezések és a készletek felhasználásához nélkülözhetetlen a korszerű szervezés. időnként már értesülhetünk egy-egy szervezési feladat megoldásának kiváló eredményeiről, de ezeknek általánosoknak és megújulóknak kell lenniük, mert akkor lehet a termelés költségeit tartósan csökkenteni, ami a vállalatok érdeke.

a vállalati munka egyik tartósan gyenge pontja nálunk az adminisztráció. a felesleges adminisztráció, persze rendszertől valami tisztos célból, jó ügyért keletkezik. gyakori forrása, hogy formálisan, papírokon törekednek a tulajdon abszolút biztonságos kezelésére, s ez gyakran bürokratikus ki-növésekhez vezet. az adminisztrációs munka ésszerűsítése - amellyel, hogy munkaerőgazdálkodási szempontból hasznos-költségmegtakarításra is lehetőséget nyújt.

bár összegében nem jelentős, de társadalmi nézőpontból korántsem mellékes a reprezentációs költség. a nagyvételű, az ünnepségek rendezett megvendéglés, az ajándékozás felesleges, és - ami ennél is fontosabb - erkölcsileg sem lehet szerves velejárója a szocialista gazdálkodásnak. az e téren tapasztalható kedvezőtlen jelenségek megfékezésére az állami szerveket, valamint a vállalatokat illetően megfelelően intézkedünk. a közvéleménnyel együtt elvárjuk, hogy mindenütt - minden társadalmi szervnél, minisztériumban, vállalatnál és szövetkezetnél - a legésszerűbben és a legtakarékosabban gazdálkodjanak.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 15. folyt./rj

tisztelt országgyűlés!

társadalmunkban - a szocializmus építésének alapvető céljával egyezően - az állam gazdaságszervező tevékenységének középpontjában az életkörülmények tervszerű és rendszeres javítása áll. a bérek és a személyi jövedelmek tekintetében ez általában meg is valósul. ha azonban aránytalanság áll elő, különösképp a legfontosabb rétegek jövedelmei között idejében közbe kell lépni. mivel az állami ipar - azon belül a nagyipar - munkásainak keresete az elmúlt években mérsékeltebben nőtt, 1973. március 1-én az állami ipar munkásainak és művezetőinek bérét - központi intézkedéssel - átlagosan 8 százalékkal emeljük. azonos bérintézkedésre kerül sor az állami kivitelező építőiparban, átlagosan 6 százalékos mértékben. ezt kiegészíti a vállalati nyereségből történő, átlagosan mintegy 4 százalékos béremelkedés. ezek együttesen az iparban és az építőiparban több mint 4,5 milliárd forintos bérnövekedést tesznek ki.

az intézkedések az érintett dolgozók körében általánosak, a végrehajtás során a minisztériumoknak és vállalatoknak mégis fontos külön figyelmet fordítaniok a szakmunkásokra, a nehéz körülmények között dolgozóakra, valamint a női munkások kereseti aránytalanságainak csökkentésére. helyes az a vállalati törekvés, amely igyekszik a bérköltségek növekedését más ráfordítások megtakarításaival ellensúlyozni.

a parasztság bevételeit a gazdálkodás eredményeiből származó jövedelmeken kívül, növeli a szarvasmarha és a tej felvásárlási árának emelése. az ebből származó jövedelemtöbbleteket ugyanis a földadó és a jövedelemadó emelés nem teljesen vonja el, e két alapvető termék előállításának az egész társadalom számára előnyös ösztönzése miatt.

mindezek hatására - összességében - megvalósul az az életszínvonalpolitikai cél, hogy társadalmunk két alapvető osztályának, a munkásságnak és a parasztságnak a jövedelemszínvonala párhuzamosan fejlődjön és kiegyenlített legyen.

/folyt.köv./

16

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 16. folyt./rj

életszínvonalpolitikai céljaink teljesítésének alapvető feltétele a reáljövedelem előirányzatának betartása. ez úgy érhető el, ha a központi árintézkedéseken túl a szabad árak emelkedése - ami az áruk egy részénél elkerülhetetlen lesz - nem haladja meg a tervezett mértéket. ezuttal is alá kell húzni, hogy ennek biztosításában felelősségteljes szerep hárul árhatóságainkra. a hatásosabb árellenőrzés első jeleit az utóbbi időben már tapasztalhattuk, de az állami és a társadalmi szervek fellépése sem nélkülözhető a jogtalan áremelések teljes kiküszöbölése érdekében. az 1. félév folyamán sor kerül a textilfélék és ruházati cikkek árának leszállítására is, néhány százmillió forintos keretben. megvizsgáljuk, hogy milyen intézkedéssel lehet az állandó minőségű gyermek tömegruházati cikkek árstabilitását hosszabb időszakra biztosítani.

a dolgozók életkörülményeit túlnyomórészt a munkából származó jövedelmek határozzák meg.

ezzel párhuzamosan évről-évre nagy erőfeszítéseket tesz az állam annak érdekében, hogy a családi jövedelmek minél kiegyenlítettőbbé váljanak, hogy tehát a gyermeknevelés terheiből, és az öregek eltartási költségeiből minél nagyobb részt vállaljon a Közösség. az erre fordított költségvetési kiadások igen gyors fejlődésben vannak, az ország gazdasági teljesítményének növekedésével. az elsősorban a társadalombiztosítási szolgáltatások alapját képező átlagkeresetek és a jogosultak számának emelkedése magyarázza.

a nyugdíjnyújtás kulcsainak rendezése után, 1973. január 1-től kerül sor a tsz járadékok 100 forintos, a tsz özvegyi és házastársi járadékok 60 forintos emelésére és még néhány intézkedésre. ezek hatásaként a tsz tagok és a munkaviszonyban állók nyugdíjrendszerbeli különbségei tovább csökkennek. a jövő évtől kedvezőbbek lesznek a nyugdíjmegállapítás feltételei, és javulnak a nehéz fizikai munkát végző dolgozók nyugdíjazási körülményei.

a bérek és a jövedelmek tervezett növekedése, valamint az ár-, bér- és szociálpolitikai intézkedések együttes hatásaként 1973-ban az egy főre jutó reáljövedelem 4,5-5 százalékkal, az egy keresőre jutó reálbér 2-2,5 százalékkal emelkedik. a lakosság összes fogyasztása 5-6 százalékkal lesz nagyobb, mint ebben az évben.

növekedését, az említett szociálpolitikai intézkedéseken túl,

/folyt.köv./

16

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 17. folyt./rj

a kormányzat nagy súlyt helyez arra, hogy a személyi jövedelmek növekedése mellett, a társadalmi közös fogyasztás egyes területei a társadalmi fejlődéssel összhangban bővüljenek.

a társadalmi közös fogyasztás bővítésének azonban szintén határt szab a nemzeti jövedelem termelése. ezért, miközben a termelő szektoroktól a jövedelem erőteljes növelését várjuk, a felhasználó ágazatokat arra kell készítenünk, hogy igényeiket a lehetőségekkel hangolják össze.

a korszerűbb egészségügyi és kulturális szolgáltatásokra nagyobb összeget fordítunk; az előirányzat 1973-ban - megközelítve a 30 milliárd forintot - kerekén 10 százalékkal nő. az országgyűlés által tavasszal elfogadott egészségügyi törvény eredményeképpen az ingyenes egészségügyi szolgáltatás ma már gyakorlatilag minden állampolgárra kiterjed. a fejlődést jellemzi, hogy amíg a III. ötéves terv befejező évében egy állampolgárra kerekén 790 forint egészségügyi kiadás jutott, a jelen javaslat már több mint 1000 forint kiadást irányoz elő.

művelődéspolitikánk jelentős állomása volt az állami oktatás továbbfejlesztéséről hozott határozat. csaknem kétmillió állampolgár vesz részt az állami oktatás valamilyen formájában. ez a szám is kiemeli kötelezettségünket, hogy a feladat fontosságához és anyagi lehetőségeinkhez igazodva, minél színvonalasabb személyi és tárgyi feltételeket teremtsünk. a jövő esztendőben általános iskolai felszerelések, szemléltető eszközök beszerzésére 125 millió forint külön céltámogatás áll rendelkezésre részben a tanácsoknál, részben központi előirányzatból.

Lzett

/folyt.köv./

10

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 18. folyt./rj

az igények teljesebb kielégítése érdekében központi és helyi erőforrásokból 1973 végéig megvalósul az óvodai helyek gyarapításának az egész ötéves időszakra szóló terve. három év alatt csaknem 40 000 új óvodai hely létesül - ez kimagasló eredmény.

széleskörű kívánságot teljesítünk azzal, hogy 650 millió forint többletet irányoztunk elő a gyermek- és diákjóléti, valamint egészségügyi intézmények élélményezésére. ez a tej és tejtermékek áremelkedésének ellensúlyozásán túl, lehetővé teszi az élélményezés minőségi javítását is, változatlan térítési díjak mellett.

az összes közületi kiadások több mint egynegyedével a tanácsok gazdálkodnak. a tanácsai gazdálkodás rugalmasabbá tételére érdekében megengedjük, hogy a megyei tanácsok a helyi tanácsokra vonatkozó szabályozókat, az eltelt időszak tapasztalatai alapján, szükség esetén módosíthassák. ez a lehetőség a középtávú tervben foglalt feladatok jobb megvalósítását segíti, és nem csorbíthatja a helyi tanácsok anyagi ellátását.

a lakosságot és a tanácsokat széles körben, érzékenyen érintő kérdés: a lakáshelyzet. a lakásépítés finanszírozásából mind a központi költségvetés, mind a magánépítők kiveszik a részüket. 1973-ban a tervek szerint 81-82 ezer lakás épül. az összes új lakásnak kerekén egyharmada tanácsai építésű. bár jövőre a hatósági árnövekedési összegét megtérítjük a tanácsoknak, a lakásépítés, a közművesítés és az intézményhálózat fejlesztésének összehangolása sok anyagi és műszaki gondot okoz.

/folyt.köv./

10

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 19. folyt./rj

a lakásprogram megvalósítása érdekében a magánlakás-építés feltételeit a jövő évtől kedvezőbbé tesszük, egyszersmind mérsékeljük a lakásvásárlásoknál a lakosság egyszeri készpénzbefizetési terhét. a hitelpolitikával is befolyásoljuk, hogy az épülő lakások száma, a lakásépítés területi megoszlása megfeleljen a terv előirányzatainak. jobban segítjük a munkások vállalati lakásépítési akciót, úgy alakítva ki ennek szabályait, hogy a feltételek itt legyenek a legkedvezőbbek. az adóztatási rendszerben változatlanul fenntartjuk a lakás és lakóházépítés támogatását jelentő házadó-kedvezményeket.

pénzügyi politikánk erőfeszítéseit az is mutatja, hogy 1973-ban a lakosságnak több hitelt nyújtunk, mint amennyi betétet várunk tőle. s mivel a lakásépítési hitelek túlnyomó részét kedvezményes kamatfeltételekkel folyósítjuk, a költségvetés sokszázmillió forint kamatkiadást vállal. az adóztatási rendszerben változatlanul fenntartjuk a lakás- és lakóházépítés támogatását jelentő házadó-kedvezményeket.

tisztelt országgyűlés!

a gazdasági haladás emelől nemcsak a tervek, a költségvetés és a szabályozók, hanem a közgondolkodás is, az tehát: hogyan vélekedünk gazdasági helyzetünkről, tennivalóinkról, mennyire összeforrott e kérdésekben is a társadalom.

az összefogás és a közös értékelés igénye nem zárja ki, hogy gazdasági fejlődésünkről többféleképpen vélekednünk. eredményeink számottevőek mind nemzetközi összehasonlításban, mind pedig korábbi gazdasági helyzetünkhöz képest. az elégedettséget azonban nem szabad túlozni, mert az elfedné a tennivalókat, visszafogná az erőket.

/folyt.köv./

Tó

parlament

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 20. folyt./rj

a másik véglet sem kevésbé hátrányos, az olyan türelmetlenség, amely a lehetőségeket meghaladó igényeket támaszt, s irreális feladatok kijelölésére készlet. közös terveink szempontjából haladó felfogás és magatartás az, amely tárgyilagosan értékeli helyzetünket, a társadalmi és az egyéni törekvésekre alapozva, reális célokért lendít jobb munkára mindenkit.

terveink olyan feladatokat fogalmazznak meg, amelyek történelmi és nemzeti értelemben is kimagaslóak. leninváros és a vegyipar új nagylétesítményének megvalósítása nem kisebb dolog, mint dunaujvárosé és az acélműé volt. a magyar mezőgazdaság soha annyi beruházással nem büszkélkedhetett, mint éppen ezekben az években. nyolcvanezernél több lakás még egy évben sem épült az országban. és így folytathatnánk még a sort.

nagy társadalmi célok, nagy felelősséget követelnek. ez nemcsak a vezetőkre, az irányító szervekre vonatkozik. minden vállalat, szervezet, országunk minden polgára tehet és még többet tehet azért, hogy fejlődésünk továbbra is töretlen legyen, hogy mai eredményeink megalapozzák az ország nolinapi gyarapodását. ehhez az szükséges, hogy ismerjük közös feladatainkat, becsüljük eredményeinket és mindannyian egyaránt érzékenyek legyünk a társadalom és a gazdaság problémái iránt. ne csak észrevegyük azokat, hanem - mindenki a maga módján - keresse e gondok megoldásának, és a feladatok legjobb megvalósításának lehetőségeit.

/mti/

--

Tó

parlament

bkk 2. pullai árpád beszéde

um bs

1972. december 12.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk pullai árpád beszédét, amely kedden hangzik el a parlament ülésén. a beszéd feloldásig embargós!

tisztelt országgyűlés!

eseményekben gazdag időszakban ülésezik parlamentünk. közvéleményünk belpolitikai életünket fokozott figyelemben részesíti. ez nemcsak vitánkra termékenyítő, hanem az ország előtt álló jövő évi munkára is.

a közéleti érdeklődésnek több forrása is van. engedjék meg, hogy ezek közül kettőt külön is megemlítek:

mindannyiunknak maradandó élménye a szovjet párt-és kormányküldöttség látogatása hazánkban. pártunknak, népünknek szóló megtiszteltetésnek tekintjük, hogy a küldöttséget személyesen brezsnyev elvtárs, a nemzetközi élet kiemelkedő személyisége, a magyar nép jó barátja vezette. tárgyalásainkat a nyíltság, szívélyesség és az elvtársi egység szellemében folytattuk; azok kölcsönösen hasznosak és sikeresek voltak. az összes tárgyalási kérdésben ezuttal is teljes elvi nézetazonosság és politikai egyetértés nyilvánult meg pártjaink, kormányaink, országaink között.

munkásosztályunk, népünk mint a szocializmus építője következetes híve és ápolója a magyar-szovjet barátságnak, a küldöttség valamennyi részvevőjét a kipróbált barátoknak, a nagyon közeli harcostársnak kijáró méltó fogadtatásban részesítette. mind a tárgyalások, mind a fővárosban és az ország más részein lezajlott találkozások egyaránt demonstrálták szövetségünket és barátságunkat. mindenki számára megmutatták, hogy a magyar-szovjet kapcsolatok szilárd alapokon nyugszanak, eltérhetetlenek és a jövőt tekintve továbbfejlődésük lehetőségei szinte korlátlanok. jó távlatokat vázoltunk fel együttműködésünk minden fontos területén.

/folyt.köv./

10

parlament

bkk 2. /pullai árpád ... 1.folyt./um

tárgyalásaink, noha kétoldaluak voltak, s közvetlenül a két pártot, országot érintették, nagy és megérdemelt visszhangot kaptak külföldön is. elsősorban a baráti szocialista sajtóban és közvéleményben - ami természetes. de a nyugati hivatalos hírközlő szervezeteknek, a polgári lapoknak is el kellett ismerniök, hogy a budapesti látogatás és a tárgyalások eredményei fontos állomást jelentenek a zavartalan és alkotó légkörű magyar-szovjet viszonyban. ennek megvan a maga nemzetközi jelentősége is.

a másik esemény, amire utalni kívánok: pártunk központi bizottságának novemberi ülése. mostani vitánkat segíti, hogy a központi bizottság ezen az ülésen áttekintette a x. kongresszus óta végzett társadalmi és gazdasági építőmunkát. mi szolgáltatott indítékot erre? egy gyakorlatias szempont. a párt x. kongresszusát két esztendeje tartottuk. a végrehajtásban most érkezünk el a „félidőhöz”, itt volt az ideje és megvolt a szükségessége, hogy tapasztalatainkat rendszerezzük és áttekintsük, az eredményeket összegezzük, fogyatékoságainkat feltárjuk és kijavítsuk.

tisztelt országgyűlés!

az állami költségvetés természetéből eredően, elsősorban gazdasági kérdésekkel foglalkozik. a költségvetéssel szemben követelmény, hogy igazodjék öt éves tervünk időarányos célkitűzéseinek, reálisan, jól tükrözze az elért eredményeket, valamint a soron következő feladatokat. előirányzatai álljanak összhangban adottságainkkal és lehetőségeinkkel.

most itt közösen és felelősen állást kell foglalnunk: megfelelő-e költségvetésünk azoknak a gazdaságpolitikai törekvéseknek, amelyeket központi bizottságunk állásfoglalása meghatározott. állást kell foglalnunk abban is, hogy az országnak mire van pénze, hol kell megvonnunk a határt a költségvetéssel szemben támasztható igényeknél.

mivel tétélei révén a költségvetés gazdaságunk, társadalmunk minden területével kapcsolatban áll, s minden állampolgárt érint, a vita során szükségszerűen felvetődnek fejlődésünk, társadalmi életünk összes főbb kérdései.

/folyt.köv./

10

parlament

bkk 2. /pullai árpád 2.folyt./um

a tények sokoldalú vizsgálata alapján pártunk központi bizottsága arra a következtetésre jutott, hogy előbbre léptünk a szocializmus teljes felépítésének útján. állásfoglalásában országunk fejlődését - fő vonásaiban - sikeresnek minősítette. negyedik ötéves tervünk időarányos feladatai a legfontosabb területeken tervszerűen teljesültek. népgazdaságunk alapvetően a x. kongresszus által megszabott követelmények szerint lendületesen fejlődik. irányítási rendszerünk eredményesen szolgálja a szocialista építést.

eredményeink megalapozzák népünkben a szocialista nemzeti büszkeség érzését, ami nagy előrevivő erő és része szocialista nemzetköziségünknek is. ahhoz, hogy egy nép büszke lehessen arra amit elért, megalkotott, az kell, hogy minden munkaközösség a munkáját; méltassák figyelemre a helyi munkaközösségek sikereit. ebből születik meg társadalmunk közös felelőssége és népünk jogos nemzeti büszkesége. az is kell, hogy minden arra illetékes - a sajtó is - egyértelműen, hitelesen tárja közvéleményünk elé szocialista fejlődésünk tényeit. és az is kell, hogy a közvélemény ítélje el azokat, akik abban a tévhitben élnek, hogy az a ,,sikk,, és a ,,bátorság,, amikor a kákán is csomót keresnek és minden öröme keserű szájjal kölcsönöznek.

tisztelt képviselőtársak!

a kongresszusi határozatok, a iv. ötéves terv megvalósítása közben vannak gondjaink is. a tisztánlátás és a helyes cselekvés kialakításához szükséges ezek körültekintő vizsgálata. a gondok egy része objektív okokból ered, a fejlődés belső természetéből, abból, hogy ez nemcsak korábbi ellentmondások feloldásával jár együtt, hanem újak keletkezésével is. és ez a belátható jövőben is így lesz. többféle ellentmondás születik például abból, hogy népgazdaságunk anyagi lehetőségei nem engedik meg egyszerre valamennyi jogosnak minősíthető igény kielégítését. közöttük rangsorolnunk kell.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. /pullai árpád3.folyt./um

a gondok másik csoportja a végrehajtás folyamataihoz kapcsolódik: ezekben munkánk fogyatékosai, hibái és bizonyos következetlenségeink tükröződnek. milyen típusú gondok sorolhatók ide? a nem elég rendszeres és szigorú állami és vállalaton belüli ellenőrzés; a vállalatok közötti nem kielégítő együttműködés; egyes vezetőknel a döntésképtelenség, a kockázatmentesség illúziója; más esetekben ennek ellenkezője, a saját lehetőségeket meghaladó döntés, amely vagy az adott vállalat dolgozóit, vagy az egész közösség terhére kockáztat. mivel a gondoknak ez a csoportja emberi tényezőkkel kapcsolatos, nagyobb követelmény támasztással, következetes bírálattal, neveléssel és segítséssel kell küzdenünk megszüntetésükért.

alapvetően a fejlődés során keletkező ellentmondásokkal, a végrehajtás gondjaival állunk tehát szemben. ezek - összességükben - azonban politikai kihatásuk is. ennek tudatában kell megítélni őket és dolgoznunk megszüntetésükért.

a központi bizottság novemberi állásfoglalása egyértelművé és nyilvánvalóvá teszi, hogy alaptalanok voltak azok a híresztelések, amelyek ,,súlyos problémákat,, esetleges ,,gazdaságpolitikai fordulatot,, jeleztek. nyugati sajtókörökben a központi bizottság ülése előtt arról beszéltek, hogy a ,,magyar gazdasági reform válságnak néz elébe, összezsápnak a reformpártiak a reform ellenzőivel,, az ülés után pedig azt találgatták, hogy ,,ki győzött budapesten?,,

a kérdés ilyen feltevése komolytalan. a központi bizottság üléseire nem ,,kormánypártiak,, és nem ,,ellenzékiek,, szoktak összeülni fejlődésünk kérdéseinek megvitatására, hanem olyan kommunisták, akik felelősek a kongresszus határozatának megvalósításáért.

a dolgok mélyére nézve azt látjuk, hogy mai gondjaink más természetűek, mint 5-10 évvel ezelőtt, vagy szocialista fejlődésünk kezdetén. nagyok az önmagunk elé állított követelmények. az iparilag közepesen fejlett országok sorából a fejlettek közé akarunk felemelkedni. ezáltal emelkedhet dolgozó népünk jóléte, kulturája, javulhat élete.

mindezt értik és támogatják hazánkban a szocializmus hívei. ha környezetükben e céloktól eltérő jelenségeket is látnak, azt nem támogatják - és helyesen.
/folyt.köv./

bkk 2. /pullai árpád4.folyt./um

a központi bizottság ülésének fő mondanivalója mindenki számára: most minden a tetteken múlik! olyan állomáshoz érkezünk a kongresszusi határozatok megvalósításában, amikor a munkában tanúsított egységes, fegyelmezett, eredményes helyzetállítás különösen politikai rangú cselekedet. a lényeg a jó végrehajtás! jogosan bírálják az emberek, hogy a jó helyzetfelismeréstől, a helyes döntéstől a kivitelezésig aránylag hosszú idő telik el, s e folyamat közben előfordulnak nem kívánatos jelenségek is. ezen változtatni kell. ez kötelezően irányadó mindenkinek, legyen az illető miniszter, vállalati igazgató, művezető, párttitkár, gép mellett dolgozó munkás.

a munkával, a végrehajtással együtt járó tanulságoknak időben kell birtokába jutnunk. általános vélemény az országban, hogy a központi bizottság állásfoglalása időben történt, pártunk jól ismeri az ország helyzetét, döntéseiben realizmus érvényesül, s azok összhangban állnak a tömegek mindennapos tapasztalatával. méltányolják, hogy az emberek véleményét, jogos kritikai észrevételeit a központi bizottság figyelembe veszi és kellően épít rá. ez szilárd, biztos alap a további munkához.

tisztelt képviselőtársaim!

a központi bizottság novemberi ülésén megtárgyalta az 1973. évi népgazdasági terv irányelveit és kialakította álláspontját. pártunk nevében kérem az országgyűlést, hogy a terv irányelveit a költségvetés érdemi elbírálásánál vegye figyelembe.

az új költségvetési esztendőben biztosítani kell:

- a népgazdaság tervszerű, arányos fejlesztését, a hatékonyság emelését a termelési szerkezet korszerűsítése útján;
- a gazdasági egyensúly további javítását;
- a magyar gazdaság aktív részvételét a nemzetközi munkamegosztásban és külföldi kötelezettségünk teljesítését, miközben kielégítjük a hazai igényeket is;
- életszínvonal politikánk folytatását.

/folyt.köv./

Ko

bkk 2. /pullai árpád 5.folyt./um

a népgazdaság arányos fejlesztése 1973-ban konkrétan azt követeli meg, hogy az iparban elsősorban a központi fejlesztési programokhoz kapcsolódó időszerű feladatokat hajtsák végre. a gazdaságos termelés, a versenyképes termékek aránya bővüljön. a mezőgazdaságban is vannak ismert és megvalósulóban lévő kiemelt teendők. mindezeket tükrözi a pénzügyminiszteri expozé.

egyetértünk azzal - és támogatjuk -, hogy a kormányzati szervek, építve a vállalatok munkájára a jövő évben újabb meg-alapozott lépést tegyenek a népgazdaság egyensúlyának javításá-ra. a költségvetés ezért - helyesen - azt tartalmazza, hogy a felhalmozás mérsékeltebben növekedjék a nemzeti jövedelem emelkedésénél. ennek megfelelően 1973-ban is fenn kell tartanunk az idén életbeléptetett beruházási gyakorlatot. ez azt jelenti, hogy mintegy 113 milliárd forintot fordíthatunk beruházásokra. az építőanyagárak emelkedéséből származó többletkiadásokat az állami költségvetés a tanácsoknak biztosítja.

az ország külgazdasága összhangban áll terveinkkel - és stabil. ezt minden mértékadó, komoly üzletfél elismeri: a magyar népköztársaság fizetőképes, megbízható külkereskedelmi partner.

pártunknak mély meggyőződése, hogy az önálló nemzetgazdaságokon alapuló szocialista gazdasági integráció együttesen kidolgozott programja a szocialista közösség együttműködésének új, magasabb formáit nyitja meg. e programban foglalt feladatok megvalósulását a magyar népköztársaság minden tőle telhető módon előmozdítja. ez jól felfogott nemzeti érdekünk is: a kgst országok közötti szakosítás és kooperáció gazdag lehetőségeinek kiaknázása új hajtóerőket szolgáltat gazdasági fejlődésünkhöz.

tisztelt országgyűlés!

most a fejlődés olyan szakaszában vagyunk, amikor a tervszerűség további erősítésével és fejlesztésével különösen sokat tehetünk a gazdasági építésben. így oldhatjuk meg gondjaink jelentős részét is. milyen időszerű tartalmat adjunk a tervszerűség növelését célzó munkának?

/folyt.köv./

Ko

parlament

bkk 2. / pullai árpád6.folyt./um

a törv mennyiségi teljesítése önmagában nem elégséges az országnak. a mennyiség növelésére vonatkozó követelmények együtt érvényesek a nagyobb termelékenységet, a jobb, korszerűbb üzem-és munkaszervezést, a kivánatos és lehetséges gazdasági hatékonyságot előíró határozatokkal. az új költségvetési esztendőben az illetékes állami szervek mind szélesebb és megbízható nemzetközi összehasonlításban kérjék számon a vállalatoktól termékeik jó minőségét, s munkájuk gazdaságosságát.

fontos feladat a mennyiségi tervmutatók és a pénzügyi előirányzatok összhangjának megteremtése a tervben is és a végrehajtásban is. az összhang hiánya vagy a mennyiségi célok elérését veszélyezteti, vagy a pénzügyi előirányzatok túllépését eredményezi. a mennyiségi tervcéloktól való elmaradás zavarokat idéz elő a termelők és a fogyasztók ellátásában. a pénzügyi előirányzatok túllépése, ha az a költségvetést terheli, azzal a következménnyel jár, hogy más fontos célokra nem jut pénz; ha pedig a vállalatokra hárul, akkor a termelői árak emelkedését vonja maga után, ami általában a végtérmetet előállító vállalatokat sújtja.

a nagyobb tervszerűségnek ma elsősorban az eredményesebb gazdálkodásban kell testet öltenie. az eredményesebb gazdálkodás pedig mindenekelőtt a javuló hatékonysággal azonos. mivel nemzeti jövedelmünk - az országot 1970-ben ért ismert természeti károk, a rendkívüli kiadások és egyéb kedvezőtlen tényezők hatásai miatt - egy százalékkal még mindig elmarad az ötéves tervben mostanra tervezett szinttől, a termelésben rejlő összes tartalékainkat fokozott gonddal kell feltárnunk és hasznosítanunk.

az ütemes, lendületes munka a vállalati szervezethez tükrökre, ehhez energikus és hozzáértő vezetésre, jó üzem és munkaszervezésre van szükség. az ütem javításával azonban nemcsak vállalati, hanem népgazdasági méretben és értelemben is foglalkozni kell. keresnünk kell gazdasági fejlődésünk meggyorsításának módjait mindazonon a területeken, amelyeken ez a gyakorlatban lehetséges, megoldható és az országnak hasznos. mindenekelőtt biztosítani kell a híradástechnikai és a műszeriparban, a számítógépgyártásban, a vegyiparban és a közúti járműgyártásban, hogy az évi 10-12 százalékos növekedés megvalósuljon.
/folyt.köv./

parlament

bkk 2. / pullai árpád 7.folyt. /um

a közgazdasági szabályozást illetően ésszerű rugalmasságot tanúsítunk. szocialista államunk olyan helyzetben van, hogy ezt kockázatok nélkül megteheti: kezében összpontosul a gazdasági irányítás mechanizmusa, a befolyásolás egész eszköztára. a szabályozók - lényegüket tekintve - arra szolgálnak, hogy a párt gazdaságpolitikájának megfelelően konkrét helyzetben és konkrét feltételek között helyesen orientálják a vállalatokat. ezért a jelenleg érvényes közgazdasági szabályozók egyikét sem szabad valamiféle büvös hatalommal, vagy vélt történelmi állandósággal felruházni. természetesen egyes olyan igényeket sem lehet kielégíteni, amelyek a szabályozók gyakorri és önkényes változtatására irányulnak. a szabályozókat mi csináltuk. az állami irányítás olyan eszközei, amelyeknek párosulniuk kell a gazdaságszervező és ellenőrző tevékenységgel. szükség esetén megváltoztathatjuk közülük azokat, amelyeken túlhaladt a gazdasági élet. ebben a felfogásban az ötödik ötéves terv kezdetére jól megalapozott korrekciót kell előkészíteni.

a központi irányító szervek, az ágazati minisztériumok alapvető feladata, hogy kialakítsák a feltételek olyan rendszerét, amelynek közepette a vállalatok rendeltetésüknek megfelelően, zavartalanul működhetnek. ezt nem lehet egyszeri szabályozással megoldani. a feltételeket időről időre párnuzamba kell állítani a gazdasági élet változásaival.

a központi bizottság mérlegelve a tapasztalatokat arra a következtetésre jutott, hogy a minisztériumoknak tevékenységük során kiemelten és folyamatosan kell foglalkozniuk tárcánként mintegy 6-8, az állami iparban összesen 40-50 nagyvállalat legfontosabb kérdéseivel. mindenekelőtt a fejlesztéssel, a termelési profittal és a jövedelmezőséggel. e kérdések beható vizsgálata azért nagy horderejű, mert a nagyvállalatokon keresztül az egész magyar ipar, és közvetve az ipar útján a népgazdaság szervezettebb, tervszerűbb munkáját lehet előmozdítani. a dolog horderejét érzékelteti, hogy az ipar és az építőipar termeli nemzeti jövedelmünk több mint 50 százalékát, s ez jelentős részben a nagyvállalatoknál realizálódik.
/folyt.köv./

bkk 2. /pullai árpád 8.folyt./um

a vállalati önállóságot továbbra is biztosítjuk. viszont minden vállalat - a legnagyobbak is - részesei gazdasági folyamatainknak. önállóak, de nem függetlenek attól, ami az ország gazdaságában időről időre végbemegy. az illetékes minisztériumoknak nem szabad e vállalatokat oly mértékben magukra hagyniok feladataikban és gondjaikban, ahogyan azt az elmúlt években tették. minden nagyvállalat felelős a maga dolgaiért. de minden minisztérium is felelős a hozzá tartozó termelőegységek munkájáért és fejlődéséért.

a tervszerűséghez tartozik, hogy amikor az érvényes tervtől bárhol és bármiben - egy minisztérium, egy vállalat vagy egy műhely esetében - eltérés mutatkozik, minden illetékes szerv és személy hozzáértően, határozottan lépjen fel, cselekedjék. az operatív cselekvőkészség és fellépés, ha az a terv céljait szolgálja, nem mesterséges „külső”, beavatkozás a gazdasági életbe, hanem a normális tevékenység része, eszköze.

tisztelt országgyűlés!

az emberek az állami költségvetésben azokra a tételekre figyelnek fel elsősorban, amelyek a legérzékenyebben érintik őket a saját családi költségvetésükben. a legnagyobb érdeklődést az életszínvonal alakulása váltja ki. ez természetes, hiszen egyik fő mutatója a szocialista építőmunka eredményeinek, annak, hogyan alakul a nagy és a kisebb közösségek, az egyes emberek élete.

pártunk nagy figyelmet fordít az életkörülmények rendszeres javítására. azt, hogy ez így van, mindenki számos tényvel bizonyíthatja. engedjék meg, hogy néhányat felsoroljak. jóllehet, a nemzeti jövedelem termelésében 1972-re még nem értük el az ötéves tervben számított mértéket, viszont az egy főre jutó reáljövedelem alakulásában félszázalékkal, az egy keresőre jutó reálbér alakulásában pedig csaknem félszázalékkal már föllöttünk vagyunk a tervezettnél. a jövő esztendőben 82 ezer lakás épül fel, ezzel az 1971-73. években több mint 230 ezer új lakás létesül, vagyis csaknem egymillió ember jut rendszeres, korszerű otthonhoz.

/folyt.köv./

bkk 2. /pullai árpád 9.folyt./um

közismert, mekkora gond a társadalomnak és sok szülőnek a gyermekek óvodai elhelyezése. tisztában vagyunk azzal, hogy minden igényt még nem tudunk kielégíteni, különösen a nagyvárosokban. de azért érdemes figyelmet fordítani arra, hogy ötéves tervünk eredetileg 39 ezer óvodai hely létesítésével számolt. az 1973. évi tervet is figyelembe véve három esztendő alatt 39 ezer 925 hely épül. azt sem érdektelen megjegyezni, hogy az egy főre jutó húsfogyasztásban 1973-ban érjük el az 1975-re tervezett 67 kg-ot, vagyis 1970 óta egy személyre számítva - átlagosan - 8 kg-mal nő a fogyasztás.

munkásosztályunk, népünk teremtő munkájának eredményeként hazánkban minden dolgozó osztály és alapvető réteg életszínvonala rendszeresen emelkedik. biztosított az országban a teljes foglalkoztatottság. emelkedtek a keresetek és bővült a lakosság fogyasztása. javultak a lakásviszonyok. előreléptünk az egészségügyi-szociális és kulturális ellátottság fejlesztésében is. nem titkoljuk, hogy fejlődésünk téren sem volt és ma sem problémamentes. a nagyüzemi munkások keresetének növekedése az utóbbi években viszonylag lassabb volt, mint más rétegeké. ismerjük a sokgyermekes családok gondjait is. helyzetük javítása érdekében megtettük és megtesszük a szükséges intézkedéseket.

kedves elvtársak!

az állami iparban és építőiparban - a vállalatok saját lehetőségeit is figyelembe véve - 1973-ban a központi külön egyszeri intézkedéssel együtt a munkások és művezetők bére átlagosan - tehát nem mindenkinél egyforma mértékben - 10-12 százalékkal növekedik. a bérintézkedésben részesülő munkások reálbére ennek következtében igen jelentősen 5-6 százalékkal lesz magasabb. ez az intézkedés egyik fontos biztosíték arra, hogy a x. kongresszuson elhatározott és a iv. ötéves tervben számított életszínvonal-emelkedés a munkásosztály legaktívabb, legalkotóképesebb részénél, a nagyüzemi munkásság körében is megvalósuljon.

/folyt.köv./

bkk 2. / pullai árpád ... 10.folyt./um

az elhatározott béremelés megfelel pártunk általános politikájának, amely megkülönböztetett figyelmet fordít társadalmunk vezető osztálya, a munkásosztály helyzetének javítására. a magyar munkásosztály áldozatvállalásával, mindennapos helytállásával példát mutat a szocialista építésben társadalmunk minden rétegének. a munkásság magatartása, fegyelme, hozzájárulása céljaink megvalósításához, a szocialista munkaverseny és brigádmozgalom erősödése semmi másval nem pótolható hatással van egész fejlődésünkre. alapjául szolgál a munkás-paraszt szövetségnek, a munkások, a parasztok, az értelmiségiek összefogásának.

a béremelések végrehajtásánál a központi bizottság külön is felhívta a figyelmet arra, hogy a bérek elosztásánál következetesebben kell alkalmazni a szocialista bérezés alapelvét: „mindenkinek a munkája szerint,„ a béreknek ki kell fejezniük a jól, a tisztességgel és fegyelemmel végzett munka megbecsülését, a jó és a rossz munka közötti különbséget. kapjon többet a társadalomtól az a dolgozó, aki lelkiismeretes, szorgalmas és minőségi munkával többet nyújt a községnek. részesítsük nagyobb anyagi elismerésben a termelés közvetlen irányításában döntő szerepet játszó művezetőket. még nagyobb figyelemmel kell lenni a teljesítményekre, a magasabb képzettségre, a nehéz fizikai munkára, a főként nőket foglalkoztató többműszakos üzemekre.

azok, akik most nem részesülnek külön béremelésben, ezt ne vegyék velük szembeni megkülönböztetésnek. nem erről van szó. közismert, hogy minden életszínvonaljavító intézkedést több és jobb termeléssel kell megalapozni. most azoknak jutott külön központi béremelés, akik a legkonkrétabban és a legnagyobb arányban járulnak hozzá a nemzeti jövedelem termeléséhez: a munkásoknak. ez nem pusztán gazdasági, hanem hatalmi, politikai jelentőségű kérdés.

az 1973. évi költségvetés számol a jövő évre tervezett - és most első ízben előre meghirdetett - árintézkedésekkel.

/folyt.köv./

16

bkk 2. / pullai árpád 11.folyt./um

az égetett szesz és a cigaretta árával úgy vannak az emberek, hogy jobb lenne, ha nem emelkedne, de tudomásul vesszük, ebben nincs különösebb vita. egyik sem létfontosságú cikk. bár mitagadás, tömegesen élnek vele. a tej azonban más, a tej és tejtermékek hozzá tartoznak a napi korszerű táplálkozáshoz.

januártól a tejet az állam 5.40-ért fogja felvásárolni. mindenki megértheti, hogy ugyanakkor nem lehet 3.- ft-ért árusítani. ez gazdasági lehetetlenség. az intézkedés lényege: a tejtermelés általános, ezen belül a saját fogyasztásra való termelés ösztönzése. ha ez nem így történne, melyik tejtermelő lenne olyan „öntudatos,„ hogy ne az állami boltban vásárolja vissza 3.- ft-ért azt a tejet, melyet 5.40-ért eladott. ugyanez áll a tejtermékekre is.

szükséges, hogy az illetékes szervek hatóságilag felemeljék a tej és tejtermékek fogyasztói árát, mert csak ebben az esetben lehet megfelelő összhangot teremteni a termelői árakkal. a tej és tejtermékek árának emelése tehát vált szükségessé, mert a zavartalan ellátást tej és tejtermékekből a jövőben csak növekvő termelés mellett lehet biztosítani. az elhatározott fogyasztói áremelés után sem szüntethető meg az állami ártámogatás, az továbbra is jelentős marad.

a tej és tejtermékek fogyasztói áremelését a fogyasztásban legjobban érintett gyermekek, többgyermekes családok és öregek részére kompenzáljuk.

ezen a felelősségteljes fórumon sem felesleges beszélnünk arról, hogy árpolitikánk és árrendszerünk nem öncélú. az áraknak fontos szabályozó szerepük van gazdaságirányítási rendszerünkben, a népgazdasági tervek megvalósításában, a gazdasági hatékonyság növelésében, a termelés és a fogyasztás alakulásában. a tapasztalatok alapján reálisan megállapítható, hogy a fix, a limitált és a szabadárak rendszere alapvetően betölti rendeltetését. így van ez akkor is, ha még mindig van egy sor problémája árrendszerünknek. ez a rendszer is állandó ellenőrzést és fejlesztést igényel.

/folyt.köv./

16

parlament

bkk 2. / pullai árpád 12. folyt./um

a központi bizottság ezért úgy foglalt állást, hogy gazdaságpolitikai céljaink elérése érdekében a jelenlegi árpolitikát tovább kell folytatni. ezzel összhangban - a realitások és a lehetőségek határain belül - törekedni kell az értékarányos árak kialakítására. ugyanakkor törekedni kell az árak lehető legnagyobb stabilitására. most elsősorban arra van szükség, hogy a kormány és az illetékes állami, gazdasági szervek minden szinten szigorítsák, javítsák az árellenőrzést.

hangsúlyozni kívánjuk: költségvetésünknek nemcsak a bér- vagy árintézkedései igazodnak a tervezett életszínvonal-emelés követelményéhez, hanem tágabb értelemben minden intézkedés, így a szociális, a kulturális fejlesztések, a beruházások is a nép javát, az életszínvonal emelését, további haladásunkat szolgálják.

tisztelt képviselőtársak!

külön is szólni kívánok - szinte csak jelzésszerűen - a nők és az ifjúság helyzetéről.

csakis a társadalom általános fejlődésével együtt biztosíthatjuk a dolgozó nők helyzetének javítását. a x. kongresszus óta e téren nagy erőfeszítéseket tettünk, vannak is eredmények, de még nem sikerült teljesen leküzdeni a konzervatív szemlélet maradványait. a közvetlenül előttünk álló feladatok teljesítése közelebb visz bennünket a konzervatív nézetek leküzdéséhez, a párt nőpolitikájának valóra váltásához. ezért pl. a béremeléssel nyílt lehetőséget is fel kell használni arra, hogy a vállalatoknál újabb határozott és megfontolt lépést tegyenek előre az egyenlő munkáért egyenlő bért elvének megvalósításában. tetteinknek és megatartásunknak sugározni kell, hogy a dolgozó nőkről, különösen az anyákról való gondoskodás nem szivesség, hanem társadalmunk lényegéből fakadó kötelesség.

a kormány a társadalom minden szervezetével karöltve napirenden tartja az ifjúságpolitika időszerű tennivalóit. az ifjúsági törvény alapján ez év végéig minden minisztérium kiadja végrehajtási utasításait. most következik a gyakorlati munka, kritikus, pontja, amikor a fő figyelmet a vállalatok, üzemek, intézmények és iskolák reális intézkedéseire kell fordítani. ennek során biztosítani kell, hogy a fiatalok jogainak érvényesülése együtt járjon az ifjúság fokozódó munkalendületével, kötelességérzetének erősödésével.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. / pullai árpád 13. folyt./um

tisztelt országgyűlés !

a központi bizottság ülését követően minden munkahelyen ki kell alakítani a konkrét következtetéseket, a gyakorlati teendőket. oly módon kell a tevékenységet folytatni, hogy a végrehajtás érezhetően javuljon. azokon a helyeken, ahol a feladattal nem képesek megbirkózni, - megfelelő türelmi idő után - egyes jól megfontolt és szükséges káderintézkedésektől sem szabad visszariadni. a végrehajtásban nem lehet engedelmeyeket tenni ! ezen politikánk hatékonysága múlik.

mindenkinek tudnia kell, hogy a munkahelyen dől el az egyes ember munkájának eredményeként gazdasági fejlődésünk mértéke, életszínvonalunk sorsa, nemzetünk jövője. ezért a munkahelyen minden dolgozónak legjobb tudása szerint, maximális teljesítményre kell törekednie. ez találkozik a személyes érdekkeltséggel. ahhoz, hogy bárki is többet kereshessen, jobban élhessen - társadalmi normáink szerint - többet és jobban kell dolgoznia.

a vezetők akkor követelhetnek többet, ha gondoskodnak is beosztottaikról. mégpedig több vonatkozásban is. ha biztosítják munkájuk feltételeit; ha foglalkoznak anyagi és szociális ellátásukkal; ha megadják számukra a véleménynyilvánítás lehetőségét; ha tájékoztatják őket az üzem és a társadalom helyzetéről, feladatairól. a gazdasági, állami vezetők nemcsak a termelés parancsnokai, hanem politikai vezetők is. a munkahely nemcsak az anyagi javak előállításának színtere. hanem az emberformálás kohója is. a társadalmi termelés folyamatában minden nap újratermelődnek, megújulnak az emberek közötti kapcsolatok. az emberi kapcsolatok újratermelődése, fejlesztése - nálunk és napjainkban - a szocialista nevelés legfontosabb folyamata. megköveteli minden vezetőtől, hogy vállaljon nagyobb részt a munkahelyi közélet irányításában. ne csak a termelési folyamatokkal törődjenek, hanem alakítsák az emberek gondolkodását, véleményét, politikai hangulatát.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. /pullai árnád14.folyt./um

a vezetők legyenek bátrabbak. önállóan, alkotó módon éljenek azokkal a lehetőségekkel, amelyeket biztosítottak számukra. a párt, a kormány csak a társadalmi fejlődés fő irányát határozhatja meg, a teendők pontos megállapítását és megoldását mindenütt helyileg kell biztosítani. ez nagy szakértelmet, egyszerűséget, jó vezetői és emberi tulajdonságokat feltételez.

a párt-, szakszervezeti-, állami-és társadalmi szervezetek azok mellé kell állniuk, akik politikánkat szilárdan képviselik, állhatatosan dolgoznak érte, védik mindenfajta lazasággal, önkényes eltéréssel, torzítással szemben; akik szennyezően igénylik a nagyobb célratörést.

pártunk a kongresszusi határozatok megvalósításában a legszélesebb társadalmi ellenőrzésre tart igényt. ezt azért teheti meg, mert a x. kongresszus irányvonala találkozik munkásosztályunk, népünk cselekvő támogatásával. a dolgozók magukénak vallják és végrehajtják a x. kongresszus határozatait. erre épül a mi szilárd egységünk.

tisztelt országgyűlés!

az 1973. évi állami költségvetést - amely megfelelően tükrözi a jövő évre szóló gazdasági munka irányelveit - elfogadom és elfogadásra ajánlom.

x x x: a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bkk. 1. számú hírünk /pénzügyminiszteri... 16. folyt/ 3. bek. 5. sorában a szöveg helyesen:

...költségvetési kiadások igen gyors növekedését, az említett szociálpolitikai intézkedéseken túl, elsősorban a társadalombiztosítási...

a 17. folyt. utolsó bek. 5. sorában a szöveg:

.. is kiemeli kötelezettségünket, hogy a feladat...

x x x

a mai bkk. 2. számú hírünk /pullai árnád/ 7. folyt./ 3. bek. 3.-4. sorában a szöveg helyesen:

..kell foglalkozniok tárcánként mintegy 6-8 ...

/mti/

--

- 36 -

bb 10. hulladékból, vas és cement - nagy jelentőségű környezetvédelmi kutatások a tatabányai szénbányáknál

vid/ká/ny -cz

1972. december 12.

sikeres laboratóriumi és félüzemi kísérletekkel jelentős eredményt értek el a tatabányai szénbányák szakemberei: alkálioldatot, vasat, timföldet és cementet állítottak elő timföldgyári hulladékból, a vörösiszapból.

a timföldipar jelenlegi legsúlyosabb gondja a gyártás közben hulladékként keletkező vörösiszap tárolása, illetve hasznosítása. a termelés növelésével egyidejűleg óriási mennyiségű, még értékes komponenseket tartalmazó iszap kerül ki a gyárakból a hánnyókra. értékes anyag megy így veszendőbe, ugyanakkor rendkívüli mértékben szennyezi a környék levegőjét az időközben megszáradó és szálló vörös por. a timföldgyárak bővítésének további függvénye lesz az ipari hulladék elhelyezése. a kutatók és a gyakorlati szakemberek világszerte dolgoznak a súlyos probléma leggazdaságosabb megoldásán. egyes országokban a tengerbe süllyesztették az iszapot, de ez a próbálkozás sem vezetett eredményre, mert igen nagy távolságokon is mérgezte a tengerek élővilágát.

a tatabányai szakemberek kutatásának legfőbb előnye, hogy olyan eljárást kísérleteztek ki, amelynek alkalmazásával értékesíthetik a vörösiszapot, ,, eltüntethetik,, feldolgozhatják szinte az utolsó grammig. olyan jó minőségű, kénben szegény nyersvasat sikerült nyerniük az iszaptól, ami közvetlenül feldolgozható acéllá. eljárásuk hasznosításával megfelelő nyersanyaghoz juthat a timföld- és az építőanyagipar is.

a tatabányai szénbányáknál - most már félüzemi méretekben - tovább tökéletesítik a környezetvédelem szempontjából is jelentős eljárást. munkájuk külföldön is felkeltette az érdeklődést. nemrégiben együttműködési szerződést írtak alá a kölni klöckner - humboldt - deutz céggel. kicserélik kutatási tapasztalataikat és közös kísérleteket folytatnak./mti/

bb 11. garzonlakások épülnek körmenden az egyedülálló öregeknek

vid/ká/ny -cz

1972. december 12.

körmenden tíz évvel ezelőtt hozták létre az öregek napközi otthonát, amelyben jelenleg hetven idős emberről gondoskodnak. a napközi otthon a tanács most saját költségvetésből és a járási székhely üzemének támogatásával mintegy kétmillió forintot ráfordítással bővíti.

/folyt köv/

-11-

8.00/ny

He

bb 11. / garzonlakások.....folyt/ny

a szobákat központi fűtéssel látják el, a kézimunkázóknak, dar-
kácsolóknak foglalkoztató termeket, ezenkívül tv. klubbot, tár-
salgót, könyvtárat, ebédlőt, konyhát, fürdőt és gondnoki lakást
alakítanak ki. az egyemeletes épületre még egy emeletet húznak,
s ott az egyedülálló öregeknek építenek szobából, mosdóhelyi-
ségből, főzőfülkéből álló garzonlakásokat./mti/

bb 12. szerelésre készítik elő az inotai gázturbinás erőmű
üzemcsarnokát

vid/ká/ny -cz

1972. december 12.

inotán, ahol a 200 megawattos teljesítményű gázturbinás
csúcserőművet építik, vége felé közöledik egy fontos munkasz-
kasz. az építőknek - a terv szerint - ez év végén át kell adni-
ok szerelésre az új csúcserőmű vezénylőtermét. a munkák ütem-
szerűen haladnak: felkészülnek a két szovjet gyártmányú, egyen-
ként 100 megawattos gázturbina fogadására.

elkészültek már az ugynevezett turbinaasztalok, áll a turbi-
nákhöz csatlakozó acélszerkezetű kémény, s helyre kerül a két,
egyenként 10 ezer köbméteres olajtartály is.

az erőművön dolgozó vállalatok, közreműködő külföldi
partnerek összehangolt munkája a biztosíték arra, hogy a jövő
év elején megkezdhetik a szerelést./mti/

bb 13. akkumulátoros sertés élelem-adagoló

vid/ká/ny -cz

1972. december 12.

akkumulátoros sertés élelem-adagoló kocsi mintapéldánya
készült el a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár szentgott-
hárdi gyáregységében. az üzem szakemberei ezzel a konstrukciójuk-
kal meg akarják kimélni a sertéseket azoktól a stressz hatások-
tól, amelyeket a korábbi zajos, benzinszagos benzinmotoros táp-
szállító kocsik váltottak ki. várhatóan jobb étvágyal fogyaszt-
ják napi adagjukat a hizók, javul takarmányértékesítésük.

a kísérleti sertés „zsurasztalt”, amelyet száraz és ned-
ves takarmánykeverővel, adagolóval láttak el- bemutatták az állat-
tenyésztő szakembereknek. gyártását a jövő évben kezdik./mti/

8.05/ny

-12-

bb 14. közlekedési balesetek

pá bh -cz

1972. december 12.

bács-kiskun megyében csölyospálos község határában kezelet
péter 60 éves szijgyártó kiskunhalasi lakos kerékpárjáról leesett
és a helyszínen meghalt. a körülmények tisztázására vizsgálat
indult.

fejér megyében vajta községben pleck józsef 32 éves rak-
tárkezelő, pálfai lakos motorkerékpárjával a leeresztett vasúti
sorompónak ütközött és a helyszínen meghalt. utasa könnyebben
sérült meg.:/mti/

bb 15. felkai ferenc

bh -cz

1972. december 12

író, újságíró temetése 14-én, csütörtökön délután 2 órakor
a farkasréti temetőben lesz./mti/

ama

bb 16. megtartotta utolsó ülését az őszi mezőgazdasági munkák
segítésére létrejött operatív bizottság

t bé pá bh -cz

1972. december 12.

kedden tartotta utolsó ülését a mezőgazdasági és étel-
mezésügyi minisztériumban az a mezőgazdasági operatív bizottság,
amelyet az őszi mezőgazdasági munkák segítésére hoztak létre. a
bizottság elnöke dr. mészáros istván beszámolt az őszi munkák
helyzetéről, császár balázs, a gabona tröszt vezérigazgatóhelyet-
tese pedig a felvásárlás jelenlegi helyzetét vázolta. az
országos operatív bizottság ülésének zárszavában dr. soós gábor,
a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter első helyettese méltatta
a vállalatok és intézmények vezetőinek odaadó munkáját, s hangs-
tatta, hogy jelentős részük volt abban, hogy az őszi vetéssel meg-
teremtették a jövő évi kenyérünk alapjait, a talajelőkészítő munkák-
kal megalapozták a tavaszi vetést, a betakarítással, előzárással
megfelelő takarmány-alapot biztosítottak az állattenyésztésnek.
elismerő szavai közben leszögezte, hogy az országos operatív bi-
zottság oly módon segítette a mezőgazdasági üzemeket, hogy egyet-
len esetben sem sértette a vállalati önállóságot, hanem gyors dön-
tésekben segítette őket.
/folyt. köv./

- 13 -

11.00 bh

ke 1130

bb 16. /megtartotta ... folyt./ bh

az őszi mezőgazdasági munkákból az operatív bizottság tevékenysége tükrében számos következtetés is levonható, így például a kukorica fajta-összetételének módosításához. a tapasztalatok azt bizonyították, hogy minden eddiginél több gondot kell fordítani a gépesítésre és biztosítani kell a betakarítás, a szállítás és a tárolás teljes összhangját. felhívta a figyelmet a mezőgazdaság növekvő energia-szükségletére, és hangsúlyozta, hogy erre a periodikus igénytöbbletre növekvő készletekkel kell felkészülni az energilagazdálkodási hatóságoknak, vállalatoknak. a továbbiakban a miniszter első helyettese hangsúlyozta, hogy az operatív bizottság mint fontos tevékenységet gyorsító, segítő időszakos szervezet formájában is igen jónak bizonyult. éppen ezért újabb bizottságok létrehozását tervezik. már megszervezték a zöldség-gyümölcs operatív bizottságot, amelynek elsődleges feladata a folyamatos, friss zöldség-gyümölcs ellátás. létrehozzák a központi bizottság határozatából kiindulva az árellenőrzési operatív bizottságot is, amely az élelmiszer árak alakulását tartja szemmel. a szintén új, termékgazdálkodási operatív bizottság az olcsó élelmiszerellátást hivatott biztosítani. az elmúlt napokban hozták létre a konzultációs bizottságot, amely a termelőszövetkezetek zárszámadását segíti majd. /mti/

--

bb 17. vízben, sárban szedik a kukoricát baranyában

vid kz bh -cz

1972. december 12.

baranyában mintegy száz napja birkóznak a szövetkezeti gazdák a kukoricaszedéssel: az eddigi legnagyobb termés betakarításával. ilyen magas - hektáronként negyven mázsát meghaladó - hozamra senki sem számított. bár ennyi gép sem dolgozott még soha a baranyai földeken, mint az idei őszen, mégsem győzték a munkát. legalább háromezer hektáryi kukorica még mindig lábor áll és ez több mint százezer mázsa termést jelent. az esőzések sártengerre változtatták a határt. a felázott talajon két-két traktor vontatja a csőtörőgépeket és a kukoricával megrakott pótkocsikat láncotlappal a földgéppel húzzák ki a táblákról a köves utig. az utóbbi napokban sokfelé abba is hagyták a gépek a munkát. a kukorica szára ugyanis megrogyant, ledőlt és így a gép vágószerkezete elhalad a kukoricacsövek felett. a betakarítás neheze ilyenkor az emberekre maradt, akik gumicsizmában, bokáig süppedve a puha földbe, súlyos sárkoloncokat cipelve a lábukon, dolgoznak a kukoricatáblákon. a dráva mente egyes részein közel ezer milliméter, azaz trópusi mennyiségű csapadék esett az idén, s ennek következtében nagy területeket leptek el a bevizek. itt gyakran vízből kell menteni a termést. a hűvös idő elleni védelemül a száraz kukoricaszárból máglyákat raknak a határban és ezeken melegítik fel elgémberedett kezüket a földek téli munkásai. a szövetkezeti gazdaságok számára mindenesetre komoly oktatással szolgál az idei év: nem elég megtermelni, be is kell takarítani a termést. ezért még több gépről kell gondoskodniuk jövőre és a kukoricafajtákat úgy kell megválasztaniuk, hogy a jelenleginél kisebb legyen a későnérő fajták aránya. /mti/

--
- 14 -

11.05 bh

11.05

bb 18. halálos baleset kőbánya-felsőn

bh -cz

1972. december 12.

a kőbánya felső pályaudvaron a szolnok felé közlekedő személyvonat elé lépett barna géza 17 éves segédmunkás vizsolyi és tóth andrás segédmunkás 24 éves nyirkércsi lakos. a vonat mindkettejüket halálra gázolta. /mti/

--

bb 19. teljesítette ideai cukorrépaszállítási tervét a máv szegedi igazgatósága

vid/kz/ny -cz

1972. december 12.

a máv szegedi igazgatóságának dolgozói kedden elszállították a 450.000: tonna cukorrépat. ezzel némileg már túl is teljesítették ideai cukorrépaszállítási tervüket. ebből a fontos mezőgazdasági termékből az év végéig még körülbelül további ötvenezer tonnát juttatnak el öt cukorgyárnak. a feladat sikeres megoldásában nagy része van annak, hogy erre az évre kialakították a gépesített rakodóállomások rendszerét. ezeken néhány óra alatt egész irányvonatot megraknak. az igazgatóság területéről - öt délalföldi megyéből - eddig mintegy száz irányvonatot indítottak a cukorgyárakba. /mti/

--

bb 20. két kitűző hajó indult utnak a balatonról csehszlovákiába

vid/kz/ny -cz

1972. december 12.

a magyar hajó és darugyár balatonfüredi üzeméből kedden két csehszlovákiai megrendelésre épített kitűző hajót indítottak utnak. a sió-csatornán illetve a dunán jutnak a rendeltetésű helyükre. a balatoni hajógyár ebből a típusból már hatet készített az országos vízügyi hivatalnak. az újabb két hajó a csehszlovák vízügyi szervek munkáját segíti.

a balatonfüredi hajógyár ebben az évben még három mini jégtörő hajó építését fejezi be hazai megrendelésre. /mti/

11.35/ny

--
-15-

bb 21. elfogták a veszprém megyei postai betörőket

vid kz bh -cz

1972. december 12.

a rendőrség elfogta azt az öt fiatalembert, akik alaposan gyanúsíthatók voltak a közelmúltban veszprém megyében elkövetett postai és egyéb betörések büntetében. az őrizetbe vett személyek - takács sándor, 22 éves segédmunkás, büntetett előéletű, takács jános, 20 éves rakodómunkás, t. mátyás pál 17 éves rakodómunkás, fojtik györgy 23 éves parkettás büntetett előéletű és fojtik józsef 21 éves segédmunkás veszprémi lakosok -, őrizetbe vételük után, részleges beismerő vallomást tettek.

a rendőrség a vizsgálatot tovább folytatja./mti/

bb 22. becske frigyos,

pf bh -cz

1972. december 12.

a magyar újságírók országos szövetségének tagja hosszú szenvedés után, december 11-én 82 éves korában elhunyt. temetéséről később intézkednek./mti/ A muosz saját halottjának tekinti.

bb 23. a kisz központi művészegyüttes

pá/ny -cz

1972. december 12.

egyetemi énekkara hazaérkezett szófiából és varsóból, ahol a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója, valamint kodály zoltán születésének 90. évfordulója alkalmából nagyszerű hangversenyt adott./mti/

bb 24. ünnepség kisvárdán a szovjetunió megalakulása 50. évfordulója alkalmából

vid kz bh -cz

1972. december 12.

az mszmp kisvárdai városi bizottsága, a városi tanács és a bessenyi györgy gimnázium mszt-tagcsoportja a szovjetunió megalakulása 50. évfordulója alkalmából kedden emlékünnepséget rendezett a gimnázium dísztermében. az ünnepségen szabó ferenc, a kisvárdai városi tanács elnöke mondott beszédet, amelyben méltatta a szovjet állam megalakulásának jelentőségét./mti/

- 16 -

12.35 bh *ke 13h*

bb 25. időjárásjelentés

bh -cz

1972. december 12.

a meteorológiai intézet jelenti kedden 13 órakor:

párás, ködös idő

továbbra is közép-európától északra húzódó pályán vonulnak az időjárási frontok nyugatról kelet felé. a frontok által érintett területek a brit-szigeteken, dél-skandináviában és a szovjetunió európai területének középső részén változókéony, csapadékos, szeles az idő. közép-európa a csendesebb időjárású zónához tartozik. sokfelé keletkezik egész napon át tartó köd, ködszítálás, zuzmára. ma reggelre az atlanti-óceán felett - a kontinens partvidékétől azonban még kb 1500 km-re kialakult egy gyorsan mozgó, mérsékeltvízi ciklon. a ciklon maga a következő 36 órában nem éri el a kárpát-medencét, de közeledtével kissé átalakul európa felett az áramlások rendszere. közép-európában mindezt egyelőre csak a szél kisebb mértékű megélénkülése jelzi.

hazánkban hétfőn országszerte borult, párás idő volt. kivételt csak a nyugati határ menti keskeny sáv képezett. itt 4-5 órára kisütött a nap. több helyről jelentettek ködszítálást, szítálást. az ebből eredő csapadék mennyisége egy-két hely kivételével nem érte el a mérhető szintet. csak tokajról jelentettek 1, sárospatakról 2 mm-t. a legmagasabb hőmérséklet 1-7 fok között alakult. ma hajnalra mínusz 2 plusz 3 fokig hűlt le a levegő, a hajnali órákban többfelé keletkezett köd, amelynek nagyobb része 11 órára feloszlott. a hőmérséklet ebben az időpontban 0, plusz 4 fok között volt.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 3,2 fok volt, a százéves átlagnál 1,8 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 3 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 776 mm, változatlan.

várható időjárás szerda estig:

erősen felhős, párás idő, többfelé köd, néhány helyen ködszítálással, onos ködszítálással. gyenge, változó irányú, majd szerdára kissé megélénkülő délkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 3 plusz 2, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 1-5 fok között.

a duna vízállása budapesten 217 centiméter. /mti/

- 17 -

13.40 bh *ke 13h*

bb 26. belföldi hírek jegyzéke 13 óráig:

bkk anyagok:

1. pénzügyminiszteri expozé
2. pulla árpád beszéde
3. megkezdte munkáját az országgyűlés /folyt.köv./

bb anyagok:

1. bkv sajtótájékoztató
2. ünnepi kantáta
3. tavasz a mecsekben
4. előkészületek az ünnepi forgalomra
5. fülesbaglyok
6. kézműipari műhelyek
7. szovjet borostyán
8. bajai gombaház
9. tv előzetes
10. környezetvédelmi kutatások
11. garzonlakások
12. inotai erőmű
13. akkumulátoros sertésélelem-adagoló
14. közlekedési balesetek
15. felkai temetése
16. mém operatív bizottság ülése
17. kukoricatörés baranyában
18. halálos baleset
19. cukorrépa szállítás befejezése
20. kitző hajók
21. elfogták a betörőket
22. elhunyt becske frigyos
23. hazaérkezett a kisz énekkar
24. ünnepség Kisvárdán
25. időjárásjelentés
26. hírjegyzék

bb 27. automata fűtőmű szombathelyen

vid kz bh -cz

1972. december 12.

kedden szombathelyen lezajlott vas megye első automata fűtőművének a műszaki átadása. az óránként 12 millió kalória hő szolgáltatató olajtüzeléses hőközpont - a hunyadi uti városrész - szombathely legújabb lakótelepe - lakásaiba és középületeibe szolgáltat meleget. 13,5 millió forintos költséggel alakították ki. a fűtőmű automatikája a külső hőmérséklethez igazodva, adagolja, a meleget a lakótelep helyiségeibe. így ez a fűtési technológia nemcsak a lakóknak kelleme, hanem gazdaságos is, hisz nem lesznek felesleges tülfűtések. hasonló hőcentrumot szerelnek fel a derkovits városrészben is./mti/

- 18 -o

12.50 bh

h 136

m

parlament

bkk. 3. megkezdte munkáját az országgyűlés téli ülészsaka

szó/h1/gy/pr/tm zs rj bs

1972. december 12.

kedden délelőtt 11 órakor megnyílt az országgyűlés téli ülészsaka. a tanácskozáson részt vett lusonczy pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, focs jeno, a kormány elnöke, aczél györgy, kállai gyula, németh károly és nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának tagjai, ott voltak a központi bizottság titkárai, és a kormány tagjai. az emeleti páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

az ülést apró antal, az mszmp politikai bizottságának tagja,

vja, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. megemlékezett az elhunyt dr. mihályfi ernő országgyűlési képviselőről, s hangsúlyozta:

- dr. mihályfi ernő több mint fél évszázados közéleti pályáján mindig a haladás oldalán állt, a nép igazáért küzdött. már a felszabadulás előtt elkötelezte magát a baloldali mozgalomnak, a történelmi emlékbizottság egyik megalapítója, az antifasiszta nemzeti ellenállás és a népfront-gondolat hő harcosa volt. a néphatalom adta új lehetőségek között teljes odaadással állította a szocialista társadalom szolgálatába gazdag tudását, tehetségét. magas állami, társadalmi tisztségek egész sorát töltötte be, mindig lelkiismeretesen és lankadatlan munkakedvvel. 15 éven át, életének utolsó percéig volt a magyar nemzet főszerkesztője, s egész újságírói nemzedéket nevelt a szocialista sajtónak. a magyar-szovjet baráti társaság élén sok éven át ápolta nagy szeretettel a két nép testvéri kapcsolatát. mindvégig jelentős munkát vállalt a népfront-mozgalomban. 1947-től volt országgyűlési képviselő, s a kezdettől fogva az elnöki tanács tagja. mihályfi ernő távozásával közéletünk kiemelkedő és köztiszteltetben álló személyiségét veszítettük el.

/folyt.köv./

11.17 rj He

- 37 -

parlament

bkk. 3. / megkezdte.... 1. folyt./rj

az országgyűlés néma felállással adózott dr. minályfi ernő emlékének, amelyet jegyzőkönyvben örökitett meg.

apró Antal ezt követően bejelentette, hogy az elnöki tanács az alkotmány rendelkezéseinek megfelelően bemutatta az országgyűlésnek a legutóbbi ülészakóta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését. ezt, valamint az 1973-ban esedékes tanács-választásokról szóló elnöki tanácsi bejelentést az országgyűlés egyhangulag tudomásul vette. apró Antal arról is tájékoztatta a képviselőket, hogy faluvégi Lajos pénzügyminiszter és szurdi István belkereskedelmi miniszter - miután a legutóbbi ülészakóról hivatalosan távol voltak - az ügyrendnek megfelelően írásban közölték válaszukat Ognyenovics Milán, illetve Zámbo József képviselő interpellációjára.

az országgyűlés ezt követően elfogadta az ülészak tárgysorozatát.

- 1./ az 1973. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat;
- 2./ a népgazdasági tervezésről szóló törvényjavaslat;
- 3./ az elnöki tanácsban megüresedett hely betöltése, az új építési és közlekedési állandó bizottság megválasztása, valamint a különböző bizottságokban megüresedett helyek betöltése;
- 4./ interpellációk.

ezután napirend szerint megkezdődött a jövő évi költségvetésről szóló törvényjavaslat tárgyalása, faluvégi Lajos pénzügyminiszter emelkedett szólásra.

/folyt.köv./

11.20 rj

- 38 -

parlament

bkk 3. / megkezdte 2.folyt./um

faluvégi Lajos pénzügyminiszter költségvetési expozéját mai bkk 1-es számú hírünkben közöltük, az embargót az alábbi javításokkal feloldjuk:

a 2. folytatás 2.számmal jelzett bekezdésének harmadik során a „mérsékeltén,” szó helyett **m é r s é k e l t e b b e n** irandó.

a 2. folytatás utolsó bekezdésének utolsó előtti sorában az „előirányzott,” szó elé beirandó: **e r e d e t i l e g.**

a 3. folytatás második bekezdésének 5.sorában a „növekszik,” szó elé beirandó: **n é m i l e g.**

a 4. folytatás első bekezdésének második sorában a „számithat,” helyett **s z á m i t** irandó.

a 4. folytatás 2.bekezdésének 7.sorában a „csökkennek,” szó után beirandó: **v a l a m e l y e s t.**

a 4. folytatás 2.bekezdésének 9.sorában a „11.2 milliárd,” helyett **t ö b b m i n t 11 m i l l i á r d** irandó.

a 4. folytatás 3.bekezdésének 5.sorában a szöveg helyesensége azonban ez csak a z **e g y i k** előfeltétel

a 4. folytatás utolsó bekezdésének első sorában a „koncentrált,” helyett **ö s s z p o n t o s i t o t t** irandó.

a 4. folytatás utolsó bekezdésének utolsó előtti sorába a szöveg helyesensége: ... **k i s u g á r z ó n a g y** vállalkozások.

az 5. folytatás 3.bekezdésének második sorában a szöveg helyesensége: ... **á r a r á n y o k a t , á l t a l á b a n a z á r a r á n y o k a t** „közelíteni”

a 6. folytatás második bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesensége: ... **e m e l é s é n e k s z e r é n y** lehetőségét.

a 6. folytatás 3. bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesensége: **f o r g a l o m b i z t o n s á g o t s e g i t ő i n t é z k e d é s e k e t t á m o g a t j a.**

a 6. folytatás 4.bekezdésének 5.sorában a szöveg helyesensége: **í r á n y í t á s r a é s f e l e l ő s s é g v á l l a l á s r a**

vonatkozó ...
/folyt.köv./
12.05/um

- 39 -

hc

parlament

bkk. 3. / megkezdte.... 3. folyt./rj

a 7. folytatás 3. bekezdésének második sorában a szöveg helyesen: ...irányelveit. a beruházásokat gazdaságosságuk...

ugyanennek a bekezdésnek alulról számított második sorában: ... valamint az állam által támogatott célok...

a 7. folytatás 4. bekezdésének második sorától a szöveg helyesen: ...alapozta meg. „a behozatal a megelőző évekhez képest csökkent, a kivitel pedig kihasználva a jó piaci lehetőségeket..

a 8. folytatás 1. bekezdésének első sora így kezdődik: „hitelképességünk jó, ezek megőrzését...

a 8. folytatás 2. bekezdésének 3. sorában a szöveg helyesen: ... a kivitelét, de a kedvező kereskedelmi mérleghelyzet lényegében 1973-ban is fenn marad. az előttünk...

a 8. folytatás 3. bekezdésének második sorában a szöveg helyesen: a terv megvalósítása szempontjából...

a 8. folytatás 4. bekezdésének 3. sorában a szöveg helyesen: ...szükségképpen együtt jár a szabályozók módosítása.

ugyanennek a bekezdésnek 7. sorában a szöveg helyesen: a szabályozóktól helyesebb, tervszerűbb...

ugyanennek a bekezdésnek 11. sorában a szöveg helyesen: .. gyakori változtatásától, hanem...

/folyt.köv./

12.35 rj

14/2

parlament

bkk. 3. / megkezdte.... 4. folyt./rj

a 9. folytatás első bekezdése helyesen így kezdődik:

a vállalatok nyugodt munkája érdekében is az a célszerű, ha a szabályozó rendszer továbbfejlesztését a középtávu tervekkel harmóniában végezzük el.
... gazdaságpolitikánk nyomán folyamatosan javul...

a 9. folytatás első bekezdésének 8. sorában a szöveg helyesen... vonatkozó határozatok végrehajtásától.

ugyanennek a bekezdésnek alulról számított 5. sorában a szöveg helyesen: ...segítjük a gazdaságosabb termékszerkezetet...

ugyanennek a bekezdésnek alulról számított második sorában a szöveg helyesen:

...módszerekről és szükséges intézkedésekről...

a 9. folytatás 3. bekezdésének második sorában a szöveg helyesen: ... számításba vett létszámú munkaerő nem fog...

a 10. folytatás első bekezdésének 3. sorától a szöveg helyesen: a bérszabályozás korábbi és jelenlegi módszerei nem képesek ezeket a követelményeket ellentmondás nélkül kielégíteni.

ugyanennek a bekezdésnek alulról számított 4. sorában a szöveg helyesen:

... néhány nagy vállalatnál bevezetjük...

/folyt.köv./

12.40 rj

14/2

parlament

bkk. 3. / megkezdte... 5. folyt./rj

ugyanennek a bekezdésnek alulról számított második sorában a szöveg helyesen: ...esetén többszöri befizetési...

a 10. folytatás 2. bekezdésének 4. sorában a szöveg helyesen:

... a szarvasmarhatenyésztés fejlesztési programjának végrehajtása is az egész élelmiszergazdaság...

ugyanennek a bekezdésnek alulról számított 4. sorától a szöveg helyesen: ennek feltételeit az idén hozott kormányhatározat tartalmazta meg azzal, hogy a tej felvásárlási árát január 1-től

literenként 5 forint 30 fillérré, a vágómarháját különként átlagosan 30 forintra emelte fel.

a 11. folytatás első bekezdésének 5. sorában a szöveg helyesen: ...helyt álltak a nehéz napokban a közös gazdaságban...

ugyanennek a bekezdésnek alulról számított 5. sorától a szöveg helyesen: az ilyen szervezettség és összefogás biztosítást kell adjon a jövőre, hiszen az előirányzott további 1-2 százalékos termelésnövekedés, amire számítunk újabb, komoly erőfeszítéseket igényel!

a 11. folytatás 2. bekezdésének 3. sorában a szöveg helyesen: ...együttműködés formái, vállalatunk...

a 11. folytatás 4. bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen: ...főbb termékek és nyersanyagok áremelkedésének...

/folyt.köv./

12.50 rj

- 42 -

parlament

bkk. 3. / megkezdte... 6. folyt. /rj

a 12. folytatás első bekezdésének 3. sorában a szöveg helyesen:

... nem hárítjuk át a termékek felhasználóira, a társadalmi költségek, így a ...

a 12. folytatás 2. bekezdésének első mondata helyesen: a világpiaci árak elég széles körben kisebb és mérsékelt árváltoztatásokat mutatnak, ebben a körben első sorban...

ugyanennek a bekezdésnek alulról számított 5 sorától a szöveg helyesen:

a jövőben ezért nagyobb szerepét kívánunk biztosítani az ugynevezett árkülönbözeti tartalék-alapoknak, amelyekből az időleges, a belső gazdaságban nem kívánatos ármozgást a vállalatoknál lehet kiegyenlíteni.

a 12. folytatás 3. bekezdésének 7. sorától a szöveg helyesen... mint az iparilag fejlettebb országoké...

a 13. folytatás első bekezdésének 5. sorától a szöveg helyesen: ... a költségemelkedés jóval magasabb technikai színvonalat, jóval nagyobb értéket tükröz.

/folyt.köv./

12.55 rj

- 43 -

1420

parlament

bkk. 3. / megkezdte.... 7. folyt./rj

a 13. folytatás második bekezdése helyesen:

a megoldás utja az, hogy egyrészt a kereskedelem teherviselésének feltételeit fokozatosan szélesítsük. a jövő évtől a fogyasztási cikk-kereskedelemben csökkentjük a kereskedelmi adót, s ezáltal több lehet az árkockázati alap. másrészt erőteljesebben érvényesítjük a felelősséget, jobban ellenőrizzük az árakat, és érzékenyebb szankciókat alkalmazunk.

a 13. folytatás harmadik bekezdésének ötödik sorától a szöveg helyesen: ... a pénzügyi lehetőségekkel, tartalékokat is mindig előirányozva.

a 13. folytatás utolsó bekezdésének negyedik-ötödik sorában a szöveg helyesen: az árszabályozás tervezett módosításai - az építőiparban, de más beruházási termékek szállítójánál is-hozzásegítenek jövőre a tervszerűbb munkához.

a 14. folytatás második bekezdésének ötödik sorában a szöveg helyesen: ... a termelési költségeket is csökkenteni,...

a 14. folytatás harmadik bekezdés negyedik sorában a szöveg helyesen: ...törekednek a tulajdon, az eszközök abszolút biztonságos kezelésére, elfelejtik az emberi tényezőket, s ez gyakran bürokratikus...

a 14. folytatás harmadik bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen: ... is lehetőséget nyújt, amit nem szabad lebecsülni.

a 15. folytatás első bekezdésének első-második sora helyesen: társadalmunkban, az állam gazdaságsszervező tevékenységének.

/folyt.köv./

13.45 rj

- 44 -

parlament

bkk. 3. / megkezdte.... 8. folyt./rj

a 15. folytatás harmadik bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen: ..számára előnyös és szükséges ösztönzése miatt.

a 16. folytatás első bekezdésének hatodik sorában a szöveg helyesen: ... biztosításában felelősségteljesebb szerep hárul...

a 16. folytatás első bekezdésének kilencedik sorától a szöveg helyesen: ...áremelések teljes megszüntetése érdekében. az első félév folyamán sor kerül a textilfélék árának leszállítására, néhány százmillió forintos keretben. megvizsgáljuk...

a 17. folytatás második bekezdése kimarad:

a társadalmi közös fogyasztás... hangolják össze.

a 17. folytatás harmadik bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen: ...megközelíti a harmincmilliárd forintot. az országgyűlés által...

a 17. folytatás harmadik bekezdésének ötödik sorában a szöveg helyesen: ... szolgáltatás ma már a gyakorlatban minden állampolgárra kiterjed.

a 17. folytatás harmadik bekezdésének nyolcadik sorától a szöveg helyesen: ... kiadás jutott egy évben, a jelen javaslatban már több mint ezer forint ez az előirányzat.

a 18. folytatás második bekezdésének második sorában a szöveg helyesen: ... többletet irányozunk elő a ...

/folyt.köv./

13.50 rj

- 45 -

parlament

bkk. 3. / megkezdte... 9. folyt./rj

a 18. folytatás harmadik bekezdésének hatodik sorában a szöveg helyesen:

... feladatok jobb megoldását segíti,...

a 18. folytatás utolsó bekezdésének hatodik sorától a szöveg helyesen:

bár jövőre a hatósági árnövekedés összegét megtérítjük a tanácsoknak, a lakásépítés, a közművesítés és az intézményhálózat fejlesztésének összehangolására a meglevő anyagi és műszaki gondokat csak lassan és fokozatosan lehet megoldani.

a 19. folytatás első bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen:

... egyszeri, magas készpénzbefizetési...

a 19. folytatás első bekezdésének utolsó mondata kimarad:

az adóztatási... házadó kedvezményeket.

a 19. folytatás második bekezdésének ötödik sorától a szöveg helyesen:

az adóztatási rendszerben változatlanul fenntartjuk a lakás- és lakóház építés támogatását, a házadó erre irányuló kedvezményeit.

a 20. folytatás első bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen:

... haladó és segítő felfogás, magatartás az...

a 20. folytatás utolsó bekezdése után új bekezdésben szöveg következik:

a magyar népköztársaság 1973 évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat ilyen megfontolások között, gazdaságunk építésének újabb, magasabb céljait született, és a társadalmi összefogás jegyében kívánjuk azt végrehajtani. kérem a tisztelt országgyűlést, hogy a törvényjavaslatot fogadja el.

a pénzügyminiszter nagy tapssal fogadott expozéja után szünet következett. ezt követően az elnöklő beresztóczy miklós

az országgyűlés terv- és költségvetési bizottsága előadójának varga gyulának, adta meg a szót.

/folyt.köv./

13.5 j

- 46 -

parlament

bkk 3. /megkezdte10.folyt./um

varga gyula

----- /zala megye 1 .vk./ ,a megyei pártbizottság első titkára , az országgyűlés terv-és költségvetési bizottságának előadója aláhuzta,hogy az 1973. évi költségvetési törvényjavaslat előkészítéséhez és a parlamenti bizottságok vitájához a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának novemberi állásfoglalása, határozata adta a politikai, a gazdaságpolitikai alapot.

a törvényjavaslat előkészítését szolgáló bizottsági viták kedvező légkörben folytak le. a jövő évi terv-és költségvetés számos olyan intézkedést tartalmaz, amelynek megoldását korábbi üléseiken a bizottságok is szorgalmazták. a bizottságok üléseinek aktivitását bizonyítja,hogy a törvényjavaslattal kapcsolatban 90 képviselő mondta el egyetértő véleményét.

a terv-és költségvetési bizottság úgy ítéli meg,hogy az előterjesztett törvényjavaslat összességében és részleteiben is hatékonyan szolgálja az ország társadalmi ,gazdasági fejlődését, megfelelő feltételeket teremt a szocialista építőmunka magasabb szintű folytatásához.

a költségvetési előirányzatok összhangban állnak a népgazdasági terv célkitűzéseivel, a szocialista állam ,,háztartása,, - a pénzeszközök központosításával és megfelelő újra-elosztásával - a tervszerű és arányos fejlődést segíti elő.

az állam pénzgazdálkodása megnyugtató. a pénzügyi mechanizmus hatékony és összehangolt alkalmazása biztos alapokat teremt a gazdaságpolitikai célok valóra váltásához.

az 1973. évi költségvetés lényeges jellemzője,hogy azoknak a fontos politikai feladatoknak a sikeres végrehajtását kívánja elősegíteni ,amelyek a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának legutóbbi ülésén fogalmazódtak meg. tervezi azoknak az időszerű gazdasági és társadalmi problémáknak a megoldását, amelyek előrehaladásunknak nélkülözhetetlen feltételei.

az állami költségvetés előirányzatai világosan tükrözik a központi bizottság állásfoglalásában megjelölt valamennyi gazdasági feladat megvalósításának pénzügyi hatásait. ezek mind-egyike mögött az a törekvés érezhető,hogy a népgazdaság fejlődése és a társadalmi előrehaladás a következő években lényeges szerkezeti változásokkal járjon együtt.
/folyt.köv./

14.03 um

- 47 -

t

parlament

bkk 3. /megkezdte11. folyt./um

a jövő évi fejlődés követelményeinek teljesítéséhez a gazdálkodás területén és a jövedelempolitikában egyaránt szükség van a társadalmi haladást, a gazdasági növekedést szolgáló állami beavatkozásoknak a korábbinál hatásosabb szelektivitására, a fejlődés differenciáltabb segítésére. természetesen emellett a munka társadalmi hasznosságának minden szinten végbemenő javulása is alapvető.

a jövő évre tervezett gazdasági növekedést jellemzi az is, hogy a korábbinál következetesebben szembeviseli a társadalom igényeit és a népgazdaság lehetőségeit. a fejlődés követelményei fogalmazódnak meg az egyensúlyi viszonyok javításában, és a hatékonyság fokozásában. az egyensúlyi viszonyok javításában az ideál kedvezőbb eredményekre kell építeni. a korábban hozott és a most elhatározott intézkedések következetes végrehajtásával törekedni kell az 1972. évi eredmények megismétlésére, tehát arra, hogy a belföldi - végső - felhasználás többlete a nemzeti jövedelemhez képest ne növekedjen, sőt csökkenjen. a felhalmozódás növekedésének üteme a korábbi éveknél legyen mérsékeltebb és a külkereskedelmi áruforgalom egyenlege lényegében az idejéhez hasonlóan alakuljon.

hogy ezeket a célokat elérhessük, a központi szándéknak érvényesülnie kell a gazdálkodó szervek gyakorlatában. a gazdaságpolitikai törekvésekkel összhangban, azzal azonosulva kell fokozni a vállalati döntések tudatosságát. másképpen megfogalmazva ezt a feladatot: a vállalatok főként a hatékonyság, az irányító szervek pedig az egyensúly javítására törekedjenek. a két feladat szorosan összefügg, nem választható el egymástól.

a terv-és költségvetési bizottság véleménye szerint a vállalatoknak jobban kell összpontosítani erőfeszítéseiket a termelékenység emelésére. ennek érdekében fokozatosan fel kell tárnai a belső tartalékokat az üzem és munkaszervezés korszerű módszereinek alkalmazásával. törekedni kell a rendelkezésre álló eszközök és a munkaerő ésszerű felhasználásával is a költségek csökkentésére, a jövedelmezőség emelésére. ehhez az eddiginél folyamatosabb és hatékonyabb segítséget kell nyújtaniok a gazdaságirányító szerveknek is.
/folyt.köv./

14.10 um

- 48 -

parlament

bkk 3. /megkezdte12. folyt./um

minden szinten törekedni kell a társadalmi szükségletek jobb kielégítésére. a költségvetésben biztosított eszközök kivül ehhez az is szükséges, hogy a feladatok és az eszközök összehangolására is általánosan jellemző legyen a törekvés: takarékosan használják fel a közösség pénzét. a közösségi fogyasztás területén - a tanácsoknál és a költségvetési intézményeknél a következetesen kell érvényesíteni az ésszerű gazdálkodás szabályait, a rendelkezésre álló pénzeszközök felhasználásában okos szigorúsággal kell érvényre juttatni a takarékoságot.

a társadalom minden szintjén tudatosítani és erősíteni kell azt a szemléletet, hogy a termelés és az elosztás viszonyában a termelés a meghatározó. minden - egyébként indokolt - társadalmi igényből csak annyit lehet kielégíteni, amennyinek a gazdasági-anyagi feltételei a népgazdasági terv célkitűzéseinek teljesítésével megteremtődnek.

a közgondolkodásban és a cselekvésben tehát azokat az elemeket kell erősíteni, amelyek a jövő évi termelési feladatokat szorosan összekapcsolják az életszínvonal javulásával, és mindenki számára nyilvánvalóvá teszik, hogy csak azt lehet elosztani, ami megteremtünk.

az 1973. évi költségvetés az egyensúlyi viszonyok közelítésére irányuló törekvést fejezi ki. az előterjesztett költségvetés hiánya kevesebb az 1971. évinél, és az 1972-ben vártnál, annak ellenére, hogy jövőre a költségvetés - részben a központi elhatározásokon alapuló programok megvalósítása, részben a világpiacon árhatások egy részének semlegesítése érdekében - jelentős többletterhet vállal magára.

a pénzügyi és a gazdasági szervek tudatos munkájának eredményeként a népgazdaság és a költségvetés egyensúlyi helyzete az elmúlt évben tovább javult. a végzett munka elismerésre méltó.

a terv-és költségvetési bizottság ugyanakkor kéri a kormányt, a pénzügyi és a gazdasági szerveket, hogy ezt a kedvező tendenciát 1973-ban továbbra is következetesen érvényesítsék, erősítsék.
/folyt.köv./

14.15 um

- 49 -

5 14 30
De

parlament

bkk 3. /megkezdte13. folyt./um

az 1973. évi költségvetés előirányzatai azt bizonyítják, hogy a törvényjavaslat a maga eszközeivel messzemenően elősegíti a gazdaságpolitikai célok megvalósítását. megfelelő feltételeket teremt az ország gazdasági, társadalmi előrehaladásához. a központi bizottság novemberi határozata nyomán kibontakozó társadalmi aktivitás elősegíti a munkahelyi kollektívák és minden magyar állampolgár tevékeny, cselekvő részvételét azoknak a társadalmi és gazdasági céloknak a megvalósításában, amelyeket a költségvetési törvényjavaslat is tükröz.

a terv-és költségvetési bizottság nevében a képviselő az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta a magyar népköztársaság 1973. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslatot.

dr. gajdócsi istván

----- /bács-kiskun m., 13.vk./, a bács-kiskun megyei tanács elnöke hozzászólásában a központi bizottság legutóbb hozott határozata alapján mérlegelte megyéje addigi fejlődését és fejlesztésének, gyarapításának további feladatait. elmondta, hogy fontos feladatnak tartják azoknak a társadalmi igényeknek és indokolt szükségleteknek a kielégítését, amelyek a lakosság életkörülményeit javítják. a megyében kiemelt feladatként kezelik az óvoda- és napköziotthon-hálózat fejlesztését. a negyedik ötéves tervre előirányzott óvodafejlesztési programot az elmúlt két évben már megvalósították s ebben nagy szerepet játszott a társadalmi összefogás, a különböző vállalatok, üzemek anyagi segítsége és társadalmi munkája. az igények mégis meghaladják a lehetőségeket. gondot okoz az óvodák fenntartása, működtetése is. a gyárak, üzemek kollektívái szívesen dolgoznak, szívesen adnak a fejlesztési alapból, de a működtetést, a fenntartást a részesezési alap terhére nem tudják támogatni. a képviselő ezért javasolta a pénzügyminisztériumnak és az országos tervhivatalnak: vizsgálják meg a kérdést, s ha mód van rá, tegyék mérlegelés tárgyává hogy a gazdasági szervek adózatlan nyereségük terhére segíthessék e fontos intézmények fenntartását.
/folyt.köv./

14.20 um

- 50 -

Nr 1417

bb 28. az országos béketanács kubai vendégei

pá bh -cz

1972. december 12.

az országos béketanács meghívására néhány napos magyarországi látogatásra érkeztek santaigo frayle, a kubai béketanács főtitkára, Luis gomez wanguemert újságíró, a kubai béketanács titkárságának tagja, valamint conrado valdivia, a kubai béketanács nemzetközi titkára. a vendégek budapesti tartózkodásuk alatt a magyar békemozgalom tevékenységét tanulmányozzák./mti/

bb 29. a mezőgazdasági termelészövetkezetek országos munkavédelmi tanácskozása

t kg pá ie bh -cz

1972. december 12.

az üzemi balesetek megelőzésének lehetőségeiről, egészséges munkakörülmények megteremtéséről országos munkavédelmi tanácskozáson tárgyaltak kedden a mezőgazdasági termelészövetkezetek vezetői a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium kulturtermében. a tanácskozást kazareczki kálmán mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes nyitotta meg, s 20 dolgozónak nyújtott át kiemeltetést az üzemi balesetelhárításban végzett kiemelkedő munkájáért.

a termelészövetkezetekben évente átlagban 33 ezer tagot ér munka közben baleset, ebből 180-200 halállal végződik. a szomorú statisztika gazdasági oldalához tartozik, hogy a sérülést szenvedettek felépülése évi 700 ezer kiesett munkanapot követel. bár a minisztérium és más szervek együttes munkájának eredményeként a balesetek száma csökken - állapították meg a tanácskozáson megjelent szakemberek - a további javuláshoz hatékonyabb intézkedések szükségesek.

a statisztika szerint évente 160 millió tonna terményt, vagy más anyagot szállítanak a mezőgazdaságban, s a rakodás közben talán a leggyakoribb a baleset. ezért, részben a nehéz fizikai munka kiküszöbölésére, részben a balesetek megelőzésére a jövőben fokozott gondot kell fordítani az anyagmozgatás gépesítésére. s mivel a sérülések jelentős százaléka éppen az új gépek, technológiák beállítása után következik be, állandó figyelmet igényel a mezőgazdasági gépek munkavédelmi előírásainak betartása. a balesetek megelőzése érdekében a minisztérium megbizta a mezőgazdasági gépkísérleti intézetet, hogy minden új munkagép sorozatgyártásának megkezdése előtt ellenőrizze, megfelel-e az új termék a biztonsági előírásoknak.

/folyt. köv./

- 19 -

13.40 bh

ke 14.30

bb 29. /a mezőgazdasági ... folyt./ bh

mint a munkavédelmi tanácskozás résztvevői megállapították, a balesetek megelőzése érdekében egyebek között szükség lenne munkavédelmi szakmérnökképzésre, a szindinamika fokozott alkalmazására és a műszaki színvonal további emelésére./mti/

bb 30. szocialista brigádok a 900 éves szolnokért

vid kz b -cz

1972. december 12.

aközéptiszavidéki vizügyi igazgatóság munkahelyein dolgozó szocialista brigádok vezetői kedden tanácskozást tartottak szolnokon. a százkilencvenhárom brigád képviselői megvitatták 1972. évi munkájuk tapasztalatait, s a szocialista brigádmozgalom továbbfejlesztésével kapcsolatos feladatokat. az igazgatóság harminc szocialista brigádja vállalta, hogy szolnok város közelgő 900. jubileuma tiszteletére több ezer óra társadalmi munkával járul hozzá a megyeszékhely építéséhez./mti/

bb 31. román vendéglátóipari hét békéscsabán

vid kz bh -cz

1972december 12.

békés megye és a romániai bihar megye között kialakult barátság jegyében román vendéglátóipari hét kezdődött kedden békéscsabán. ez alkalomból 16 tagú román vendéglátóipari delegáció is érkezett a városba. a hotel körülsben lezajló román héten speciális román ételeket szolgálnak fel, román énekesek, zenészek adnak vidám műsort. a gazdasági vezetők ugyanakkor kicserélik tapasztalataikat. ugyancsak kedden kezdődött nagyvárden egyidejűleg hasonló jellegű, magyar hét./mti/

bb 34. kiállítások gyulán

vid kz bh -cz

1972. december 12.

két kiállítás nyílt kedden gyulán. a vármuzeumban - halálának 75. évfordulója alkalmából - pálfy albért, haladószellemű író és szerkesztő életének dokumentumai - levelek, kéziratok, általa szerkesztett újságok, személyes tárgyak - kerültek a közönség elé. a pálfy albért kollégium kisz fiataljai megkoszorúzták a névadó emléktábláját.

a dűrer teremben ugyanakkor - „75 éves a magyar atlétikai szövetség”, címmel - a budapesti testnevelési és sportmuzeum jubileumi kiállítása nyílt meg. a tárlaton 52 tablón dokumentálja a magyar atlétika fejlődéstörténetét./mti/

- 20 -

14.10 bh

bb 33. egységes jogrendszer a nemzetközi kapcsolatokban - megkezdődött a kgst jogi értekezletének budapesti ülése

t kf pf ie bh -cz

1972. december 12.

a kgst jogi értekezlete december 12-15. között budapesten tartja 7. ülését. az értekezlet munkájában 10 szocialista ország - első ízben kuba, s megfigyelőként jugoszlávia - közgazdászokból, jogászokból álló küldöttsége vesz részt. a nemzetközi tanácskozást kedden eörsi gyula akadémikus, az értekezlet magyar tagozatának elnöke nyitotta meg.

x x x

a kgst jogi értekezlete a végrehajtó bizottság állandó szerveként két éve alakult moszkvában, s azóta valamennyi ülését a szovjet fővárosban tartotta. az értekezlet tennivalói a kgst komplex programjának kidolgozása során alakultak ki. a komplex program végrehajtása ugyanis igényli az országok közötti gazdasági tevékenység, többoldalú együttműködés fokozását, s a közös munka egyben megkívánja a jogi rendezést is.

problémát okoz az, hogy - miután a gazdasági együttműködés nemzetközi jellegű, ugyanakkor minden államnak saját, egymástól eltérő jogrendszere van, - melyik ország joga érvényesüljön a közös kapcsolatokban. a megoldás: az egyes államok saját jogát nem érintő, a nemzetközi együttműködésben érvényesíthető, egységes jogrendszer kidolgozása. a kgst jogi értekezletének, s a budapesti tanácskozásnak is ez a feladata.

a budapesti ülésen egyebek között a vállalatok közötti állandó tartós, irányított gazdasági tevékenység egyik formájának, az úgynevezett kooperációs együttműködésnek jogi kérdéseit tárgyalják meg. a másik fontos téma az ennél fejlettebb gazdasági szervezetek, a nemzetközi gazdasági társulások létrehozása. korábban már alakultak ilyen közös vállalkozások, de minden jogi rendezés nélkül. eljött az ideje, hogy a nemzetközi gazdasági szervezetek jogi alapjait is lefektessék, olyan egységes társasági törvényhez hasonló okmányban, amely valamennyi kgst tagország közös vállalatainak alapokmánya lehet.

a mostani ülésen kialakított egységes jogi szabályozásokra az értekezlet a kgst végrehajtó bizottságának tesz javaslatot, s a vb határozata alapján alkalmazzák majd a tagországok a gyakorlatban, az együttműködésben, a gyártásszakosításban, a közös vállalkozásokban a tanácskozás eredményeit./mti/

- 21 -

14.10
be

bb 36. elkészült a munkásmozgalomtörténeti Lexikon

t ro/pá/ny -cz

1972. december 12.

az mszmp központi bizottsága párttörténeti intézetének és a kossuth könyvkiadónak közös kiadványaként megjelent a népszerű-tudományos igényű munka a munkásmozgalomtörténeti Lexikon. kedden a párttörténeti intézetben vass henrik igazgató a Lexikon szerkesztőségének vezetője és berei andor, a kossuth könyvkiadó igazgatója sajtótájékoztató keretében ismertette a kiadványt, amely a kiadó lexikonjainak sorában az egyetlen „előzmény nélküli, „ mű.

előzmény nélküli nemcsak azért, mert első kiadás, hanem azért is, mert könyvkiadásunkban hasonló e témában nem jelent meg, s világméretben is ugyyszólván egyedülálló vállalkozása. a hozzávetőleg 3200 szócikket tartalmazó Lexikon - amely az mszmp kb párttörténeti intézete szerkesztésében készült - egyszerre magyar is és egyetemes is, ugyanakkor tartalmazza a munkásmozgalom történetének fogalmait is. százhusz-százharminc év munkásmozgalmát szedi szócikkbe, teszi könnyen hozzáférhetővé az olvasó, a tanuló, az érdeklődő számára. 1750 szócikk / az anyag 55 százaléka/, az országok munkásmozgalmát, munkáspártjait, nemzetközi szervezeteket, eseményeket és folyóiratokat, a nemzetközi munkásmozgalomban jelentős szerepet betöltött, illetve ma is betöltő személyek életét tárgyalja; 1100 szócikk / 35 százaléka/, a magyar munkásmozgalmi szervezeteket, eseményeket, személyeket és sajtót mutatja be; körülbelül 350 szócikk / 10 százaléka/ a munkásmozgalom történetét-, illetve a mozgalom legfrissebb fogalmait elemzi.

a Lexikon a teljesség igénye nélkül, vázlatos áttekintést ad a munkásmozgalom történetének 120-130 évről. a szerkesztők alapelvnek tekintették, hogy a ma létező és a múltban jelentős szerepet betöltött munkáspártok politikai és szervezeti történetét Lexikonszerű tömörséggel megtalálja benne az olvasó. a személyek kiválasztásának alapelve az volt, hogy csak azok kerüljenek a Lexikonba, akik a munkásmozgalomban pozitív vagy negatív értelemben egyaránt, huzamosabb időn át jelentős munkát végeztek. szerepükhöz méltó helyet kaptak a Lexikonban a munkásmozgalmak mártírjai, továbbá azok a személyiségek, akik a politika, az ideológia, a tudomány, a kultúra területén a munkásmozgalomhoz kapcsolódóan játszottak kiemelkedő szerepet, végeztek alkotó munkát.

a fogalmak körébe tartozó szócikkeknél a válogatás szempontja az volt, hogy csak azok a fogalmak szerepeljenek / a filozófiaiak és közgazdaságiak közül is/, amelyek szorosan kapcsolódnak a munkásmozgalom történetéhez.

/folyt köv/

-22-

bb 36. / elkészült....ffolyt/ny

a Lexikonban közel 750 magyar személy, és alig több, mint ezer külföldi személy életutját is ismertetik. az adatok általában 1970 végével, egyes fontos és könnyen hozzáférhető adatcsoport tekintetében pedig 1971 végével zárulnak.

körülbelül 90 ország szerepel a Lexikonban, röviden, adat-szerűen leírt munkásmozgalom történetével. háromszázötven munkáspárt és munkásszervezet, 80 fogalomra vált esemény, s ugyanannyi kiemelkedő sajtóorgánum adata szerepel az egyetemes munkásmozgalom történetrészben. a könyv magyar munkásmozgalmat bemutató része sem kevésbé gazdag: 180, a magyar munkásmozgalom történetében jelentős szervezet, 700 személy rövidebb- hosszabb életrajzát, mintegy 80 eseményt és ugyanannyi munkástapost, folyóiratot tartalmaz a Lexikon, s mindez kiegészül körülbelül 350 munkásmozgalomtörténeti fogalommal, és itt nemcsak szómagyarázat, fogalommagyarázat található, hanem ezen túlmenően fogalomtörténet is./mti/

--

bb 35. felhasználható 17 óra után!

szovjet testvérmegyei küldöttség békés megyében

vid/ká/ny -cz

1972. december 12.

kedden békés megye szovjet testvérmegyéjéből, penzából küldöttség érkezett a viharsarokba. g.d. kacsegunak, a jemitovszkij járási pártbizottság első titkárának vezetésével érkezett küldöttség egy hétig tartózkodik békés megyében, a több községben, városban résztvesz a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából rendezendő emlékünnepeken. a program kedden kezdődött. békésen a községi tanács dísztermében rendeztek magyar-szovjet barátsági emlékünnepeket, egyidejűleg kiállítás nyílt a szovjet nép fél évszázados eredményeiről. ugyancsak kedden rendeztek díszünnepeket a biharugrai halgazdaság kulturterében. mindkét emlékünnepeken ott voltak és felszólaltak a penzai vendégek./mti/

--

bb 32. magyar rádió és televízió kodály emlékhangversenye

1 nn/tr/ny -cz

1972. december 12.

a magyar rádió-és televízió szimfonikus zenekara, énekkara és gyermekkorusa december 16-án a zeneakadémia nagytermében ünnepi hangversennyel emlékezik meg kodály zoltán születésének 90. évfordulójáról.

/folyt köv/

-23-

bb 32. / a magyar rádió.....folyt/ny

a nagyszabású koncert karmestere ferencsik jános. a kodály-művekből összeállított műsor első száma a háry jános szvit, majd négy acapella kórusmű következik: a weöres sándor versére komponált norvég leányok és a gyulai pál szövegére írt este, a lengyel-lászló és a nagyszalontai köszöntő. szünet után a psalmus hungaricus csendül fel réti józsef szólójával.

a hangversenyt a kossuth-rádió egyenes adásban sugározza 19.35 órai kezdettel./mti/

bb 37. szocialista brigádok tanácskozása kecskeméten

vid/ká/ny -cz

1972. december 12.

kedden tanácskozást tartottak kecskeméten a közép-magyarországi pincegazdaság üzeminek szocialista brigádvezetői. az öt megye - bács-kiskun, pest, csongrád, szolnok és békés - borászati üzeminek több mint 3000 dolgozóját képviselő brigádvezetői értekezleten résztvett dr. román pál, az mszmp bács-kiskun megyei bizottságának első titkára.

az ország legnagyobb borgazdaságának tevékenységéről, feladatairól dr. mihalusz ferenc, a pincegazdaság igazgatója tartott tájékoztatót. az alig két éve önállósult alföldi borászati üzemek együttesen eredményesebben működnek - mondotta. nőtt a fejlesztési alapképzés lehetősége, hatékonyabb az üzemi felszerelések kihasználása. rugalmasabb a kereskedelmi tevékenység, s javult a kapcsolat a szőlőtermelő gazdaságokkal. az idén az előző évinél több, összesen 1 millió 150 ezer hektoliter bor és must került a pincészetek hordóiba. mindenütt korszerű technológiával kezelik a borokat, s így azok megőrzik a fajtára jellemző íz- és zamatanyagokat.: az utóbbi két évben jelentősen növelték a palackozók kapacitását: évente 70 millió palackot töltenek meg a kedvelt alföldi borokkal.

az idei nyereséges gazdálkodásban nagy szerepük van a vállalat szocialista brigádjainak. kilencvennyolc szocialista brigád 1323 tagja tett eleget vállalatának. a termelékenység növelése lehetővé tette az évvégi nyereségesítést, s azt, hogy a fizikai dolgozók bérét átlag 5 százalékkal növelhetik./mti/

14.35/ny

-24-

MA 1500

parlament

bkk 3. /megkezdte ...14. folyt./um

bács-kiskun megye lakáshelyzetével kapcsolatban elmondta, hogy az igények kielégítése épp olyan gond, mint másutt az országban. az idén lakásépítési terveiket időarányosan teljesítették. a mostani tervidőszakban csaknem 20 000 lakást építenek föl; ennek mintegy egyhatoda állami erőből valósul meg. 17 000 új otthonot magánerebből hoznak létre. felhívta a figyelmet arra, hogy a családiház-építkezések megszorodásával a települések mindinkább szétterülnek, nőnek a kommunális ellátás költségei. kérte a kormányt, hogy vizsgálja meg a magánereős építkezés közreműködésének lehetőségeit. annál is inkább szükség lenne erre - mondotta -, mert féltő, hogy a tanácsok eladósodnak a sürgető közmuvesítési igény kielégítése miatt.

a költségvetési törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta

szurgyi istvänné

----- /békés megye 4.vk./ pedagógus, a rákóczi-falvai általános iskola igazgatója hangsúlyozta; a költségvetési törvényjavaslat összhangban van az oktatási rendszer továbbfejlesztésére hozott párthatározattal. a végrehajtás nem elsősorban anyagiakon múlik, a hatékonyabb, tartalmasabb nevelő munkának azonban feltétele az oktatásra szánt összeg megtétele. a jövő évi állami költségvetésben az ideinél több mint másfél milliárd forinttal magasabb összeg jut oktatási célokra, s ez lehetővé teszi a párthatározat végrehajtásának megkezdését. a szolnok megyei pártbizottság intézkedési tervet készített, alapos helyzetelemzéssel tárta fel az ország egész oktatási intézményeinek legégetőbb gondjait, s meghatározta a tennivalókat. a megyében is a legfontosabb teendők közé tartozik az óvodahálózat fejlesztése, az általános iskolák anyagi ellátottságának javítása, és az oktatási intézmények között meglévő színvonal-különbségek csökkentése. a megyei óvodák egyharmada épült csupán kifejezetten gyermekintézménynek, a többiek nagy része elavult, valamennyi zsufolt, sokat le kell bontani, fel kell újítani. a mind jobban kibontakozó társadalmi összefogás nyomán az óvodai hálózat bővítése ugyan a tervezettnél jobban halad, a megyeszékhelyen és az ipari centrumokban azonban így is csaknem 130 százalékos a zsufoltság. több óvónőre és dajkára is szükség lenne. /folyt.köv./

14.25 um

- 51 -

MA 1500

parlament

bkk. 3. / megkezdte... 15. folyt./um

az iskolai gondokat elemezve a képviselő örvendetes tényként említette, hogy a megyében már csaknem minden kisdíák szakrendszerű oktatásban részesül, a tanyán maradt alacsony létszámú alsótagozati osztályok helyzete azonban nem kielégítő. ma még 3000 gyermek jár meglehetősen messzire iskolába lakóhelyétől, zsúfoltak az autóbuszok, s az iskolajáratokat sem sikerült még megoldani. a körzetesítést követően - a megszüntetett iskolák miatt - 71-gyel kevesebb lett a tanterem, s noha a tanulólétszám az elmúlt öt esztendőben csaknem 2000-rel csökkent, az általános iskolai tanteremek jó egyharmadában több-váltásos tanítás folyik. a jól felszerelt városi és néhány nagyközségi iskola mellett sajnálatos módon lemaradtak a községi, munkáskerületi és körzeti iskolák.

a képviselő javasolta, hogy a jövő évi költségvetésben biztosított központi tartalékból kapjanak külön alapot a megyei tanácsok, s ebből fedezhessék a művelődésügyi minisztérium által fontosként említett taneszközök beszerzését, természettudományi előadótermek és szaktantermek létesítését, valamint a körzeti iskolák kiemelt fejlesztését.

a törvényjavaslatot elfogadta.

magyar sándor

----- /pest megye 20.vk./ ,üzemtechnikus aláhozta; a központi bizottság legutóbbi ülésének a népgazdaság fejlődését, az életszínvonal további növelését célzó határozatait megfogalmazódtak a törvényjavaslatban. a központi bizottság állásfoglalása nyomán az egész társadalom értesült ezekről a fontos, gazdaságpolitikai intézkedésekről, az előttünk álló feladatokról. mint a képviselő mondta, választói meglelégedéssel fogadták a határozatot. sokan úgy fogalmaztak, hogy számos témakörben nagyon időszerű és nagyon várt intézkedések születtek. a villamosenergia-iparág dolgozói meglelégedéssel fogadták, hogy megszűnik az iparágban a vállalati nyereség és a bérek alakulása közötti szoros kapcsolat, s központilag szabályozzák a bérfelzárkózást. a dolgozók a központi bizottság határozatairól, azok időszerűségéről szólva egyben megfogalmazták igényüket is: a határozatok végrehajtásakor a korábbinál jóval nagyobb határozottságot, következetességet várnak az illetékes állami és társadalmi szervektől, a különböző szintű gazdasági vezetőktől.
/folyt.köv./

14.30 um

- 52 -

KA 1570

bb 38. figyelmen kívül hagyta a forgalomirányító jelzését - halálos baleset.

pf bh -cz

1972. december 12.

fejér megyében, mezőfalva határában stefán istván 29 éves segéd munkás, dunaujvárosi lakos motorkerékpáros, a forgalomirányító jelzését figyelmen kívül hagyva, összeütközött egy teherautóval. a baleset következtében a motorkerékpár vezetője olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítása után meghalt. a motorkerékpár utasát, fucskó miklós 19 éves penészleki lakost súlyos állapotban szállították kórházba./mti/

--

bb 37. u j ,, abc,, áruház nyílt győrött

vid kz bh - cz

1972. december 12.

uj abc áruház nyílt kedden győr korszerű, jelenleg is épülő lakónegyedében, az ady-városban. a házgyári panelekből épülő lakótelepen, jelenleg már mintegy huszezer ember él. a telep uj abc áruházának építési költségét - 3,5 millió forintot - a győri városi tanács előlegezte az élelmiszer kiskereskedelmi vállalatnak./mti/

--

bb 39. felhasználható: 18 órától!

pf ie bh -cz

1972. december 12.

szalai béla helsinkibe utazott

magyar- finn gazdasági, ipari és műszaki - tudományos együttműködési tárgyalások kezdnek szerdán helsinkiben. a tárgyalásokra kedden a finn fővárosba utazott dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes, aki egyidejűleg megbeszéléseket folytat finn gazdasági vezetőkkel a kétoldalu áruforgalom fejlesztésének lehetőségeiről./mti/

--

- 25 -

14.40 b

KA 1500

bb 40. folytatódott a színházi szakemberek vitája színház és ifjúság kapcsolatáról

t nn pá bh -cz

1972. december 12.

kedden a fészkek klubban folytatódott az a nemzetközi tanácskozás, amelyet a nemzetközi színházi intézet magyar központja rendez a színház szerepéről az ifjúság nevelésében. az ülés második napján, amelyen radu beligan, a nemzetközi színházi intézet /iti/ elnöke, a bukaresti nemzeti színház igazgató-rendezője, színésze elnökölt a fő téma a fiatal színházművészek képzése volt. a hozzászólók sokoldalúan világítottak rá az új színészgeneráció helyes irányításának fontosságára, arra a fontos szerepre, amelyet a klasszikus művek, a mai kortárs drámák tölthetnek be nevelésükben. jean darcante, az iti főtitkára a kísérletek szabadságát hangsúlyozta, s beszámolt a nemzetközi színházi intézet főbb törekvéseiről, amelyek éppen a fiatalok színházi oktatásának ügyét szolgálják. elmondta, hogy az iti lapjában rendszeresen foglalkozik ilyen kérdésekkel, s saját kísérleti színházban tanítják meg a pályakezdő művészeket a mesterség fogásaira. hangsúlyozta, hogy peter james, a londoni young vic theater igazgatójának vezetésével külön bizottságot hoztak létre a probléma alaposabb tanulmányozására. az intézet azonban a közhiedelemmel ellentétben nemcsak a hivatásos együttesek művészi, előadási gondjain igyekszik enyhíteni, hanem tevékenységében tág teret szán a működő mozgalmak támogatására is, hiszen sok ázsiai, afrikai országban övük a főszerep a művészetek megszerettetésében.

várkonyi zoltán, a vigszínház igazgató-főrendezője a színészoktatás kérdéseivel foglalkozott. elmondta, hogy a budapesti színház- és filmművészeti főiskolán kísérletképpen minden előadó tanár mellett fiatal tanársegéd asszisztenskedik, aki azonban önálló munkát is végez. minden színész-osztályban egy-két olyan növendéket is kiválasztanak aki szervezői képességekkel, rendező tehetséggel is rendelkezik, s ezekkel igyekeznek enyhíteni a hazai színházak rendező-utánpótlásának gondjain. gyárfás miklós író, a színművészeti iskola tanára arról informálta a tanácskozás résztvevőit, hogy a főiskolán drámairól tagozat is működik, itt igyekeznek kialakítani azt a drámatípust, amely problémáinál fogva legközelebb áll a fiatalokhoz. az ifjú generációk elutasítják a „gyári színházat”, amely csak az üres szórakoztatásra, időöltésre törekszik, - fejtette ki gyárfás miklós. a fiatalok lelkiismeretük nyugtalanságát akarják színházi, tehát közösségi élménnyé tenni. vámos lászló, a fővárosi operettszínház főrendezője azt elemezte, hogy a sztanyiszlavszkij módszer ma is a legfőbb vezérelv az ifjú tehetségek nevelésében. a fő cél: a komplex képzés, olyan színészek nevelése, akik egyaránt magasfokú beszéd- és mozgás-kulturával rendelkeznek. oleg tabakov, a moszkvai szovremenyik színház igazgatója, színésze a szovjet delegáció vezetője hozzászólásában főleg azt huzta alá, hogy a modern színész elképzelhetetlen a klasszikus iskola nélkül, a korszerű előadásmódhoz nélkülözhetetlen mindannak ismerete, amit az elődők művészi pályafutásuk során összegyűjtöttek, felhalmoztak.

/folyt. köv./

15.10 bh

NA-1500

- 26 -

parlament

bkk. 3. / megkezdte... 16. folyt./um

foglalkozott a képviselő a hazai villamosenergiaipar néhány kérdésével is. a hőerőműnek a technikai adottságoktól függően a legjobb hatékonyságra törekszenek. a régebbi termelő egységek azonban aránytalanul sok szellemi és fizikai munkát igényelnek. bár ezek a kapacitás kisebb hányadát jelentik, gépegységük száma azonban jelentős. a villamosenergia termelésében létkérdés a népgazdaságnak az az igénye, hogy a nagy teljesítményű és hatékonyságú technikai eszközöket maximálisan kihasználják. a növekvő fogyasztást jelzi, hogy az a jelenlegi ötéves tervben évenként mintegy 8.5 százalékkal növekszik. együttesen az öt esztendő folyamán mintegy 51 százalékos növekedéssel kell számolni. a tervezett beruházások biztosítják a szükséges villamosenergia termelését. gondot jelent azonban a megtermelt energiának a fogyasztókhöz történő eljuttatása. a háztartási energia fogyasztásának tervezett emeléséhez gondoskodni kell az energiát továbbító hálózat fejlesztéséről. ez viszont komoly népgazdasági beruházást igényel.

a törvényjavaslatot elfogadta, és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

ezután ebédszünet következett.

/folyt. köv./

14.35 um

NA-1500

- 53 -

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a mai bkk-3 /megkezdte.../ számú hírre:

a 14. folytatás 3. bekezdésének első sorában a felszólaló szurgyi istvánné választókerülete helyesen: /szolnok megye

4.vk./

a 16. folytatás első bekezdésének második sorában a szöveg: ...kérdésével is. a hőerőművek a technikai adottságoktól...

x x x

bkk. 3. /megkezdte.... 17. folyt./rj

ebédszünet után apró antal elnökletével folytatta munkáját az országgyűlés.

pullai árpád, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának titkára emelkedett szólásra.

x x x

/pullai árpád beszédét mai bkk 2-es számú kiadásunkon közöltük, az me m b a r g ó t f e l o l d j u k , a beszéd szövegére a következő javításokat adjuk/

az első oldal utolsó bekezdésének negyedik sorában a .. közeli harcostársnak helyett közeli harcostársaknak irandó

az 1. folytatás második bekezdésének utolsó mondatában /aulról számított harmadik sorban/ a szöveg helyesen:

... hogy tapasztalatainkat rendszerezjük, áttekintsük, az eredményeket összegezzük....

/folyt.köv./ 15.43 rj

MA 1600

parlament

bkk. 3. / megkezdte.... 18. folyt./rj

ugyanezen folytatás utolsó bekezdésének alulról számított második sorában a szöveg helyesen:

... érint, vitáján szükségszerűen...

v a 3. folytatás első bekezdésének második sorától a szöveg helyesen:

.... ezekben munkánk fogyatékoságai, következetlenségei tükröződnek. milyen...

a 4. folytatás második sorában a szöveg helyesen: ...számára: most a tetteken a sor! olyan...

az 5. folytatás első sorában a szöveg helyesen így kezdődik:

a népgazdaság fejlesztése...

a 8. folytatás utolsó bekezdésének harmadik sorában kezdődő mondat helyesen a következő: jóllehet a nemzeti jövedelem termelésében 1972-re még nem értük el az ötéves tervben számított növekedési ütemet, viszont az egy főre jutó reáljövedelem mértéke fél százalékkal, az egy keresőre jutó reálbér pedig csaknem fél százalékkal már fölötte van az 1972-re tervezett színvonalnak. a jövő esztendőben....

/folyt.köv./

15.48 rj

- 55 -

MA 1600

parlament

bkk. 3. / megkezdte.... 19. folyt./rj

a 7. folytatás első sorában a „szabályozást,, szó helyett „szabályozókat,, irandó.

a 9. folytatás utolsó bekezdésének harmadik sorától a szöveg helyesen:

... intézkedéssel együtt az ipari munkások és művezetők bére átlagosan - tehát nem mindenkinél egyforma mértékben - 10-12 százalékkal növekedik; az építőipari dolgozóké némileg kisebb mértékben. a béremelésben részesülő állami ipari és építőipari munkások együttes reálbére ennek következtében...

a 11. folytatás második bekezdése helyett kérjük a következő szöveget használniuk fel:

januártól a tejet az állam 5.30-5.40-ért fogja felvásárolni. mindenki megértheti, hogy ugyanakkor nem lehet 3 forintért illetve 3.60-ért árusítani. ez gazdasági lehetetlenség. az intézkedés lényege: a tejtermelés általános, ezen belül a saját fogyasztásra való termelés ösztönzése. ha ez nem így történne, melyik termelő lenne olyan „öntudatos,, hogy ne az állami boltban vásárolja vissza 3 forintért azt a tejet, amelyet 5.30-5.40-ért eladott. ugyanez áll a tejtermékekre is.

szükséges, hogy ...

a 11. folytatás 3. bekezdése 5. sorának végén a „tej- és tejtermékekből,, szöveg helyett „tejből és tejtermékekből,, irandó.

a 12. folytatáson a megszólítás alatti második bekezdés ötödik sorában a szöveg helyesen:

..maradványait. a közvetlenül előttünk álló feladatok teljesítése közelebb visz bennünket e nézetek leküzdéséhez. ezért például a béremeléssel...

a 13. folytatás 3. bekezdése 6. sorának közepén kezdődő mondat helyesen ez lesz:

a gazdasági, állami vezetőknek nemcsak a termelés parancsnokainak kell lenniök, hanem politikai vezetőknek is.

/folyt.köv./

16.35 rj

NA 16^{or}

- 56 -

parlament

bkk. 3. / megkezdte.... 20. folyt./rj

a 14. folytatás második bekezdése / a párt-, szakszervezeti... célratorését/ teljes egészében kimarad, a szöveg tehát helyesen:

.... tulajdonságokat feltételez.

pártunk a kongresszusi határozatok...

ugyancsak a 14. folytatás utolsó bekezdésének második sorában a szöveg helyesen:

... munka irányelveit a magyar szocialista munkáspárt nevében elfogadom és elfogadásra ajánlom.

x x x

mráz tibor

----- /borsod megye 11 vk./ a királdi bányászati vállalat igazgatója /borsod megye 11 vk./ a királdi bányászati vállalat igazgatója 6500 ózdvidéki bányász a szánbányászati eredményeivel, fejlesztésének gondjaival foglalkozott.

elmondta, igen nehéz az öreg, korszerűtlen bányákat az újhoz alakítani: a királdi bányászati vállalat is 79 éves. itt több mint 40 kilométer nyitott vágatot kell fenntartani a közlekedésre, a szállításra és a szellőztetésre. hosszú éveken át bővítették a szűk vágatokat, hogy be tudják vinni az ujat, a dobsont, a szovjet pajzsot. hangsúlyozta: nagyon örültek a központi bizottság legutóbbi határozatának, amelyben elrendeli, hogy központilag legyen szabályozva a bányászok béreinek alakulása: vagyis vezessék be az ő területükön is a bértömeg-szabályozást. ugyanakkor szóvá tette, hogy nehezíti a bányák munkáját a gyakori árváltozás, amely évközben jelentkezik. az üzemek éves tervei ugyanis rögzítettek, és a változást csak azt tudja tenni évközben, hogy a változásokról értesíti az üzemeket.

/folyt.köv./

16.40 rj

- 57 -

NA 16^{or}

parlament

bkk. 3. / megkezdte... 21. folyt./rj

a szén fix-áras rendszerében a gazdaságosság, az önköltség szinten tartása is nagy erőfeszítéseket igényel a műszaki és a fizikai dolgozóktól egyaránt. e problémák részben a mostoha körülmények között dolgozó borsodi, ózdvidéki és nógrádi szénmedence dolgozóit érintik. e vállalatok szakvezetésében igen nagy felelősséggel vetődik fel az utánpótlás kérdése. a jó bányász-szakmunkás kinevelés öt-tíz év. a hazai bányászokban megoldatlan maradt nemcsak a műszakiak, hanem a vágók megfelelő továbbképzése is. elmondta, hogy máris nagy hiányát érzik a vidéken megszüntetett bányaiipari technikumnak. kevés a „házi képzés”, a 15-20 millió forintos berendezések kezeléséhez. a jövő bányászatának szakember-utánpótlásáról jóelőre gondoskodni kell: ha ezen a téren nem gondolkodunk tíz évre előre, akkor hiába lesz a legnagyobb beruházás, hiába a legtekélyesebb bányagép. felhívta a figyelmet arra is, hogy fokozottabb erőfeszítéseket kell tenni a bányákban a nehéz munkakörülmények mielőbbi felszámolására. ma már gazdag lehetőség nyílik az automatizálásra, a biztosítás korszerűsítésére, de ehhez a perspektívát a minisztériumoknak kellene felvázolnia a vállalatok számára.

a képviselő a költségvetési törvényjavaslattal egyetértett és azt elfogadásra javasolta.

Fekszti István

----- /szabolcs megye, 11. vk./ nyugdíjas hozzászólásában egyebek között oktatáspolitikai kérdésekkel foglalkozott. örömmel nyugtázta azt a tényt, hogy az oktató-nevelő munka fejlesztésére, az államok oktatás helyzetének javítására a jövő esztendőben az ideinél 1.7 milliárd forinttal magasabb összeg jut, s ebből telik a megyék között ma még sajnos meglevő színvonalkülönbségek felszámolására is.

szabolcs megye bizony rászorul a több pénzre, s emellett a társadalom összefogását, segítségét sem nélkülözheti, 100.000 körül van a tizenhat éven aluliak száma, míg a felnőtt lakosság 55 százaléka az általános iskola nyolc osztályát sem végezte el.

/folyt.köv./

16.48 rj

- 58 -

Ná 1700

unndbl

parlament

bkk. 3. / megkezdte... 22. folyt./rj

a megyében nagy jelentőséget tulajdonítanak az mszmp központi bizottsága oktatáspolitikai határozatának, s munkálkodnak már a központi bizottság legutóbbi állásfoglalásából adódó teendőkön, a szocialista közoktatás magasabb szintre emelésén is. ebben az országrészben is számottevő fejlődést hoztak az elmúlt esztendők, a megye két felsőfokú oktatási intézménnyel gazdagodott s jelentősen nőtt a közép-, illetve felsőfokon továbbtanulók száma. abban, hogy mind több szabotcs-szatmári gyermek tanul tovább, nagy szerepe van a fizikai dolgozók gyermekei megsegítéséért indult mozgalomnak, a diákotthoni helyek szaporításának s nem utolsósorban a pedagógusok áldozatkész munkájának.

az oktató-nevelő munka fejlődése ellenére bővelkednek enyhítésre váró gondokban. meglehetősen nagy még az iskolák közötti színvonalkülönbség, óvodáskorú gyermekeknek csupán egyharmadát tudják óvodai ellátásban részesíteni, még bőven 300 fölött van az általános iskolai szükségteremek száma, s további 1200 hellyel kell bővíteni tanyai kollégiumi hálózatukat.

a költségvetés tervezetét elfogadta.

fegyveres István

----- /vas megye 1. vk./ nyomdász, kiemelte, hogy a jövő évi feladatok sorában különösen fontosnak tartja a vállalati termelés gazdaságosságának javítását - a termelékenységek az öt éves tervben előirányozottnál gyorsabb ütemű növelésével, a termelési, különösen az anyagi jellegű költségek fajlagos csökkentésével, a lekötött eszközök kihasználásának fokozásával. beszámolt arról, hogy vas megye irányító és gazdálkodó szervei gyökeres változást kívánnak elérni ezen a területen, és ennek érdekében nem kímélik energiájukat. az eredmények máris mutatkoznak, bár a kívánatostól elmaradnak.

/folyt.köv./

16.53 rj

- 59 -

Ná 1705

parlament

bkk. 3. /megkezdte... 23. folyt./rj

a gondokról szólva elmondta, hogy gyakran filléres anyagok gyártásának, forgalmazásának megoldatlansága szab gátat a termelő berendezések kihasználásának, az ésszerű üzem- és munkaszervezésnek. a beruházásokat gyakran drágítja a választék hiánya, a szerelvény-megrendelések hosszú átfutási ideje.

megemlítette, hogy a jövő esztendői terv az építőipar fejlődésének mérsékelt üteme mellett feladatul szabja az építkezések befejezésének meggyorsítását. a beruházók, a tervezők, a bonyolítók, és a kivitelezők között eltérő az anyagi érdekelttség, ami sokszor gondot okoz, indokolt lenne a kérdés tanulmányozása. gyakran a beruházók sem mérik fel kellően a fejlesztés pénzügyi lehetőségeit, s a tervezői fantázia gyakran elragadja az alkotókat és a tanácsok, a vállalatok, sőt a népgazdaság lehetőségeit ténylegesen meghaladó költségvetési terheket „produkálnak”, „mindezt óhatatlanul követi a huzavona; áll az előkészítés, a drága munkaidőt „tárgyalgatásokra”, fecsérlik a munka helyett. végül is ez a beruházások megvalósulását késleltetik, a késedelmet pedig a termelés sínyli meg.

ezután szünet következett.

/folyt.köv./

17.00 rj

- 60 -

43. 17.49 tipusu szovjet ... 1. folyt./-ju

a szovjet

bb 40. /folytatódott folyt./ bh

embargó: 22 óráig:

a nemzetközi színházi intézet ifjúság és színház kapcsolatáról rendezett háromnapos vitájának résztvevői kedden több színházi előadást is megtekintettek. a késő esti órákban tiszteletükre játszották el a színház- és filmművészeti főiskola tanulói az odry színpadon tennessee williams: a vágy villamosa című drámáját.

szerdán a tanácskozás utolsó napirendi pontjaként a hivatásos gyermek- és ifjúsági színházak problémái kerülnek terítékre. /mtl/

.-

bb.41. kihiredették a „kell a jó könyv”, olvasómozgalom eredményeit
t nn/pá/ok -cz 1972. december 12.

lezárult a magyar-szovjet baráti társaság „kell a jó könyv”, címmel meghirdetett olvasópályázata. ebből az alkalomból kedden a szot székházában záróünnepséget tartottak. ezen megjelent dr. garavölgyi józsef művelődésügyi miniszterhelyettes, nagy mária a magyar-szovjet baráti társaság főtájkára, földvári aladár, a szakszervezetek országos tanácsának elnöke, hazai társadalmi politikai, művészeti életünk számos kiválósága. ott volt az a szovjet delegáció, amely a szovjetunió megalapításának 50. évfordulója alkalmából sorra kerülő ünnepségekre látogatott hozzánk valamint a budapesti szovjet nagykövetség képviselője is.

dr. kardos lászló, a magyar-szovjet baráti társaság alelnöke elmondta, hogy a tavaly októberben kiírt pályázatra ez év októberéig csaknem 75 ezer pályázati lap érkezett be./a megyei könyvtárak jelzései szerint ennél jóval többen, több mint 100 ezren kapcsolódtak be a szovjet irodalmi alkotások népszerűsítésére indított mogaomba./ a versenyzők közül 35 ezren küldte be helyes megfejtést.

- örvendetes, hogy a 75 ezer vállalkozókedvő versenyző többsége munkásfiatal és diák - mondotta dr. kardos lászló.- a szovjet írók műveit népszerűsítő akció tovább gyűrűzött munkahelyeken, elsősorban a szocialista brigádok körében. a ganz villamosági művek felhívására, az elmúlt hónapokban országsszerte száz szocialista brigád vette fel kulturális vállalásai közé a vetélkedőn való részvételt. a pályázat sikeréért a könyvtárak külön polcokat rendeztek be az orosz klasszikusok művei és a mai szovjet szépirodalom remekei számára. a versenyzőknek a szabadon kiválasztott hat művel kapcsolatos kérdésekre kellett választ adniokszerte az országban a kölcsönző-helyeken népszerű előadássorozatokkal, ankétokkal segítették a könyvbarátok versenyét. /folyt.köv./

- 27 -

15.20/ok

NA 1600

bb.41./kihirdették afolyt./ok

jól szolgálta a mozgalom sikerét az európa könyvkiadó is, amely az idén új kiadásban jelentetett meg tizet a versenyben javasolt művek közül. az irodalmi színpad művészei szovjet szépirodalmi műsorral léptek több alkalommal is a fővárosi és a vidéki közönség elé. ugyancsak az olvasómozgalomhoz kapcsolódva a filmszínzások áprilistól tíz nagyszerű szovjet filmet tűzték műsorukra: a megfilmesített regények között szerepelt a „tizenkét szék”, az „egy nő a diplomaták asztalánál”, az „emberi sor”, az „élők és holtak”, stb.

ezután dr. garamvölgyi józsef művelődésügyi miniszterhelyettes „szocialista kulturáért”, kitüntetést jelölve adott át a „kell a jó könyv”, mozgalomban különösen eredményesen tevékenykedett hat könyvtárosnak. nagy mária, az mszbt főtitkára pedig nyolc könyvtárnak a társaság aranykoszorus plakettjét, 48 könyvtárosnak pedig a társaság aranykoszorus jelvényét adományozta. több mint százan, akik munkájukkal jelentősen hozzájárultak a szovjet irodalmi alkotások népszerűsítéséhez egyéni jutalomban részesültek.

az ünnepség befejezésekor sorolták ki a 35 ezer helyes válaszadó között azt a 145-öt, aki értékes nyereményhez jutott. az első díjat, egy zsiguli személygépkocsit homoki lajos, vértessacsai lakos nyerte el. ezen kívül gazdára talált egy moszkva-leningrádi kétszemélyes társasutazás, négy egyszemélyes szovjetunióbeli utazás, több lemezjátszó, filmfelvevőgép, magnó és számos más értékes tárgy is. a 145 nyertes névsorát az ország-világ december 20-i száma közli./mti/

bb.43. kitüntetés

pf/ok -cz

1972. december 12.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, gáti ödönnek, a magyar rádió üzemgazdasági osztálya vezetőjének és sitkei istvánnak, a mrt munkaügyi főosztálya helyettes vezetőjének, kiemelkedő munkájuk elismeréséül, nyugállományba vonulások alkalmából, a munka érdemrend arany-fokozata kitüntetést adományozta./mti/

15.25/ok

- 28 -

NA 16¹⁰

bb.42. vác lesz dunakanyar zenei központja

vid/gö/mné/ok/kz -cz

1972. december 12.

vácott kedden tanácskozást tartottak, amelyen összegezték pest megye idegenforgalmának idei tapasztalatait. dr. csicsay iván, a megyei tanács elnökhelyettese vitaindító előadásában elmondta, hogy az idén tovább növekedett a megye idegenforgalma. a leglátogatottabb táj továbbra is a dunakanyar volt, de ugyanakkor ugrásszerűen növekedett az érdeklődés a ráckevei duna iránt. oda főleg az apaj-pusztai lovasrendezvények vonzzák a látogatókat. a vácrátóti botanikus kert hangversenysorozata különösen a nyugati vendégek körében volt népszerű.

az idei év tanulságairól szólva kiemelte, hogy az idegenforgalom fejlesztése nem csupán a tanács feladata, hanem a munkákból tevékenyen ki kell vennie a részét valamennyi közreműködő szervnek és a lakosoknak is. az év minden szakában jelentős kiáramuló forgalmat lebonyolító dunakanyar-vendég-látóipara például nincs szinkronban az igényekkel. helytelen az üzletek nyitvatartási idejének beosztása, az ételek választéka és ára nem igazodik a vendégek zsebéhez, sok gondot okoz továbbá a közlekedés és a táj élelmiszer ellátása is.

a vitában felszólalók kiemelték az összehangolt, tervszerű munka szükségességét. többen ismertették fejlesztési terveiket is. vác tanácselnöke - dr. lukács ferenc - elmondta, hogy a várost a dunakanyar ének- és zenei központjává kívánják fejleszteni. tervezik, hogy a már hagyományos dalostalálkozót a dunamenti népek kórusainak fesztiváljává szervezik. az 1975-ben 900 éves váci ünnepségeire elkészül a város művelődési központja, diszkivilágítást kapnak a nevezetesebb műemlékek, szállodát építenek és üdülőközponttá fejlesztik a pokolcsárda környékét. a szentendrei járásban a dobogókő téli sportközponttá fejlesztését tűzték célul./mti/

felhasználható 18.00 óra után!

bb.44. radó györgy író és műfordító szerzői estje a lengyel kultúrában

t nn/pá/ok -cz

1972. december 12.

kedden rendezte meg a budapesti lengyel kultúra radó györgy író és műfordító szerzői estjét. bevezetőt dr. kardos tiber eggyetemi tanár, irodalomtörténész mondott. a műsorban mikes lilla és szokolay ottó előadóművészek, mikes ibolya operaénekesnő, valamint dr. arató pál zongoraművész működött közre./mti/

15.30/ok

- 29 -

NA 16¹⁰

bb.45. üzembe helyezték győr helyreállított óriáskazánját

vid/ká/ok -cz

1972. december 12.

a győri hőszolgáltató vállalatnál az elmúlt év végén - áramkimaradást követő műszaki hiba miatt - felrobbant óriáskazán helyreállítását két hónappal ezelőtt kezdték meg a vállalatnál külön erre a feladatra alakított, műszakiakból és szakemberekből álló munkabrigádok. az óránként öt emillió kilokalória teljesítményű olajtüzelésű kazán nélkülözhetetlen győr zavartalan távhőellátásában és a melegvíz, valamint gőzszolgáltatásban. a jelenleg üzemelő, s a most helyreállított óriáskazánal azonos teljesítményű berendezés ugyanis a nagy hidegek beálltával egyedül nem képes kellő mennyiségű hőenergiával ellátni a várost.

az idei év tanúsága szerint a kitérőt határidő előtt két hónappal, a győri hőszolgáltató vállalat dolgozói befejezték a tartalékberendezés javítását, amelyre a tervezett és engedélyezett 18 ezer munkaóra helyett 13 ezret használtak fel, jelentősen csökkentve ezzel a 620 ezer forint értékű helyreállítás költségét. a szakemberek az óriáskazán 12 égőfejét mágneses szelepekkel látták el, s így áramkimaradás esetén sem következhet be a tavalyihoz hasonló kazánrobbanás./mti/

felhasználható: 16 óra után!

bb.46. szegedi zoltán kiállítása székesfehérvárott

vid/kz/ok -cz

1972. december 12.

ismét fiatal festőművészeknek adott bemutatkozási lehetőséget a székesfehérvári megyei művelődési központ ifjúsági klubja: falai között rendezte meg első önálló kiállítását szegedi zoltán dunaujvárosi festőművész. a tárlaton - amelyet kedden este nyitott meg pálfalvai jános grafikus - 20 alkotását mutatta be a székesfehérvári közönségnek a fiatal festő./mti/

bb.44. rádió györgy író és műfordító szerzői estje a lengyel kultúrában

15.55/ok

- 30 -

1972. december 12.

kedden rendezte meg a budapesti lengyel kultúra rádió györgy író és műfordító szerzői estjét. a vezetői dr. kardos tiber egyetemi tanár, irodalomtörténész mondta, a műsorban mikés tilla és szokolay ottó előadóművészek, mikés tiberia operaénekesnő, valamint dr. arató pál zongoraművész működött közre./mti/

15.30/ok

29

bb.48. novokuznyeckí művészegyüttes nógrád megyében

vid/kz/ok -cz

1972. december 12.

huszonegytagu novokuznyeckí művészegyüttes érkezett kedden egyhetes nógrád megyei vendégszereplésre. a novokuznyeckí lenin kohászati kombinát művelődési palotájának együttese - tagjainak többsége a kombinát dolgozója - csütörtökön kezd meg hangversenykörútját: rétságon, balassagyarmaton, pászton salgótarjánban és dorogházán mutatja be műsorát./mti/

bb.50. negyven év a cipőiparban - ünnepélyes bucsuztató a szombathelyi cipőgyárban

vid/ká/ok -cz

1972. december 12.

bensőséges ünnepségen bucsuztatták kedden szombathelyen, a savaria cipőgyár dolgozói nyugalomba vonuló igazgatójuktól, nagy dénestől. az ünnepségen - amelyen megjelent turzó lászló, a bőripari dolgozók szakszervezetének főtájkára, czirák ferenc, a vas megyei pártbizottság titkára, horváth miklós, a szombathelyi városi pártbizottság első titkára, és gyurácz jános, a városi tanács elnöke is - pesti ernő könnyűipari miniszterhelyettes méltatta a dolgozóktól és a gyártól bucsuzó munkás igazgató tevékenységét. többek között hangsúlyozta, hogy nagy dénes több mint negyven évet dolgozott a cipőiparban különböző vezető beosztásban, nagy szakmai ismeretével, tapasztalataival jelentősen hozzájárult a magyar cipőipar fejlesztéséhez. 1960. óta a szombathelyi cipőgyár igazgatója. igazi munkás vezető volt, olyan igazgató, akit szerettek, tiszteltek, elismertek a dolgozók,

a miniszterhelyettes nagy dénesnek munkássága elismeréseként átnyújtotta a népköztársaság elnöki tanácsának kitüntetését a munka érdemrend arany fokozatát./mti/

16.00/ok

- 31 -

NA 16²⁰

db. 49. Ülést tartott hat megyei tanács végrehajtó bizottsága
ő vid kz/mné/il cz 1972. decemer 12.

hat megyei tanács végrehajtó bizottsága tartott ülést kedden. Közülük három - a hajdu-bihar, akomárom és a szolnok megyei - mezőgazdaságot érintő kérdésekkel foglalkozott. a hajdu - bihar megyei tanács végrehajtó bizottsága a közös gazdaságok beruházásainak helyzetét és az ezzel kapcsolatos kérdéseket vitatta meg. elismeréssel szóltak az ülésen arról, hogy a megye termelőszövetkezetei az elmúlt két évben több mint 1.3 milliárd forint értékű beruházást valósítottak meg. a komárom megyei tanács végrehajtó bizottságának tatabányai ülésén a termelőszövetkezeti társulások működésének törvényessége szerepelt a napirenden. a sokrétű elemzés során rámutattak arra, hogy a munkajogi szabályok betartása terén különösen nagy eltérések tapasztalhatók. az ezzel kapcsolatos vizsgálata t során találkoztak olyan esettel is, amikor a társulás igazgatója ahelyett hogy feljelentést tett volna, fegyelmi úton bírált el bűncselekményt. nem találták kielégítőnek a társulásoknál a munkavédelem szervezettségét, bíralták a bérezéssel és az egyéb juttatásokkal kapcsolatos gyakorlatot is. a végrehajtó bizottság mindezek alapján elhatározta, hogy az érdekelt szervekkel közösen három hónapon belül kidolgozza azt a követelmény-rendszert, melynek gyakorlati alkalmazása elősegíti majd a szabályok egységes értelmezését és következetes betartását. a szolnok megyei tanács végrehajtó bizottsága hasonló témával, - a mezőgazdasági termelőszövetkezetek melléküzemági tevékenységével - foglalkozott. 1972. 3. negyedévében, mint elmondották a közös gazdaságok a melléküzemai mintegy 20 millió forint értékű élelmiszert és egyéb mezőgazdasági terméket hoztak forgalomba saját boltjaikban. ez mintegy 7 millió forinttal kevesebb mint amennyi a megelőző év azonos időszakában volt. a szövetkezeti elárúsító helyek száma ugyanis 66-al csökkent, ami nyilvánvalóan utal arra, hogy nem találták meg ezek fenntartásával kapcsolatos számításait. a végrehajtó bizottság a továbbiakban megállapította, hogy a közös gazdaságok a profiljukban illő melléküzemági tevékenység csökkentése mellett eléggé gyakran foglalkoznak olyasmivel, amely nem a feladatuk. a vb határozata értelmében az ilyen melléküzemágakat fokozatosan fel kell számolni.

a heves megyei tanács végrehajtó bizottsága azt értékelte, hogyan élnek a tanácsok nagyobb önállóságukkal, illetve hogy az ezzel adott nagyobb lehetőségeket hogyan használják ki a helyi erők koordinálására. az eddigi eredményeket kielégítőnek ítélték. a megyében mint rámutattak, máris sok olyan létesítményt avattak, amelyek létrehozásában a tanács a lakosság és az egyéb helyi szervek működtek közre eredményesen.

/folyt.köv./

16.24/11

NA 1600

- 32 -

parlament

bkk. 3. / megkezdte... 24. folyt./rj

szünet után dr. beresztóczy miklós elnöklésével folytatódott a tanácskozás.

tóth istván

-----/bp. 29. vk./ örömmel üdvözölte, hogy a gazdálkodás minden területén erősödik a tervszerűség, mégpedig úgy, hogy mindez nem fékezi a helyi önállóság, kezdeményezés kibontakozását. ezzel kapcsolatban figyelemre méltó eredménynek mondotta az üzemekben a gazdaságtalan termelés visszaszorítására irányuló törekvéseket.

szóvá tette, hogy egyes helyeken az egyéni és a vállalati érdeket a társadalmi érdek rovására igyekeznek előtérbe állítani. többhelyütt a termelői és kereskedelmi kollektívák saját nyereségük növelése érdekében indokolatlanul emelték az árakat. az ilyen gyakorlat ellentétben áll társadalmunk egyre erőteljesebben megnyilvánuló igazságérzetével is.

termelési kérdésekről szólva a képviselő rámutatott arra, hogy az üzemi dolgozók - különösen a szocialista brigádok és a törzsgárda tagjai - egyre határozottabban bírálják a munkaszervezésben, a műszaki fejlesztésben tapasztalható hiányosságokat. hasonlóképp szót emelnek amiatt, ha nem érvényesül kellően az üzemi demokrácia, vagy ha a jól végzett munka nem kap kellő megbecsülést. hozzáfűzte: a tapasztalatok szerint némelyik üzemben a munka megbecsülése többnyire csak szavakban tapasztalható. az ilyen vállalatok vezetőivel szemben érthető a türelmetlenség. ugyanakkor számos jó példa bizonyítja, hogy a dolgozók tisztelik, becsülik vezetőiket azokban az üzemekben, ahol élő gyakorlatiá vált a munkahelyi demokrácia, s közös ügy a hatékonyabb, gazdaságosabb munkára való törekvés. csak az ilyen légkör és munkatársi viszony lehet szilárd és tartós alapja a magasabb fokú munkafegyelmének is. mondotta a képviselő, majd meglepődéssel szólt arról az intézkedésről, amely szerint a jövő évben a munkásosztály nagy részét tömörítő állami ipar és állami kivitelező építőipar munkásai, művezetői egyszeri külön béremelésben részesülnek. ez az intézkedés megfelel a társadalmi érdekeknek, a dolgozók igazságérzetének. most arra van szükség - fűzte hozzá, - hogy ezt a kedvező lehetőséget a kormányzat a szakszervezetekkel egyetértésben kellően átgondolva, célszerű módon kihasználja.

a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./

17.35 rj

- 61 -

NA 1800

parlament

bkk 3. / megkezdte 25.folyt./um

tilliczki józsef

----- /heves megye 11 vk./ petőfi bánya, a mátraaljai szénbányák körletvezetője, szűkebb hazája, heves megye iparfejlődéséről, gazdasági eredményeiről beszélt. az elmúlt évben tovább bővült az ipari üzemek száma, s az új létesítmények mellett előtérbe került az üzemek korszerűsítése, rekonstrukciója is. jelentős szerkezeti változások jöttek létre: csökkent, illetve teljesen megszűnt a mélyművelésű bányászat, és nőtt az energia-, az építőipar és a gépipar aránya. a termelés növekedése a megye ipari üzemében 12 százalékkal haladja meg az 1971 évi szintet; különösen jó eredmények tartják, hogy a termelés növekedése nagyrészt a munkatermelékenység növekedéséből származik. a termeléssel arányosan nőtt az ipari dolgozók jövedelmé javultak a munkakörülmények, fejlődött az ipari települések kommunális ellátottsága, növekedett a tanácsok, a termelőüzemek, a különböző intézmények gazdasági összefogása, az erők koncentrációja.

az eredmények mellett azonban gondok is vannak. ezek közé tartozik, hogy a tanácsi gazdálkodás - különösen a kis településeknél - erősen meghatározott. a meglévő intézmények működtetése a költségvetési előirányzatoknál 90 százalékot, a célcsoportos fejlesztés és a kapcsolódó közművesítés pedig a fejlesztési előirányzatoknál 80 százalékot leköt. ez gyakran hátráltatja a jogos helyi igények és szükségletek kielégítését. a probléma megoldására a gyöngyösi járásban is keresik a megoldást a tanácsok. egyik formája a közös, koordinált fejlesztési feladatok megvalósítása. sok jó példa van arra is, hogy a tanács más szervezetekkel közösen valósít meg egy-egy objektumot: ennek következtében kisebb a ráfordítás és az üzemeltetés költsége. így jött létre a lőrinci egészségügyi kombinát, az ecsédi posta, a tanácsház, stb.

az állami költségvetésről szóló javaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

- 62 -

17.40/um

NA 1800

parlament

bkk. 3. / megkezdte.... 26. folyt./rj

sebesi lászlóné

----- /békés megye 5. vk./, a kétgyházi általános iskola tanítónője hozzászólásában egyebek között az állami oktatás fejlesztésének békés megyei feladataival foglalkozott. a megyében már eddig is sok intézkedést hoztak a helyzet javítására, szükség-tantermeket létesítettek a váltakozó tanítás megszüntetésére. s jnos, iskolaépületeik 85 százaléka valamikor a századforduló táján épült, elavult, elöregedett. az elmúlt esztendőben alig épült új iskola, így nagyon nehéz megtartani az oktató-nevelő munka korszerű tárgyi feltételeit.

békés megye a kezdeményezők között volt, amikor megindult az általános iskolák körzetesítése, de terveikben még további iskolák megszüntetése is szerepel. a kollégiumi helyek számát tehát feltétlenül szaporítaniuk kell, s megoldásra vár a bejáró tanulók megfelelő közlekedésének biztosítása is. a megye uthalózata meglehetősen elavult, így hiába igyekeznek mindent megtenni a bejáró tanulókat szállító 8. számú volán vállalat, az autóbuszok az ésszerűnél jóval hamarabb elhasználódnak, tönkremennek.

a képviselő nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a felsorolt gondok enyhítésében a megyeiek tevékeny részt vállalnak, a társadalmi összefogás erejének békés megyében is szép példái vannak. a központilag juttatott összegekből azonban békés megyének is kiemelt támogatásra van szüksége.

a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./

17.45 rj

NA 1825

parlament

bkk 3. /megkezdte 27. folyt./um

fábián márton

----- /szolnok m. 8.vk./, a karcagi május 1.sz. elnöke beszámolt arról, hogy megyéjében ebben az esztendőben a termelőszövetkezetek várhatóan 5,5 milliárdos termelési értéket produkálnak. ez azt jelenti, hogy egy év alatt várhatóan tíz százalékkal emelkedik a termelés a megye mezőgazdasági szövetkezetekben. a kedvező közgazdasági mutatók annak köszönhetőek, hogy a legfontosabb növényekből - búzából, kukoricából és cukorrépából - rekordtermést takarítottak be. a jövő évi jó termés megalapozására a talajmunkákat gondosan végezték el, és nagy figyelmet fordítottak a talajerő pótlására is.

figyelemre és támogatásra méltó kezdeményezés: a megye termelőszövetkezetei és állami gazdasági néhány fontos növény termesztésében együttműködnek, és az iparszerű, ugynevezett zárt-rendszerek kialakítására törekednek. a cukorrépa, a lucerna és a rizs termelésében máris számottevőek az eredmények a zárt rendszer kialakításában. ennek nagy előnye, hogy szigorú, bizonyos vonatkozásban az ipari termeléshez hasonló technológiai fegyelmet követel meg, illetve vezet be a mezőgazdasági termelésbe is. elősegíti a belső üzemi tartalékok feltárását, az új eljárások gyors bevezetését. a befektetések is viszonylag gyorsan megtérülnek. ahhoz, hogy ezek a kezdeményezések eredményesek legyenek, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztériumnak hatékony anyagi és erkölcsi támogatására van szükség. a képviselő ugyanakkor kérte a nemzeti bankot is, hogy a zárt-rendszerek elterjesztéséhez kedvező hitelkonstrukciókkal nyújtson segítséget.

szólt a képviselő a talajjavítás helyzetéről is. elmondta, hogy a számítások szerint az ország mezőgazdaságilag művelhető területéből mintegy 4.6 millió hektár szorul javításra. eddig 1.1 millió hektáron végezték el a javítást. legnagyobb terület a tiszántulon, ezen belül is szolnok megyében szorul javításra. szolnokban a talajjavítás elsődlegességét indokolja az is, hogy a tiszai öntözőrendszer belépésével megnövekszik az öntözhető terület. javasolta, hogy a következőkben az illetékes minisztérium kezelje kiemelten a talajjavítás ügyét, és keresse a feladat megoldásának hatékonyabb lehetőségét. kérte, vizsgálják meg, hogy a gyenge adottságú szövetkezetek ilyen jellegű munkáját miképpen lehetne támogatni.

ezzel az országgyűlés keddi tanácskozása befejeződött. az ülészek szerdán délelőtt tíz órakor folytatja munkáját.

/folyt.köv./
18.02/um

x x x
- 64 -

XA 1820

parlament

bkk 3. /megkezdte ... 28.folyt./um

a szerkesztősségek figyelmébe!

javítások a mai bkk 3. /megkezdte / számú hirre:

a 21. folytatás 3.bekezdésének 1.sorában a név helyesen:
dr. fekszi istván

ugyanezen bekezdés 4. sorától a szöveg helyesen:
....fejlesztésére, az állami oktatás helyzetének javítására
a jövő esztendőben az ideinél jóval nagyobb összeg jut

a 24. folytatás 2. bekezdésének 1.sorában a szöveg helyesen:

.... tóth istván /bp. 29. vk/ a közlekedési és szállítási

dolgozók szakszervezetének főtítkára örömmel üdvözölte ...

/mti/

..

- 65 -

18.20/um

MA 1825

parlament

szekesztosegek figyelmébe!

a bkk.1. szamu anyag /penzligyminiszteri ../ 15. folytatás
első bekezdésének alulról számított harmadik sorában a „mintegy”,
szó törölendő és a helyes szöveg:

.....átlagosan 4-5 százalékos béremelkedés...

/mti/
-.-

-66-

NA

bb. 49./ ülést folyt./ 11

a zala megyei tanács végrehajtó bizottsága az üzemegészségügyi
szolgálat fejlesztésére hozott határozatot, a borsod megyei tanács
végrehajtó bizottsága pedig az igazgatási osztály tevékenységét ér-
tékelte. a tanács összes szakigazgatási szervei közül mint rámutattak
ez az osztály kerül legtöbbször közvetlen kapcsolatba a lakossággal.
mult évi ügyiratforgalma megközelítette a százszázat, a fellebbezések
száma mégis alig haladta meg az ezret. a végrehajtó bizottság állást
foglalt az ügyintézés további egyszerűsítése mellett. ezzel össze-
függésben rendelte el, hogy kazincbarcikán, leninvárosban és ózdon
meg kell vizsgálni az ügyiratforgalom utóbbi időben tapasztalható e-
melésének okát./mti/

-.-

bb.51. kedden megalakult

mné/ok la

1972. december 12.

az igazságügyi műszaki szakértői bizottság, melynek elnöke és tag-
jai dr. markója imre, az igazságügyminiszter első helyettese és
dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes előtt
letették az esküt./mti/

bb.52. az elnöki tanács

pf/ok la

1972. december 12.

dr. kós péter nagykövetségterdemeinek elismerése mellett felmen-
tette hazánk új-delhi - i nagykövetségének vezetésére kapott
megbízatása alól. egyidejűleg megbízta dr. turi ferenc rend-
kívüli és meghatalmazott nagykövetet új-delhi-i nagykövetségünk
vezetésével./mti/

16.46/ok

- 33 -

NA 17³⁰

bb. 53. a legfelsőbb bíróság halálra ítélte a szentkirályi utcai rablógyilkosokat

t bc/mné/1L La

1972. december 12.

a legfelsőbb bíróság fellebbezés folytán kedden ítélkezett a szentkirályi utcai rablógyilkossággal kapcsolatban. az ügyben felelősségre vont hajdu istván 32 éves és andrás károly 54 éves foglalkzás nélküli budapesti lakosok, miután együtt italoztak, s pénzüik elfogyott, hajdu javaslatára elmentek egy 74 éves asszony szentkirályi utcai lakására -, ahova hajdu felesége takarítani járt - hogy pénzt megszerezze. a z idős asszonyt, aki egyedül tartozkodott otthon, fojtogatták, ütlegelték, majd amikor eszméletét veszített, átkutatták lakását: készpénzt karórárt és különböző tárgyakat szedtek össze. közben az asszony ismét megmozdult, s ekkorujból durvan, késszurással is súlyosan bántalmazták, megsebesítették. a szerencsétlen asszony sérüléseibe belehalt, hajdu ekkor lehuzta kezéről a gyűrűjét majd a több mint négyezer forint értékű ingóságokkal eltávoztak.

a legfelsőbb bíróság helyben hagyta az ügyben első fokon eljárt fővárosi bíróság ítéletét, amellyel hajdu istvánt és andrás károlyt halálra ítélte./mti/

--

bb.55. ünnepi - kodály hangverseny szolnokon

vid/ok La

1972. december 12.

kodály zoltán születésének 90. évfordulója tiszteletére kedden a szolnoki szigligeti színházban ünnepi diszhangversenyt adott a magyar állami hangversenyzenekar ferencsik jános vezényletével. a zenekar a főlzállott a páva című népdalváltozatokat, a kádár katát és a háry jános szvitet adta elő. jubileumi év közreműködött./mti/

18.30/ok

- 34 -

NA 18¹⁵

bb.54. belföldi hírek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig

ok La

1972. december 12.

27. automata fűtőmű
 28. az obt kubai vendégei
 29. tsz-ek munkavédelmi tanácskozása
 30. szoc. brigádok szolnokért
 31. román vendéglátóipari hét
 32. mrt kodály emlékhangversenye
 33. kgst jogi értekezlete
 34. kiállítások gyulán
 35. szovjet testvérmegyei küldöttség
 36. munkásmozgalomtörténeti lexikon
 37. szoc. brigádok tanácskozása
 38. halálos baleset
 39. szalai béla helsinkibe utazott
 40. színházi szakemberek vitája
 41. „kell a jó könyv,,
 42. vac lesz a dunakanyar zenei központja
 43. kitüntetés
 44. radó györgy szerzői estje
 45. helyreállított óriáskazán
 46. szegedi zoltán kiállítása
 47. új abc áruház győrött
 48. novokznyecki művészegyüttes
 49. hat megyei tanács vb ülése
 50. negyven év a cipőiparban
 51. igazságügyi műszaki szakértői bizottság
 52. új nagykövet új-delhiben
 53. halálos ítélet
 54. hírjegyzék
- /mti/

bb56. megkezdődött a báv 29. képauciója

t kf/pf/ie/ok La

1972. december 12.

nagy érdeklődés mellett - aba-novák vilmos ,, lacikonyha,, című temperájával - indította kedden este hagyományos karácsonyi, sorrendben a 29. képaucióját a mom csörsz utcai művelődési házának telt színháztermében a bizományi áruházi vállalat.

a kétnapos aukció első estjén 188 festményt bocsátottak a licitálók elé. szerdán ugyancsak 17 órai kezdettel további 176 képet árvereznek el./mti/

18.40/ok

--- 35 ---

NA 19⁰⁰

bb.57. a bolgár kulturális központban

mné/ok la

1972. december 12.

kedden alkotói találkozóra került sor abból az alkalomból, hogy bulgáriában „mai magyar írók”, címmel tanulmánykötet jelent meg a XX. századi magyar irodalom köréből, továbbá „petőfi”, címmel válogatott kötetet adtak ki a halhatatlan költő verseiből és a róla írt tanulmányokból. a találkozón csavdavidóbrer, a neves bolgár hungarista, az utóbbi kötet szerkesztője, a „szavremennik”, című irodalmi folyóirat főszerkesztője a bolgár íróküldöttség nevében tartott bevezetőt. a „mai magyar írók”, kötet szerzői nevében tolnai gábor akadémikus méltatta a két irodalom közötti tevékeny kapcsolatokat./mti/

bb.59. időjárásjelentés

mné/ok la

1972. december 12.

a meteorológiai intézet jelenti 1972. december 12-én kedden 19.00 órakor:

erősen felhős idő

várható időjárás szerda estig: erősen felhős, párás idő. reggel többfelé köd, néhány helyen ködszítalással, ónos szítalással. megélénkült délkeleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 1-5 fok között./mti/

bb.58. közlekedési tervpályázat eredményhirdetése szolnokon

vid/ok la

1972. december 12.

szolnok egyik legforgalmasabb csomópontján, az eötvös téren óránként négyezer jármű halad át, mivel a 4-es számú főútvonal több alsórendű, de nagy forgalmu uttal is találkozik. a zsúfoltság már most is nagy és balesetveszélyes. ezért döntöttek úgy szolnok város vezetői, hogy országos tervpályázatot írnak ki a közlekedési csomópont átépítésére.

18.50/ok

NA 1940

- 36 -

bb.58./közlekedésifolyt./ok

a pályázatra harmincegy terv érkezett. ezek közül a közlekedés- és postaügyi minisztérium, valamint a városi tanács szakembereiből alakult bíráló bizottság hét pályaművet díjazott, illetve vásárolt meg. az első díjat és az ezzel járó hetven ezer forint pénzjutalmat dr. pápay zolt és meggyesi tamás budapesti tervezők nyerték el. a második és harmadik díjat lombár istván és lombár istvánné budapesti tervezők, valamint dávidházy péter és ifju sári istván miskolci tervezők kapták meg. a pályaművek értékelésekor elmondták, hogy az első díjat nyert terv kisebb változtatásokkal megvalósítható és ennek alapján hozzákezdenek a felsőfoku központtá minősített szolnok új város központja közlekedési rendjének kialakításához./mti/

bb.60. keddtől teljes kapacitással termel a gagarin hőerőmű

vid/kz/ok -cz

1972. december 12.

a visontai gagarin hőerőmű kedden első alkalommal elérte a termelői által megszabott 800 megawattos teljesítményt. az új energiatárolás történetének a nagyjelentőségű eseménye alkalmával kallós józsef igazgató elmondotta az mti munkatársának, hogy a kiszáradással épülő visontai hőerőmű kivitelezői és dolgozói az idén kiemelkedő sikerek egész sorozatát produkálták az utolsó blokk 1972. november 30-i határidőnél két hónappal korábban, már szeptember derekán bekapcsolták az országos hálózatba. a próba-jelentés hálózatba. a próba-jelentés is kedvezőbb ennek köszönhető, hogy a hőerőmű csaknem három hónappal a tervezett határidő előtt érte el a 800 megawattos teljesítményt, s így mostantól teljes kapacitással termel. a munkasiker jelentőségét csak növeli az a tény, hogy akkor következett be, amikor a villamosenergia fogyasztás a téli csúcsidejéhez érkezett hazánkban.

Itt a gagarin épít hőerőmű építőinek, üzemeltetőinek sikeréhez nagy mértékben hozzájárult a szomszédos thorez külfejtéses bányászati üzem dolgozóinak példás helytállása: a visontai bányászok ugyanis az erőmű eredetileg tervezettnél nagyobb igényeinek kielégítésére több mint egymillió tonnával teljesítik túl az éves tervüket./mti/

19.00/ok

- 37 - I erő

NA 1935

+ ötödik szegben
alakult a vártnál.

bb.61. súlyos közlekedési baleset Zuglóban

ms/mné/ok la

1972. december 12.

kedden este Zuglóban a Lumumba utca és az Egressy ut sarkán összeütközött egy személyautó és egy zil tehergépkocsi. a személyautó utasa, Veres Istvánné 21 éves aszisztensnő a helyszínen meghalt, vezetője Veres István 23 éves technikus közepsúlyos sérülésekkel került kórházba.

a tehergépkocsi vezetőjét, a 24 éves Tóth Bélát, aki ittasan vezette járművét, könnyebb sérüléssel a mentők kórházba vitték.
/mti/

bb.62. forgalmi akadályok a fővárosi villamosközlekedésben

1 ms/mné/ok la

1972. december 12.

kedden délután a fővárosi villamosközlekedés két csomópontjában is forgalmi akadály keletkezett, mind a kettőben a villamos felső vezetékének leszakadása miatt. a Kálvin téren háromnegyed négytől csaknem fél ötig szünetelt a villamosforgalom. a Döbrentei téren háromnegyedhatkor szakadt le a felső vezeték és két órára bénult meg a forgalom. ez alatt az idő alatt a közlekedési vállalat a felszabadulás tértől visszafordította a Rákóczi uti villamosokat, a Kelenföld felé közlekedő 68-as és 19-es járatot pedig a szabadság hidra terelte át./mti/

bb.63. belföldi híreink jegyzéke 18.00 órától zárásig:

ok la

1972. december 12.

- 55. Kodály hangverseny
- 56. bár képek
- 57. bolgár kulturális központ
- 58. közlekedési tervpályázat
- 59. időjárásjelentés
- 60. gagarin hőerőmű
- 61. közlekedési baleset
- 62. forgalmi akadályok
- 63. hírjegyzék

/mti/

21.00/ok

- 38 -

NA 2/05

VEGE

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fő utca 5-7. Telefon: 159-490

A szerkesztőségért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1972. december 13.

bb.1. intézkedések a paneles lakások gázrobbanási veszélyének elhárításáról - 67,000 lakás gáztűzhelyéhez kell felszerelni égésbiztosítót

1 sb/gg/1e/ok la

1972. december 13.

néhány évvel ezelőtt Európában több nagy paneles lakóház omlott össze gázrobbanás következtében, s ezek a katasztrófák felhívták a figyelmet arra, hogy a paneles házakban a gázrobbanás jóval nagyobb kárt okoz, mint a hagyományos épületekben. a téglalapú épületnél a robbanás legfeljebb kidönti a válaszfalakat és „lyukat”, üt a teherhordó falon, homlokzaton, de a paneles lakás nehéz, erős betonelemel nem engednek olyan könnyen teret a robbanásnak, erős betonelemel nem engednek olyan könnyen teret a robbanásnak, tehát hatásosabb a fojtás. ennek következtében a detonáció is jóval erősebb, így nagyobb az épületkárosítás.

hazánkban alig egy hónappal a londoni katasztrófális gázrobbanás után az építésügyi és városfejlesztési miniszter elrendelte a paneles lakóházak szerkezetének felülvizsgálását és a gázrobbanási veszély elhárítását célzó intézkedések kidolgozását. megvizsgálták azt is, hogy a távfűtéssel és melegvízellátott paneles lakótelepeken gazdaságosabb-e a gázbiztonsági intézkedések helyett a konyhai elektromos energiaellátás. az elemzések szerint a gáz- és a villamosenergia felhasználásának gazdaságosságában nincs lényeges különbség. a konyhai áramhasználat az országos villamosenergia-termelési igényt évente alig 2 ezrelékkal növelné. de a következő néhány évben az elektromos energiafejlesztés gondjai még ilyen kis többletterhelést sem tesznek lehetővé. ezért a paneles konyhákban a villanytűzhelyek csak a következő öt éves tervekben válhatnak általánossá. a vizsgálatok és elemzések tehát egyértelműen kimutatták, hogy a paneles szerkezetű többszintes lakóházak lakásaiban általában fenn kell tartani a konyhai gáz-ellátást, de gondoskodni kell megfelelő óvintézkedésekről a robbanásveszély elhárítására.
/folyt.köv./

- 1 -

NA